

Resultaten Beleidsmonitoring EGM van De 12 Landschappen Rapportage 2009

In opdracht van: De 12 Landschappen in het kader van de EGM-subsidie 2005-2006

P.J.M. Verbeek
M.C. Scherpenisse-Gutter
K. Lotterman
A.A.M. de Goeij

del2Landschappen

22 april 2009

Colofon

© 2009 Natuurbalans - Limes Divergens BV / De 12 Landschappen

Tekst en samenstelling: P.J.M. Verbeek & M.C. Scherpenisse-Gutter

Projectleiding: P.J.M. Verbeek

Met medewerking van: P. van den Munckhof

Projectnummer: 06132

In opdracht van: De12 Landschappen in het kader van EGM-subsidie 2005-2006

Wijze van citeren: P.J.M. Verbeek, M.C. Scherpenisse-Gutter, K. Lotterman & A.A.M. de Goeij, 2009. Resultaten Beleidsmonitoring De12 Landschappen EGM 2006. Natuurbalans - Limes Divergens BV, Nijmegen – De12 Landschappen, De Bilt.

Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Natuurbalans-Limes Divergens BV noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Natuurbalans-Limes Divergens BV is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurbalans-Limes Divergens BV. De opdrachtgever vrijwaart Natuurbalans-Limes Divergens BV voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

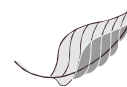
Natuurbalans-Limes Divergens BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

INHOUD

1	KADER VAN HET ONDERZOEK	7
1.1	BELEIDSMONITORING.....	7
1.2	BEGELEIDENDE RAPPORTEN.....	8
1.3	LEESWIJZER.....	8
2	WERKWIJZE.....	9
3	RESULTATEN	11
3.1	OVERZICHT	11
3.2	HET GRONINGER LANDSCHAP	13
3.2.1	POLDER BREEBAART	13
3.2.2	SCHANS-BOURTANGE.....	14
3.3	IT FRYSKE GEA	15
3.3.1	WYLDLANNEN.....	15
3.3.2	HEIDE VAN ALLARDSOOG	16
3.3.3	SCHAOPEDOBDE	17
3.3.4	BAKKEVEENSTERDUINEN.....	18
3.3.5	LIPPENHUISTERHEIDE	19
3.3.6	CATSPOELE.....	20
3.3.7	DE WARREN.....	20
3.3.8	PETGATEN DE FAENHOOP.....	21
3.3.9	DELLEBOERSTERHEIDE	22
3.4	HET DRENTSE LANDSCHAP	22
3.4.1	BONGEVEEN.....	22
3.4.2	KAMPSHEIDE	24
3.4.3	HIJKERVELD.....	25
3.4.4	GROOTE ZAND.....	26
3.4.5	DE PALMS.....	27
3.4.6	HOLTHERZAND.....	27
3.4.7	NOLDERVELD.....	28
3.4.8	WILDENBERG.....	28
3.4.9	NIJENSLEEKERVELD.....	29
3.4.10	HONDSTONG.....	29
3.4.11	KATTENVEEN.....	30
3.4.12	DOLDERSUMMERVELD.....	30
3.4.13	UFFELTER BINNENVELD	31
3.5	LANDSCHAP OVERIJSEL.....	31
3.5.1	BOETELERVELD	32
3.5.2	WILDERNIS	34
3.5.3	AAMSVEEN	35
3.5.4	REESTDAL.....	36
3.5.5	VASSERHEIDE EN VASSERGRAFVELD	38
3.5.6	DAL VAN DE MOSBEEK.....	38
3.6	FLEVOLANDSCHAP	39
3.6.1	BURCHTKAMP	39
3.6.2	SCHOKKERBOS.....	39
3.6.3	STAARTRESERVAAT	40
3.7	GELDERS LANDSCHAP	42
3.7.1	VERBRANDE BOS	42
3.7.2	ERICA-NOORD	43
3.7.3	TONGERENSE HEIDE	44
3.7.4	WISSELSE VEEN	44

3.7.5	SCHAFFELAAR	45
3.7.6	DE HAAR	46
3.7.7	DE HAERE	47
3.7.8	WILBRINKBOS	48
3.7.9	LOENERMARK	48
3.7.10	WARNSBORN	50
3.7.11	MOLENVEN	51
3.7.12	VUURSTEENBERG	52
3.7.13	PETREA	52
3.7.14	VERWOLDE	53
3.8	UTRECHTS LANDSCHAP	54
3.8.1	FORTJE NUDE	54
3.8.2	BREEVEEN	54
3.8.3	DARTHEIDE	55
3.8.4	OUDE TOL	55
3.8.5	WILLEM ARNTZ HOEVE	56
3.8.6	STAMEREN	56
3.9	NOORD-HOLLANDS LANDSCHAP	57
3.9.1	LIMMERDIE EN OVERDIE	57
3.9.2	LIMMERVEENTJE	58
3.9.3	HEILOER DIE	58
3.9.4	WEIJENBUS EN VROONMEER	59
3.9.5	ZEERIJDTSDIJKJE	60
3.10	ZUID-HOLLANDS LANDSCHAP	62
3.10.1	DUINEN VAN OOSTVOORNE	62
3.10.2	LANGEVELD	67
3.10.3	STOLWIJKSE BOEZEM	68
3.11	ZEEUWS LANDSCHAP	70
3.11.1	BAARZANDSE KREEK	70
3.11.2	OUDELANDSE POLDER EN KIEVITTE POLDER	70
3.11.3	DE BLIKKEN	71
3.12	BRABANTS LANDSCHAP	73
3.12.1	PANNENHOEF	73
3.12.2	STRATUMSE HEIDE	74
3.12.3	KLEIN HUISVEN	76
3.12.4	REGTE HEIDE	76
3.12.5	LANDSCHOTSE HEIDE	77
3.12.6	VENRODE	78
3.12.7	MORTELEN	79
3.12.8	NUENENS BROEK	80
3.12.9	DE HURKEN	81
3.12.10	NEMELAER	81
3.12.11	KARREGAT	83
3.12.12	RIELS LAAG	84
3.12.13	TONGELAAR	85
3.13	HET LIMBURGS LANDSCHAP	86
3.13.1	BANEN	86
3.13.2	RAVENVENNEN EN MUSSCHENSLENK	88
3.13.3	WEERTERBOS/KOOLENSPEELKE	89
3.13.4	SCHOORKUILEN	91
3.13.5	BEESELSBROEK	93
3.13.6	DUBBROEK	94
3.13.7	TUSPEEL	94
3.13.8	LOMMERBROEK	96

3.13.9	NIEUW HEERENVEN.....	97
3.13.10	NEERCANNE	99
3.13.11	COTTESSEN.....	100
3.13.12	ROZENDAAL.....	101
3.13.13	OUD HEERENVEN	102
4	RESULTATEN UIT LITERATUUR.....	103
BIJLAGE 1	GEGEVENS VAN DE 12 LANDSCHAPPEN T/M 2007.....	122

1 KADER VAN HET ONDERZOEK

1.1 BELEIDSMONITORING

Dit document bevat de resultaten van het veldonderzoek in 2006 t/m 2008 is uitgevoerd naar de aanwezigheid van bijzondere plantensoorten in gebieden van een aantal provinciale Landschappen waar tot en met het jaar 2004 EGM-maatregelen zijn uitgevoerd. Aanvullend is in 2008 een literatuuronderzoek uitgevoerd naar monitoring- en inventarisatiegegevens die in rapportages van provinciale Landschappen zijn vastgelegd. Dit gecombineerde onderzoek vond plaats in opdracht van De12 Landschappen het kader van het project Beleidsmonitoring EGM 2005 en 2006.

Het beleidsmonitoring-onderzoek dat uitgevoerd is in 2006 en in 2007 viel als project onder de subsidieaanvraag 2005 van de Landschappen. Hierover is in juni 2008 een tussenrapportage verschenen. De inventarisatie in 2008 en rapportage in 2009 was onderdeel van de EGM-projectenlijst 2006. Deze rapportage bevat een samenvoeging van de resultaten van beide opeenvolgende beleidsmonitoringprojecten.

Veel natuurgebieden hebben de laatste decennia te lijden gehad onder landbouw- en industriële activiteiten en wateronttrekking in de nabije en verre omgeving. Dit heeft geleid tot verzuring, vermisting en verdroging van natuurgebieden en bossen. Een goed voorbeeld van deze gevolgen is de vergrassing van heides door stikstofdepositie. Door de achteruitgang van de kwaliteit van leefgebieden zijn plaatselijk planten- en diersoorten verdwenen.

Via de Subsidieregeling effectgerichte maatregelen (EGM) biedt het Rijk natuurbeheerders de mogelijkheid om compenserende maatregelen te nemen tegen deze schadelijke gevolgen voor de natuur. Door het tijdelijk nemen van aanvullende beheersmaatregelen, die gericht zijn op het bestrijden van de negatieve effecten van verzuring, vermisting en verdroging, dienen levensgemeenschappen van bos en natuur zich te herstellen. Zulke maatregelen zijn nodig tot het moment waarop de milieukwaliteit, door uitvoering van brongerichte maatregelen, voldoende is verbeterd om de duurzame instandhouding en ontwikkeling van de ecosystemen te waarborgen, en de uitgangssituatie geschikt is voor duurzame instandhouding van ecosystemen. (handleiding subsidie Effect Gerichte Maatregelen).

Onder EGM vallen verschillende maatregelen zoals:

- afvoeren van organisch materiaal (plaggen, branden, chopperen, maaien en baggeren)
- geschikt maken voor begrazing
- toevoegen van basische stoffen
- toedienen van nutriënten
- verbeteren van de hydrologische situatie
- aanpassen van de bosvegetatie
- aanpassen van de morfologie
- toevoegen van diasporen en faunamateriaal
- beheer van de voedselketen.

De Subsidieregeling EGM in bossen en natuurterreinen sluit aan op het Kennisnetwerk Ontwikkeling en Beheer Natuurkwaliteit (OBN).

Het ministerie van LNV stelt jaarlijks om en nabij de 2 miljoen euro beschikbaar via De12 Landschappen aan de provinciale Landschappen ten behoeve van EGM-maatregelen. Het samenwerkingsverband De12 Landschappen fungeert als formele aanvrager van de EGM-subsidie

voor de provinciale Landschappen. Tussen 1989 en 2005 hebben de 12 Landschappen in totaal zo'n 400 natuurherstelprojecten uitgevoerd.

Een belangrijk deel van EGM-projecten bij provinciale Landschappen omvat maatregelen om de door stikstofdepositie verrijkte toplaag van natuurterreinen te verwijderen. Op schrale bodem zijn meer bijzondere, oorspronkelijke plantensoorten te vinden. Vaak lukt het om zeldzame soorten zo weer terug te krijgen.

Het project Beleidsmonitoring heeft als doel om de resultaten van de uitgevoerde EGM-projecten weer te geven ten behoeve van de subsidieverstrekker. Vijf procent van de totale jaarlijkse subsidietoekenning kan aangewend worden voor deze monitoring van EGM-projecten. In 2005 is in totaal toegekend €1.591.306,- en in 2006 € 1.838.059,01 aan De 12 Landschappen voor EGM-projecten bij provinciale Landschappen.

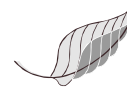
1.2 BEGELEIDENDE RAPPORTEN

Deze rapportage wordt begeleid door de publicatie "Boven Verwachting, 20 jaar natuurherstel bij de Landschappen" (De 12 Landschappen, 2009). Hierin wordt een nadere toelichting gegeven op de resultaten uit het hier beschreven onderzoek. De toelichting bevat een analyse van de uitvoering van maatregelen in het kader van EGM bij de provinciale Landschappen in de periode 1989-2004 en conclusies op basis van dit onderzoek.

Alle gegevens, dus de begrenzingen van de maatregellocaties en de opnamelocaties en de floragegegevens zijn in digitale vorm aan de 12 Landschappen geleverd. Daarnaast zijn verspreidingskaartjes gemaakt van de belangrijkste soorten. Deze worden als waarnemingsverslag aan de Landschappen opgeleverd.

1.3 LEESWIJZER

De werkwijze wordt beschreven in hoofdstuk 2. De resultaten van het veldonderzoek staan in hoofdstuk 3. Dit betreft het veldonderzoek dat Bureau Natuurbalans-Limes Divergens BV in 2006, 2007 en 2008 uitgevoerd heeft. De gegevens uit literatuur is verwerkt in hoofdstuk 4. In de bijlage zijn de gegevens opgenomen zoals die door de 12 Landschappen zelf zijn verzameld.

2 WERKWIJZE

Tot en met 2008 is een selectie van gebieden onderzocht op de aanwezigheid van bijzondere plantensoorten. Uitgangspunt van de gebiedselectie was om deze zo goed mogelijk te spreiden over de verschillende provinciale Landschappen. Verder vond de selectie plaats op grond van de volgende criteria:

- de precieze locatie van de ingreep moest achterhaald kunnen worden
- bijvoorkeur betrof het een locatie waar geen recente gegevens van bekend waren
- de ingreep moest vóór 2004 plaatsgevonden hebben.

Hier hebben we gelet op de volgende soorten:

- Rode Lijstsoorten
- Regionaal of nationaal zeldzame soorten
- Soorten uit Programma Beheer
- Indicatieve soorten.

Bij de Rode Lijstsoorten zijn de volgende status-categorieën te onderscheiden: Gevoelig (GE), Kwetsbaar (KW), Bedreigd (BE), Ernstig bedreigd (EB). Deze categorieën zijn aangeduid bij de desbetreffende soorten.

Op grond van aanwezig kaartmateriaal, luchtfoto's (Google) en gesprekken met de beheerders is getracht de exacte locatie van de ingreep te achterhalen. De oppervlakte van het te inventariseren gebied wordt begrensd door de reikwijdte van de maatregel. In het geval van plaggen of opschonen van een ven is de werkgrens duidelijk te zien in het veld. Bij hydrologische maatregelen reikt de invloed verder dan de maatregellocatie zelf. In dat geval is gekeken naar het gebied dat naar alle waarschijnlijk invloed ondervindt van de maatregel. Ook komt het voor dat bepaalde maatregelen elkaar opvolgen of overlappen. Het is dus niet altijd mogelijk onderscheid te maken in de onafhankelijke maatregelen en het resultaat. Van sommige maatregelen zoals maaien en chopperen was het vaak onmogelijk te achterhalen waar dit precies had plaatsgevonden omdat de sporen hiervan al snel verdwijnen uit het landschap. Met name de effecten van chopperen zijn in dit onderzoek hierdoor onderbelicht geraakt. Overigens werd deze maatregel slechts lokaal toegepast (o.a. Drenthe).

De coördinaten die genoemd worden zijn de coördinaten van een willekeurig punt binnen het maatregelgebied. De floragegegevens hebben betrekking op het (deel)gebied rondom dit punt.

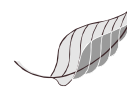
De abundantie van een soort is weergegeven in de Tansleyschaal:

s	Sporadisch
r	rare, zeldzaam
o	Occasional
f	Frequent
a	Abundant
c	Codominant
d	Dominant

In het veld zijn die maatregelen geselecteerd die voor of in 2003 zijn uitgevoerd. Dit om er zeker van te zijn dat de doelsoorten ook de gelegenheid hebben gehad om zich te vestigen en te ontwikkelen. Soorten die in de eerste jaren kiemen, maar waarvoor de habitat onvoldoende geschikt is zullen dan verdwenen zijn.

In het volgende hoofdstuk staan de resultaten. Per gebied is een korte gebiedsbeschrijving gegeven en worden de betreffende maatregelen die er zijn uitgevoerd genoemd. Daarnaast zijn van alle gebieden foto's genomen. Deze zijn voorlopig alleen digitaal beschikbaar.

Aanvullend zijn in 2008 rapporten van provinciale Landschappen, betrekking hebbende op EGM-projecten in natuurterreinen, doorgenomen op inventarisatie en monitoring-gegevens van soorten die indicatief zijn voor de effecten van de EGM-maatregelen.

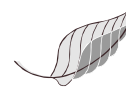
3 RESULTATEN

3.1 OVERZICHT

In de volgende tabel zijn alle soorten van de Rode Lijst (2000) die tijdens de veldinventarisaties zijn aangetroffen opgenomen. Een opnamelocatie is niet per definitie hetzelfde als een project. Een project kan uit meerdere deellocaties bestaan, terwijl het ook voorkomt dat verschillende projecten betrekking hebben op hetzelfde gebied.

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Aantal locaties met soort	Rode Lijst
<i>Agrimonia eupatoria</i>	Gewone agrimonie	1	GE
<i>Agrimonia procera</i>	Welriekende agrimonie	1	KW
<i>Althaea officinalis</i>	Echte heemst	1	KW
<i>Anagallis tenella</i>	Teer guichelheil	5	KW
<i>Andromeda polifolia</i>	Lavendelhei	2	KW
<i>Apium graveolens</i>	Selderij	1	KW
<i>Apium inundatum</i>	Ondergedoken moerasscherm	5	KW
<i>Arnica montana</i>	Valkruid	2	BE
<i>Blechnum spicant</i>	Dubbelloof	7	GE
<i>Blysmus compressus</i>	Platte bies	10	KW
<i>Briza media</i>	Beventjes	5	KW
<i>Carex aquatilis</i>	Noordse zegge	2	KW
<i>Carex diandra</i>	Ronde zegge	1	KW
<i>Carex hostiana</i>	Blonde zegge	5	BE
<i>Carex lasiocarpa</i>	Draadzegge	16	KW
<i>Carex pallescens</i>	Bleke zegge	1	KW
<i>Carlina vulgaris</i>	Driedistel	1	KW
<i>Cirsium dissectum</i>	Spaanse ruiter	1	KW
<i>Cladium mariscus</i>	Galigaan	2	KW
<i>Cuscuta epithymum</i>	Klein warkruid	13	KW
<i>Cynosurus cristatus</i>	Kamgras	17	GE
<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Vleeskleurige orchis	9	KW
<i>Dactylorhiza maculata</i>	Gevlekte orchis	5	KW
<i>Dactylorhiza majalis</i> s. <i>majalis</i>	Brede orchis	2	KW
<i>Dianthus deltoides</i>	Steenanjer	1	KW
<i>Drosera intermedia</i>	Kleine zonnedaauw	69	GE
<i>Drosera rotundifolia</i>	Ronde zonnedaauw	23	GE
<i>Echinodorus ranunculoides</i>	Stijve moerasweegbree	13	BE
<i>Echinodorus repens</i>	Kruipende moerasweegbree	6	KW
<i>Elatine hydropiper</i>	Klein glaskroos	1	KW
<i>Eleocharis quinqueflora</i>	Armbloemige waterbies	7	BE
<i>Eleogiton fluitans</i>	Vlottende bies	21	KW
<i>Elodea canadensis</i>	Brede waterpest	1	GE
<i>Epilobium palustre</i>	Moerasbasterdwederik	6	GE
<i>Epipactis palustris</i>	Moeraswespenorchis	4	KW
<i>Eriophorum vaginatum</i>	Eenarig wollegras	5	KW
<i>Euphrasia stricta</i>	Stijve ogentroost	8	GE
<i>Filago minima</i>	Dwergviltkruid	12	GE

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Aantal locaties met soort	Rode Lijst
Fragaria vesca	Bosaardbei	1	GE
Genista anglica	Stekelbrem	27	GE
Genista pilosa	Kruipbrem	14	KW
Gentiana pneumonanthe	Klokjesgentiaan	29	GE
Gnaphalium sylvaticum	Bosdroogbloem	8	GE
Hierochloa odorata	Veenreukgras	1	KW
Hordeum secalinum	Veldgerst	5	GE
Hypericum elodes	Moerashertshooi	32	KW
Hypericum hirsutum	Ruig hertshooi	1	KW
Illecebrum verticillatum	Grondster	2	GE
Isoetes echinospora	Kleine biesvaren	1	BE
Juncus filiformis	Draadrus	3	KW
Juncus tenageia	Wijdbloeiende rus	1	BE
Juniperus communis	Jeneverbes	9	GE
Leontodon hispidus	Ruige leeuwentand	1	KW
Linum catharticum	Geelhartje	3	KW
Listera ovata	Grote keverorchis	1	KW
Littorella uniflora	Oeverkruid	10	BE
Lobelia dortmanna	Waterlobelia	1	EB
Ludwigia palustris	Waterlepelkje	1	EB
Luronium natans	Drijvende waterweegbree	6	KW
Lycopodiella inundata	Moeraswolfsklauw	49	KW
Lycopodium clavatum	Grote wolfsklauw	1	BE
Mentha suaveolens	Witte munt	1	BE
Menyanthes trifoliata	Waterdrieblad	3	GE
Myrica gale	Wilde gagel	14	GE
Myriophyllum alterniflorum	Teer vederkruid	2	BE
Nardus stricta	Borstelgras	43	GE
Narthecium ossifragum	Beenbreek	3	BE
Odontites vernus s. serotinus	Rode ogentroost	5	GE
Oenanthe lachenalii	Zilt torkruid	2	KW
Oxycoccus palustris	Kleine veenbes	4	KW
Pedicularis palustris	Moeraskartelblad	2	KW
Pedicularis sylvatica	Heidekartelblad	3	BE
Pinguicula vulgaris	Vetblad	2	EB
Plantago maritima	Zeeweegbree	1	KW
Plantago media	Ruige weegbree	1	KW
Platanthera bifolia	Welriekende nachtorchis	1	BE
Polygala serpyllifolia	Liggende vleugeltjesbloem	3	KW
Polygala vulgaris	Gewone vleugeltjesbloem s.l.	6	GE
Potamogeton coloratus	Weegbreefonteinkruid	7	GE
Potamogeton gramineus	Ongelijkbladig fonteinkruid	8	BE
Potamogeton obtusifolius	Stomp fonteinkruid	2	KW
Potentilla palustris	Wateraardbei	25	GE
Pyrola rotundifolia	Rond wintergroen	2	KW
Radiola linoides	Dwergglas	1	BE
Ranunculus ololeucos	Witte waterranonkel	3	BE
Rhinanthus minor	Kleine ratelaar	2	GE

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Aantal locaties met soort	Rode Lijst
Rhynchospora alba	Witte snavelbies	26	GE
Rhynchospora fusca	Bruine snavelbies	54	GE
Rosa villosa	Viltroos	2	BE
Scutellaria minor	Klein glidkruid	1	BE
Sparganium angustifolium	Drijvende egelskop	1	BE
Sparganium natans	Kleinste egelskop	1	BE
Succisa pratensis	Blauwe knoop	10	GE
Trichophorum cespitosum s. germanicum	Gewone veenbies	37	GE
Trisetum flavescens	Goudhaver	1	GE
Utricularia minor	Klein blaasjeskruid	14	KW
Valeriana dioica	Kleine valeriaan	3	KW
Veronica longifolia	Lange ereprijs	1	KW
Viola persicifolia	Melkviooltje	1	BE

3.2 HET GRONINGER LANDSCHAP

3.2.1 POLDER BREEBAART

Project: 1.1: POLDER BREEBAART 1 (1998)

Maatregel: 63,4 ha. Polder met brak grasland vernat, herstel oude wadpriel ca 30 ha, 100.000 m3 grond afgegraven.

Gebiedsbeschrijving: Het gebied bestaat uit een omdijkte polder, beïnvloed door het tij. In de polder is een brede slenk uitgegraven. Bij vloed vervult het gebied een belangrijke functie als hoogwatervluchtplaats voor vogels. Het noordelijke deel bestaat uit grasland, een plas en een kleine poel.

Vanuit de slenk gaat de vegetatie geleidelijk over van Zeekraalverbond via een kwelderachtige zone van het verbond van stomp kweldergras met zulte rus, schijnspurrie over in voedselrijk grasland van rompgemeenschappen van de weegbree-klasse.

Deze overgang ligt op rabatten. In de greppels groeit vooral heen en rietgras.

De hoge delen zijn begroeid met een ruige vegetatie van rietgras, heen, rietzwenkgras en fioringras.

De graslandvegetatie van het noordelijke deel is kort begraasd. Het type is vrij voedselrijk en heeft elementen van de associatie van kattedoorn en zilte zegge zoals veldgerst, kweek, melkkruid en kamgras. De plas die in de noordoosthoek ligt is alleen langs de oevers begroeid met hoofdzakelijk riet. De plas staat sterk onder invloed van windwerking. Een kleine poel vlak bij de noordelijke ingang bevat soorten als gesteelde zannichellia en ruwe bies.

Breebaart (1.1)	Kleine grasland			RL
	plas	N	Slenk	
Jaar	2006	2006	2006	
Maand	10	10	10	
Dag	24	24	24	
Zannichellia palustris s. pedicellata	f	.	.	Gesteelde zannichellia
Schoenoplectus tabernaemontani	o	.	.	Ruwe bies
Cynosurus cristatus	.	o	.	Kamgras GE

Glaux maritima	.	o	o	Melkkruid	
Hordeum secalinum	.	o	.	Veldgerst	GE
Aster tripolium	.	.	o	Zulte	
Carex otrubae	.	.	r	Valse voszegge	
Juncus gerardi	.	.	o	Zilte rus	
Puccinellia maritima	.	.	f	Gewoon kweldergras	
Schoenoplectus tabernaemontani	.	.	r	Ruwe bies	
Triglochin maritima	.	.	r	Schorrenzoutgras	
Cotula coronopifolia	.	.	f	Goudknopje	
Salicornia species	.	.	f	Zeekraal (G)	
Spergularia marina	.	.	o	Zilte schijnspurrie	

3.2.2 SCHANS-BOURTANGE

Project: 1.2: SCHANS BOURTANGE 1 (2002)

Maatregel: 73 ha. Vooronderzoek en bestek plaggen vochtig schraalgrasland.

Project: 1.3: SCHANS BOURTANGE 2 (2003)

30 Ha. Plaggen vochtig schraalgrasland.

Gebiedsbeschrijving: Het gehele gebied wordt integraal begraasd door runderen en paarden. Het gebied is zeer uitgestrekt en open, er is nog weinig structuurvariatie.

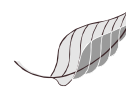
De bodem is zandig en op de meeste plaatsen droog. Grote delen van het geplagde gebied zijn nog steeds zeer open, de vegetatie heeft meestal een bedekking van 10-30%.

Verspreid zijn soorten van heischrale graslanden aanwezig zoals bosdroogbloem, muizenoor, liggend hertshooi en mannetjesereprijs. Het belangrijkste aandeel van de vegetatie wordt echter gevormd door pioniersvegetatie van wat voedselrijkere bodems, zoals bijvoet, canadese fijnstraal, grote weegbree, harig knopkruid en pitrus. De bijzondere soorten groeien vooral in de randzones. Hier en daar slaan elzen en wilgen op, maar die worden meestal kortgevreten.

De noord-oosthoek is wat vochtiger. Op enkele plekken groeien soorten van vochtige zwakgebufferde bodems: schildereprijs, dwergzegge, sterzegge, egelboterbloem en waterpostelein. Deze plekken zijn niet groter dan enkele vierkante meters. Hier is één exemplaar gewone dophei aangetroffen.

Aan de oostzijde is de vegetatie na plaggen snel dichtgegroeid met een dichte grasmat van gewoon struisgras en gestreepte witbol. Als er kruidenrijke plekken zijn, dan betreft het overwegend soorten uit de weegbree-klasse.

Enkele delen zijn niet geplagd. Hier ligt een vervilte grasmat.

Schans-Bourtange (1.2)		1	
Jaar	2006		RL
Maand	10		
Dag	25		
X-coördinaat	276.461		
Y-coördinaat	559.769		
Campanula rotundifolia	s	Grasklokje	
Carex oederi s. oedocarpa	r	Geelgroene zegge	
Crepis tectorum	o	Smal streepzaad	
Dianthus deltoides	s	Steenanjer	KW
Erica tetralix	s	Gewone dophei	
Filago minima	r	Dwergviltkruid	GE
Genista anglica	r	Stekelbrem	GE
Gnaphalium luteo-album	r	Bleekgele droogbloem	
Gnaphalium sylvaticum	o	Bosdroogbloem	GE
Hieracium caespitosum	s	Weidehavikskruid	
Hypericum humifusum	o	Liggend hertshooi	
Lychnis flos-cuculi	s	Echte koekoeksbloem	
Lythrum portula	o	Waterpostelein	
Potentilla erecta	o	Tormentil	
Scleranthus polycarpus	lo	Kleine hardbloem	
Veronica scutellata	o	Schildereprijs	

3.3 IT FRYSKE GEA

3.3.1 WYDLANNEN

Project: 2.1: WYDLANNEN 1 (1989)

Maatregel: 9 Ha. Plaggen (3 ha) en begreppelen van natte schraallanden met zodeplagmachine; materiaal verwerkt in polderkade die overstroming met eutroof boezemwater moet voorkomen en die 60 ha groot oostelijk deel eigen waterhuishouding geeft; aanleg helofytenfilter (6 ha), waarmee genoemde 60 ha in perioden van langdurige droogte van water kan worden voorzien.

Gebiedsbeschrijving:

De Wydlannen bestaan uit vochtige hooilanden op veen. Grote delen daarvan zijn aangewezen als broedvogelreservaat. Een klein deel heeft echter een botanische doelstelling. De maatregelen hebben betrekking op stroken van ca 20m die langs de sloten liggen. Ondiepe greppels verdelen het terrein in smalle kavels. De vegetatie heeft op een aantal plekken kenmerken van blauwgrasland. Stijve moerasweegbree en vlottende bies komen vooral voor langs de greppels. De noordelijke plagstrook wordt plaatselijk gedomineerd door rietgras, maar is verder vrij schraal.

Wyldlannen	1	2	3		
	2.1	2.1	2.1		
Jaar	2008	2008	2008		
Maand	06	06	06		
Dag	11	11	11		
X-coördinaat	189503.	189303.	189300.		
Y-coördinaat	569258.	569890.	569800.		
					RL
Carex oederi s. oedocarpa	o	.	f	Geelgroene zegge	
Carex disticha	o	o	.	Tweerijige zegge	
Carex nigra	a	f	.	Zwarte zegge	
Carex panicea	o	o	o	Blauwe zegge	
Potentilla palustris	o	r	o	Wateraardbei	GE
Echinodorus ranunculoides	r	.	f	Stijve moerasweegbree	BE
Eriophorum angustifolium	o	.	r	Veenpluis	
Molinia caerulea	f	o	f	Pijpenstrootje	
Ranunculus flammula	o	o	o	Egelboterbloem	
Rhinanthus angustifolius	o	o	o	Grote ratelaar	
Eleogiton fluitans	s	.	lf	Vlottende bies	KW
Senecio aquaticus	r	s	s	Waterkruiskruid	
Veronica scutellata	r	r	.	Schildereprijs	
Carex lasiocarpa	.	lf	.	Draadzegge	KW
Eleocharis acicularis	.	.	r	Naaldwaterbies	
Potentilla erecta	.	.	o	Tormentil	
Salix repens	.	.	s	Kruipwilg	

3.3.2 HEIDE VAN ALLARDSOOG

Project: 2.2: HEIDE VAN ALLARDSOOG 1 (1990)

Maatregel: Heide van Allardsoog: plaggen met kraan van vergraste heide (2,0 ha) en met pitrus dichtgegroeid ven (0,5 ha). Met plagmateriaal herstellen/opwerpen houtwallen elders in gebied.

Project: 2.8: HEIDE VAN ALLARDSOOG 3 (1998)

Maatregel: 3,0 ha. Kappen en afvoeren van bomen en struiken, verwijderen boomstompen met stobbenfrees, plaggen met kraan van (met pijpenstro) vergraste heide (6000 m3 plagsel).

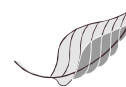
Gebiedsbeschrijving:

De Heide van Allardsoog maakt deel uit van het Mandefjild. Het is een voormalig stuifzandgebied dat nu begroeid is met bos en heide. In de heide van Allardsoog liggen plagplekken van verschillende leeftijden. Het maatregelgebied bestaat uit smalle zones kortbegaasde heide met hier en daar plukjes heischraal grasland in geaccidenteerd terrein, omgeven door gemengd bos. Dit was voorheen gedeeltelijk dichtgegroeid met bos. De heide wordt jaarrond begraasd met schapen

Project: 2.6: HEIDE VAN ALLARDSOOG 2 (1996)

Maatregel: Heide van Allardsoog: Plaggen van (met pijpenstro en/of bochtige sme) vergraste natte heide met hydraulische kraan.

Gebiedsbeschrijving: Het projectgebied ligt in de buurt van de schaapskooi. De heide is hier dan ook kortbegaasd en bestaat overwegend uit struikheide en dophei, grassen zijn vrijwel afwezig. Het sluit aan op een open heideterrein.

Heide van Allardsoog	west 1	west2	noord		
	2.2	2.8	2.6		
Jaar	2008	2008	2008		
Maand	08	08	10		
Dag	29	29	17		
X-coördinaat	215852.	215687.	216190.		
Y-coördinaat	567524.	567505.	567790.		
					RL
Calluna vulgaris	a	cd	d	Struikhei	
Carex pilulifera	o	f	f	Pilzegge	
Empetrum nigrum	o	o	r	Kraaihei	
Erica tetralix	f	cd	a	Gewone dophei	
Galium saxatile	o	r	r	Liggend walstro	
Genista anglica	s	.	.	Stekelbrem	GE
Genista pilosa	r	.	.	Kruipbrem	KW
Hieracium pilosella	r	.	.	Muizenoor	
Juncus squarrosus	o	o	.	Trekrus	
Nardus stricta	lf	r	r	Borstelgras	GE
Potentilla erecta	o	o	r	Tormentil	
Danthonia decumbens	o	o	s	Tandjesgras	
Carex nigra	.	s	.	Zwarte zegge	
				Scherpe x Zwarte	
Carex acuta x nigra	.	s	.	zegge	
Cuscuta epithymum	.	.	o	Klein warkruid	KW
Trichophorum cespitosum s.					
cespitosum	.	.	r	Noordse veenbies	VN

3.3.3 SCHOAPEDOBBE

Project: 2.2: SCHOAPEDOBBE 1 (1990)

Maatregel: Schoapedobbe: ±1 ha met hydraulische rupskraan verwijderen van bagger uit de Schoapewasdobbe, plaggen verruigde vegetatie (o.a. pitrus) van oevers van dit ven en afvoeren specie.

Project: 2.3: SCHOAPEDOBBE 2 (1991)

Maatregel: 1,5 ha. Uitbaggeren Schoapepoel (0,5 ha), plaggen gedeelte schraalgrasland aan zuidoever en elders in reservaat een natte heidekom (1,0 ha) en verwijderen stukje bos aan oostkant Schoapepoel.

Project: 2.5: SCHOAPEDOBBE 3 (1996)

Maatregel: 1,5 ha. Plaggen van vochtige en natte heide met hydraulische kraan. Plagsel werd op een hoog terreingedeelte in een bult gezet.

Gebiedsbeschrijving: Schaopedobbe is een voormalig stuifzandgebied met open heide, bos en twee dobbes, door mensen gegraven poelen. Deze poelen zijn vergelijkbaar met zwakgebufferde heidevennen. Vooral de Schoapepoel is rijk aan bijzondere plantensoorten. Grenzend aan de Schoapewasdobbe is een heischraal stukje grasland meegenomen. De heide van de natte heidekom is vrij soortenarm.

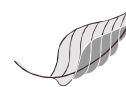
Schaopedobbe	schoapepoel	heischraal	Sch.wasdobbe	heide	
	2.3	2.3	2.2	2.5	
Jaar	2008	2008	2008	2008	
Maand	7	7	7	7	
Dag	11	11	11	11	
X-coördinaat	213.467	213.424	213.472	213.480	
Y-coördinaat	551.755	551.796	552.012	552.065	
					RL
Carex rostrata	lf	r	f	.	Snavelzegge
Potentilla palustris	r	.	o	.	Wateraardbei
Drosera intermedia	o	.	o	.	Kleine zonnedaauw
Drosera rotundifolia	s	.	o	.	Ronde zonnedaauw
Eleocharis multicaulis	o	.	f	.	Veelstengelige waterbies
Lycopodiella inundata	r	.	o	.	Moeraswolfsklauw
Carex echinata	.	la	o	.	Sterzegge
Carex nigra	.	a	.	.	Zwarte zegge
Carex pilulifera	.	r	.	o	Pilzegge
Erica tetralix	.	f	f	a	Gewone dophei
Genista anglica	.	s	s	.	Stekelbrem
Hieracium pilosella	.	r	.	.	Muizenoor
Juncus acutiflorus	.	o	r	.	Veldrus
Juncus squarrosus	.	o	f	f	Trekrus
Nardus stricta	.	r	.	.	Borstelgras
Potentilla erecta	.	a	o	r	Tormentil
Euphrasia stricta	.	o	r	.	Stijve ogentroost
Arnica montana	.	.	s	r	Valkruid
Calluna vulgaris	.	.	o	a	Struikhei
Carex oederi s. oedocarpa	.	.	r	.	Geelgroene zegge
Eriophorum angustifolium	.	.	o	.	Veenpluis
Gentiana pneumonanthe	.	.	r	.	Klokjesgentiaan
Littorella uniflora	.	.	r	.	Oeverkruid
					Drijvende
Luronium natans	.	.	o	.	waterweegbree
Pedicularis sylvatica	.	.	s	.	Heidekartelblad
Rhynchospora alba	.	.	r	.	Witte snavelbies
Rhynchospora fusca	.	.	r	.	Bruine snavelbies
Salix repens	.	.	r	.	Kruipwilg
Danthonia decumbens	.	.	r	.	Tandjesgras
Succisa pratensis	.	.	r	.	Blauwe knoop

3.3.4 BAKKEVEENSTERDUINEN

Project: 2.2: BAKKEVEENSTERDUINEN 1 (1990)

Maatregel: ca. 5 ha. Afgraven en afvoeren ±30 cm teelaarde van intensieve landbouwgronden Wolfshaar, waarbij 3 laagtes werden uitgegraven en enkele hoogtes werden aangebracht met schrale ondergrond; grenssloten (950 m) werden met uit laagtes gegraven, schraal materiaal gedempt; stuw werd geplaatst bij de duiker onder de Nije Drintse Wei, die het peil regelt. (Ontbossing). (Inrichting t.b.v. begrazing van de heidevelden door aanleg raster en veekraal)

Gebiedsbeschrijving: Bakkeveensterduinen is onderdeel van het Mandefjild. Dit perceel is een voormalig agrarisch grasland waarin reliëf is aangebracht. Daardoor zijn zwakgebufferde vennetjes, heischraal grasland en droge en natte heide ontstaan.

Project: 2.6: BAKKEVEENSTERDUINEN 2 (1996)

Maatregel: 4,25 ha. Bakkeveensterduinen en Heide van Allardsoog: Plaggen van (met pijpenstro en/of bochtige sme) vergraste natte heide met hydraulische kraan.

Gebiedsbeschrijving: De Bakkeveensterduinen bestaat grotendeels uit voormalig stuifzandgebied. In een laaggelegen kom is geplagd. De plagplek is begroeid met struikhei, kraaihei, dophei en pijpenstro. Rondom de plagplek groeit meer pijpenstro en is struikhei hoger.

Bakkeveensterduinen	Wolfshaar	Heide	
	2.2	2.6	
Jaar	2008	2008	
Maand	08	10	
Dag	29	17	
X-coördinaat	214946.	214281.	
Y-coördinaat	566399.	566474.	
			RL
Callitriche hamulata	r	.	Haaksterrenkroos
Calluna vulgaris	a	d	Struikhei
Carex nigra	o	o	Zwarte zegge
Carex panicea	o	r	Blauwe zegge
Carex pilulifera	o	o	Pilzegge
Carex rostrata	r	.	Snavelzegge
Drosera intermedia	s	.	Kleine zonnedaauw
Empetrum nigrum	o	f	Kraaihei
Erica tetralix	lf	f	Gewone dophei
Illecebrum verticillatum	r	.	Grondster
Littorella uniflora	o	.	Oeverkruid
Nardus stricta	o	r	Borstelgras
Lythrum portula	o	.	Waterpostelein
Potentilla erecta	o	.	Tormentil
Salix repens	o	f	Kruipwilg
Danthonia decumbens	r	s	Tandjesgras
Veronica scutellata	o	.	Schildereprijs
Viola palustris	r	.	Moerasviooltje
			Zwarte x Drienvrige zegge
Carex nigra x trinervis	r	.	
Galium saxatile	.	r	Liggend walstro
Juncus squarrosus	.	o	Trekrus
Rhynchospora fusca	.	o	Bruine snavelbies
			GE

3.3.5 LIPPENHUISTERHEIDE

Project: 2.6: LIPPENHUISTERHEIDE 1 (1996)

Maatregel: Plaggen van (met pijpenstro en/of bochtige sme) vergraste natte heide met hydraulische kraan.

Gebiedsbeschrijving: De Lippenhuisterheide is een uitgestrekt heidegebied met natte en droge hei. Door het lokaal plaggen van natte heide is een ven ontstaan. De oevers zijn dicht begroeid met pitrus en pijpenstro. Op de rand van de wat hoger gelegen wal groeien hier en daar soorten van droge heide. Op de wal vormen berken een ijle singel. Er zijn geen Rode Lijst aangetroffen.

Liphuizerheide	2.6	
Calluna vulgaris	s	Struikhei
Carex nigra	s	Zwarte zegge
Carex pilulifera	s	Pilzegge
Eleocharis multicaulis	r	Veelstengelige waterbies
Erica tetralix	r	Gewone dophei
Potentilla erecta	r	Tormentil

3.3.6 CATSPOELE

Project: 2.6: CATSPOELE 1 (1996)

Maatregel: Plaggen van (met pijpenstro en/of bochtige sme) vergraste natte heide met hydraulische kraan.

Gebiedsbeschrijving: De Catspoele is een ven temidden van natte heide. Deze heide wordt gedomineerd door pijpenstro. Op de oevers van het ven hebben pijpenstro en pitrus plaats gemaakt voor een veenmosmat met veelstengelige waterbies. Op de noordoever zijn enkele open plekken aanwezig, waar dan ook pioniers als bruine veldbies staan.

Catspoele	2.6		
Jaar	2008		
Maand	10		
Dag	16		
X-coördinaat	206475.		
Y-coördinaat	553215.		
			RL
Carex curta	r	Zompzegge	
Carex rostrata	r	Snavelzegge	
		Veelstengelige	
Eleocharis multicaulis	cd	waterbies	
Empetrum nigrum	r	Kraaihei	
Erica tetralix	r	Gewone dophei	
Eriophorum			
angustifolium	r	Veenpluis	
Rhynchospora alba	r	Witte snavelbies	GE
Rhynchospora fusca	r	Bruine snavelbies	GE
Sphagnum species	d	Veenmos (G)	

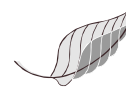
3.3.7 DE WARREN

Project: 2.7: DE WARREN 1 (1997)

Maatregel: ±90 ha. Herstel waterhuishouding vochtige tot natte schraalgraslanden; 12 duikers verwijderen, 0,1 ha riet maaien, 43.860 m greppels graven, 4.230 m sloten opschonen, 15.375 m3 grond ontgraven uit watergangen, plasberm, geul en inlaatsloten en verwerken in kaden en dammen, 1,25 ha zode frezen, 100 m duikers, 2.305 m kopakkerbuizen, 10 m plaatstalen duiker, 3 overige duikers, 1 onderleider en 1 beweegbaar hek aanbrengen, 1 ha inzaaien, 1 ha frezen, 1 ha eggen en 1 ha zaaien. Verhoging waterpeil in opvaarten. Ze hadden eerst verschillende zomer- en winterpeilen, variërend van -1,30 tot -0,50m NAP. Dit werd voor alle opvaarten zomer en winter -0,50m NAP.

Gebiedsbeschrijving:

De Warren is een weidevogelgebied. De vegetatie bestaat vooral uit kort, matig voedselrijk grasland. Daarin komen plaatselijk zeggenvrijke vegetaties voor. Het grootste deel wordt begraasd door runderen, het zuidelijke deel door paarden. De zones die niet begraasd worden zijn ruig begroeid met riet. De sloten zijn erg voedselrijk.

De Warren	2.7		
Jaar	2008		
Maand	06		
Dag	10		
X-coördinaat	188849.		
Y-coördinaat	582863.		
			RL
Carex nigra	f	Zwarte zegge	
Carex vesicaria	o	Blaaszegge	
Potentilla palustris	o	Wateraardbei	GE
Equisetum fluviatile	o	Holpijp	
Juncus gerardi	r	Zilte rus	
Lathyrus palustris	o	Moeraslathyrus	
Menyanthes trifoliata	r	Waterdrieblad	GE
Rhinanthus angustifolius	f	Grote ratelaar	
Schoenoplectus tabernaemontani	r	Ruwe bies	
		Gerande	
Spergularia media s. angustata	r	schijnspurrie	
Thalictrum flavum	o	Poelruit	
Triglochin maritima	o	Schorrenzoutgras	
Triglochin palustris	o	Moeraszoutgras	

3.3.8 PETGATEN DE FAENHOOP

Project: 2.10: PETGATEN DE FAENHOOP 1 (1999)

Maatregel: 45 ha. Petgaten en graslanden. Verbetering hydrologie d.m.v. graven nieuwe en verbreden bestaande sloten 21.000 m³, aanbrengen leemhoudende grond 4.000 m³, 500 m duikerleiding, 2 inlaatwerken, 8 stuwen, bemaling d.m.v. windmolen en 2 gemalen. Baggeren petgaten 50.000 m³.

Gebiedsbeschrijving: Bestaande sloten zijn verbreed tot petgaten. Deze zijn nog spaarzaam begroeid. Langs de oevers ontwikkelt zich een rietkraag, waarin ook andere soorten uit de rietklasse groeien. Het water is nu nog alleen ijl begroeid met smalle waterpest en puntkroos. De bodem is nog vrij mineraal. De hoger gelegen oevers ontwikkelen zich tot een voedselrijke ruigte.

Petgaten de Faenhoop	2.10		
Jaar	2008		
Maand	08		
Dag	28		
X-coördinaat	194574.		
Y-coördinaat	568411.		
			RL
Carex paniculata	o	Pluimzegge	
Carex pseudocyperus	o	Hoge cyperzegge	
Carex rostrata	o	Snavelzegge	
Elodea nuttallii	d	Smalle waterpest	
Equisetum fluviatile	o	Holpijp	
Hydrocharis morsus-ranae	o	Kikkerbeet	
		Gevleugeld	
Hypericum tetrapterum	r	hertshooi	
Juncus subnodulosus	o	Paddenrus	
Lemna trisulca	cd	Puntkroos	
Lysimachia thyrsoiflora	r	Moeraswederik	
Potamogeton berchtoldii	o	Klein fonteinkruid	
Potamogeton obtusifolius	a	Stomp fonteinkruid	KW

Potamogeton trichoides	r	Haarfonteinkruid
Ranunculus flammula	r	Egelboterbloem
Nymphaea candida	r	Noordelijke waterlelie

3.3.9 DELLEBOERSTERHEIDE

Project: 2.12: DELLEBOERSTERHEIDE 1 (2002)

Maatregel: 5 ha. Vooronderzoek (zware metalen, archeologie) van project 13.

Project: 2.13: DELLEBOERSTERHEIDE 2 (2002)

Maatregel: 5 ha. Verwijderen van opslag van jonge bomen en hier en daar uitzagen oudere bomen en frezen stobben; plaggen verspreid liggende stukken droge en natte heide; plagsel afgevoerd naar uitkijkheuvel.

Gebiedsbeschrijving: De Delleboersterheide is een heidegebied op stuifzand. Op een aantal plekken is geplagd. Daarbuiten ligt een kortbegaasde heide, de heide wordt jaarrond begraasd met schapen. Er is met het reliëf meegeplagd, zodat gevarieerde locaties zijn ontstaan met natte en droge heide. De locatie in het centrum van het terrein omvat een vennetje met karakteristieke soorten van natte hei en vennen zoals klokjesgentiaan en waterpostelein.

Delleboerster Heide			
Jaar	2008		
Maand	10		
Dag	16		
X-coördinaat	206227.		
Y-coördinaat	552595.		
			RL
Calluna vulgaris	a	Struikhei	
Carex curta	s	Zompzegge	
Carex pilulifera	o	Pilzegge	
Carex rostrata	r	Snavelzegge	
Empetrum nigrum	r	Kraaihei	
Erica tetralix	f	Gewone dophei	
Eriophorum angustifolium	r	Veenpluis	
Eriophorum vaginatum	r	Eenarig wollegras	KW
Galium saxatile	r	Liggend walstro	
Genista anglica	s	Stekelbrem	GE
Gentiana pneumonanthe	r	Klokjesgentiaan	GE
Juncus squarrosus	o	Trekrus	
Nardus stricta	r	Borstelgras	GE
Lythrum portula	lf	Waterpostelein	
Potentilla erecta	r	Tormentil	
Ranunculus flammula	r	Egelboterbloem	

3.4 HET DRENTSE LANDSCHAP

3.4.1 BONGEVEEN

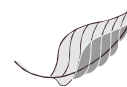
Project: 3.2: BONGEVEEN 1 (1991)

Maatregel: Chopperen (2 ha) en dempen van een sloot (270 m) in veenrest met heide en schraalland

Project: 3.24 BONGEVEEN 2 (2000)

Maatregel: Chopperen droge heide

Gebiedsbeschrijving: Het Bongeveen bestaat uit een deels vergraven hoogveentje in een pingoruïne. Het westelijke deel wordt ingenomen door gagelstruweel en berkenbroek. In het midden ligt een stukje open en relatief voedselrijk water, geflankeerd door grote lisdodde en

pitrus. Daaraan grenzen drijftillen die zijn begroeid met pijpenstrootje en dophei. Daartussen zijn hier en daar typische hoogveensoorten te vinden zoals kleine veenbes, lavendelhei en eenarig wollegras. Naarmate je verder naar de rand komt gaat de vegetatie langzaam over in droge heide en lokaal schraalgrasland.

Bongeveen				
Opnamenummer	55	56		
Jaar	2007	2007		
Maand	10	10		
Dag	9	9		
X-coördinaat	230.646	230.600		
Y-coördinaat	569.135	569.170		
Aantal soorten	15	7		
	veen	heide		RL
			Ruwe berk	
Betula pendula	o	.		
Carex nigra	r	.	Zwarte zegge	
Carex panicea	r	.	Blauwe zegge	
Carex pilulifera	r	.	Pilzegge	
Deschampsia flexuosa	r	.	Bochtige smele	
Drosera intermedia	r	.	Kleine zonnedauw	GE
Erica tetralix	a	.	Gewone dophei	
Eriophorum angustifolium	o	f	Veenpluis	
Eriophorum vaginatum	a	.	Eenarig wollegras	KW
Rhamnus frangula	o	.	Sporkehout	
Juncus squarrosus	r	.	Trekrus	
Molinia caerulea	a	a	Pijpenstrootje	
Myrica gale	o	.	Wilde gagel	GE
Oxycoccus palustris	s	.	Kleine veenbes	KW
Rhynchospora alba	r	.	Witte snavelbies	GE
Carex rostrata	.	r	Snavelzegge	
Juncus articulatus	.	o	Zomprus	
Philonotis species	.	r	Staartjesmos (G)	

3.4.2 KAMPSHEIDE

Project: 3.2: KAMPSHEIDE 1

Maatregel: Kampsheide: 3 ha; inrichting t.b.v. begrazing van heide.

Project:: 3.48: KAMPSHEIDE 4 (2003)

Maatregel: 1 ha. Droge heide: 1 ha chopperen en 0,5 ha (Celticfield!) handmatig maaien.

Project: 3.17: KAMPSHEIDE 2 (1998)

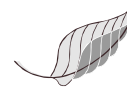
Maatregel: 0,50 ha. Opschonen venoever.

Gebiedsbeschrijving: In het heidedeel van Kampsheide liggen belangrijke archeologische restanten van celtic fields en reconstructies van grafheuvels. Gewoon struisgras is de meest voorkomende soort, zodat dit deel van het gebied een grazig karakter heeft. Daarnaast draagt het kenmerken van vochtige heide door het voorkomen van soorten als dopheide en trekrus. Berkenopslag komt hier en daar voor.

Het grafveld grenst aan de zuidkant aan natte heide. Deze wordt geheel gedomineerd door pijpenstrootje. Aan de westkant is een kleine plagplek waarin enkele bijzondere soorten groeien.

Aan de noordzijde van Kampsheide ligt een uitgeveend ven, een pingoruïne. Dit is in 1981 geheel opgeschoond. Het ven wordt omgeven door een kraag van pitrus. Aan de noord- en zuidzijde is deze kraag als gevolg van het opschonen zeer smal en gaat aan de zuidzijde al snel over in natte heide en aan de noordzijde over in grasland. De natte heide is goed ontwikkeld. Het grasland vertoont in de lage geplagde zone heischrale kenmerken, hogerop domineert gestreepte witbol. Tussen de pitrus is een sterke veenmosontwikkeling aan de gang.

Kampsheide					
Opnamenummer	57	58	59		
Jaar	2007	2007	2007		
Maand	10	10	10		
Dag	9	9	9		
X-coördinaat	237.760	237.687	237.462		
Y-coördinaat	557.369	557.522	557.249		
	ven	celtic field en tumuli	natte centrale hei		RL
Andromeda polifolia	r	.	.	Lavendelhei	KW
Carex nigra	o	.	r	Zwarte zegge	
Carex panacea	r	.	.	Blauwe zegge	
Erica tetralix	d	o	o	Gewone dophei	
Eriophorum angustifolium	la	.	.	Veenpluis	
Juncus squarrosus	r	o	.	Trekrus	
Oxycoccus palustris	o	.	.	Kleine veenbes	KW
Rhynchospora alba	o	.	.	Witte snavelbies	GE
Trichophorum cespitosum s.	o	.	s	Gewone veenbies	GE
Vaccinium myrtillus	o	.	.	Blauwe bosbes	
Agrostis capillaris	.	a	.	Gewoon struisgras	
Betula pendula	.	o	.	Ruwe berk	
Calluna vulgaris	.	o	r	Struikhei	
Galium aparine	.	o	.	Kleefkruid	
Hydrocotyle vulgaris	.	o	.	Gewone waternavel	
Juncus effusus	.	a	.	Pitrus	

Luzula campestris	.	r	.	Gewone veldbies	
Osmunda regalis	.	r	.	Koningsvaren	
Potentilla erecta	.	o	.	Tormentil	
Sphagnum species	.	o	.	Veenmos (G)	
Lotus corniculatus	.	r	.	Gewone en Rechte rolklaver	
Drosera intermedia	.	.	r	Kleine zonnedaauw	GE
Eleocharis multicaulis	.	.	r	Veelstengelige waterbies	
Gentiana pneumonanthe	.	.	s	Klokjesgentiaan	GE
Lycopodiella inundata	.	.	s	Moeraswolfsklauw	KW
Molinia caerulea	.	.	d	Pijpenstrootje	
Vaccinium vitis-idaea	.	.	r	Rode bosbes	

3.4.3 HIJKERVELD

Project: 3.16: HIJKERVELD 3 (1998)

Maatregel: 55,4 ha. Droge en natte heide; 31,9 ha plaggen heide met plagmachine, 22,79 ha plaggen venranden met kraan, 0,75 ha plaggen met kraan met uitrijplaten.

Gebiedsbeschrijving Hijkerveld is een omvangrijk open heidegebied van voormalige stuifduinen, vennen en veenrestanten. De heide is afwisselend van samenstelling: droge heide met veel struikheide, vochtige en natte heide met dophei en pijpenstrootje. Bijzonder is het veelvuldig voorkomen van kraaiheide. De locaties waarop maatregelen zijn uitgevoerd liggen verspreid over het gebied.

67,3 ha. Chopperen (± 50 ha), verwijderen van houtopslag (± 10 ha) en frezen van boomstobben (4,5 ha) op heide, uitbaggeren van 8 vennen (2,8 ha), maatregelen t.b.v. begrazing van heide (plaatsing nieuwe vangkooi, verhard bodem bestaande vangkooi, aanleg composteerplaat) en voorlichting.

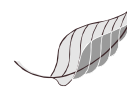
Hijkerveld												
Jaar	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007		
Maand	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10		
Dag	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10		
	hei	hei	hei	hei	hei	gras	ven	ven	ven	ven		RL
Calluna vulgaris	d	c	d	c	d	.	.	ld	.	a	Struikhei	
Carex pilulifera	f	.	r	d	r	.	.	r	o	.	Pilzegge	
Erica tetralix	o	c	f	d	o	.	.	a	.	a	Gewone dophei	
Molinia caerulea	o	.	f	.	o	.	.	ld	.	f	Pijpenstrootje	
Nardus stricta	a	.	r	r	r	.	.	.	r	o	Borstelgras	GE
Potentilla erecta	o	.	.	o	.	.	.	r	.	.	Tormentil	
Danthonia decumbens	f	.	.	r	.	.	.	.	.	.	Tandjesgras	
Carex oederi s. oedocarpa	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	Geelgroene zegge	
Carex panicea	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	Blauwe zegge	
Drosera intermedia	.	.	r	.	.	.	.	f	.	.	Kleine zonnedaauw	GE
Eleocharis multicaulis	.	.	lo	.	.	.	o	o	.	.	Veelstengelige waterbies	
Eriophorum angustifolium	.	.	lf	.	.	.	.	.	.	.	Veenpluis	
Genista anglica	.	.	s	.	.	.	.	.	.	.	Stekelbrem	GE
Lythrum portula	.	.	lo	.	.	.	.	.	f	f	Waterpostelein	
Trichophorum cespitosum	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	Noorse en Gewone veenbies	
Empetrum nigrum	.	.	.	r	.	.	.	o	o	r	Kraaihei	
Filago minima	.	.	.	lo	.	.	.	.	.	.	Dwergviltkruid	GE
Genista pilosa	.	.	.	s	.	.	.	.	.	.	Kruipbrem	KW
Gnaphalium sylvaticum	.	.	.	o	.	r	.	.	.	.	Bosdroogbloem	GE
Veronica officinalis	.	.	.	r	.	o	.	.	.	.	Mannetjesereprijs	
Carex lasiocarpa	.	.	.	.	.	.	f	la	.	.	Draadzegge	KW
Lycopodiella inundata	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	Moeraswolfsklauw	KW
Drosera rotundifolia	.	.	.	.	.	.	.	f	o	.	Ronde zonnedaauw	GE
Lycopodiella inundata	.	.	.	.	.	.	.	o	r	.	Moeraswolfsklauw	KW
Salix repens	.	.	.	.	.	.	.	r	.	r	Kruipwilg	
Juncus bulbosus	.	.	.	.	.	.	.	la	.	.	Knolrus	
Sphagnum cuspidatum	.	.	.	.	.	.	.	f	.	.	Waterveenmos	
Alopecurus aequalis	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	Rosse vossenstaart	
Azolla filiculoides	.	.	.	.	.	.	.	.	la	f	Grote kroosvaren	
Osmunda regalis	.	.	.	.	.	.	.	.	s	.	Koningsvaren	

3.4.4 GROOTE ZAND

Project: 3.24: GROOTE ZAND 1 (2000)

Maatregel: chopperen droge heide (2,1 ha).

Gebiedsbeschrijving: Het Groote Zand ligt langs de noordelijke rand van de Boswachterij Hooghalen. Het dankt zijn naam aan de uitgestrekte zandwoestenij waar het ooit deel van uit maakte. Tegenwoordig bestaat het gebied uit een afwisselend heidelandschap met vennen, droge en natte heide en een enkele zandige opduiking. In de ondergrond komt plaatselijk keileem voor. Op drie plekken is in 2000 droge heide geplagd met enkele overgangen naar natte heide. Hier zijn 5 Rode Lijstsoorten aangetroffen in 2008. De soorten zijn kenmerkend voor natte tot vochtige heide en heischraal grasland.

Groote zand	noord	zuid	west		RL
Jaar	2008	2008	2008		
Maand	09	09	09		
Dag	29	29	29		
Calluna vulgaris	d	d	d	Struikhei	
Cladonia floerkeana	r	o	.	Rode heidelucifer	
Cladonia macilenta	r	o	.	Dove heidelucifer	
Drosera intermedia	s	s	.	Kleine zonnedaauw	GE
Drosera rotundifolia	.	.	s	Ronde zonnedaauw	GE
Empetrum nigrum	s	.	s	Kraaihei	
Erica tetralix	f	f	f	Gewone dophei	
Nardus stricta	o	s	r	Borstelgras	GE
Pleurozium schreberi	.	.	.	Bronsmos	
Potentilla erecta	o	.	r	Tormentil	
Rhynchospora fusca	s	r	.	Bruine snavelbies	GE
Trichophorum cespitosum ssp. germanicum	.	.	r	Gewone veenbies	GE

3.4.5 DE PALMS

Project: 3.24: DE PALMS 1 (2000).

Maatregel: chopperen droge heide (1,4 ha).

Gebiedsbeschrijving: Dit reservaat is vernoemd naar het Jeneverbesstruweel die hier een indrukwekkende omvang heeft: Palm of palmbossie is de Drentse benaming voor de Jeneverbes. Het struweel wordt afgewisseld door enkele heidevelden. In 2002 is vochtige heide geplagd. In 2008 zijn 4 Rode Lijstsoorten gevonden, waaronder 2 jonge planten van jeneverbes.

De Palms			
Jaar	2006		Rode lijst
Maand	09		
Dag	23		
Calluna vulgaris	o	Struikhei	
Drosera intermedia	lf	Kleine zonnedaauw	GE
Empetrum nigrum	s	Kraaihei	
Erica tetralix	d	Gewone dophei	
Gentiana pneumonanthe	s	Klokjesgentiaan	GE
Juniperus communis	r	Jeneverbes	GE
Pleurozium schreberi	lf	Bronsmos	
Rhynchospora fusca	r	Bruine snavelbies	GE
Vaccinium vitis-idaea	lf	Rode bosbes	

3.4.6 HOLTERZAND

Project: 3.24: HOLTERZAND (2000).

Maatregel: chopperen droge heide (1,0 ha).

Gebiedsbeschrijving: Het Holterzand is onderdeel van het Scharreveld. Het Holterzand is nog een restant van de uitgestrekte heidevelden die hier begin vorige eeuw aanwezig waren. Het gebied bestaat uit droge en vochtige heide, bos, voormalige stuifduinen en enkele plassen die 's zomers vrijwel droogvallen. In 2002 is een gedeelte van de droge heide geplagd met enkele lagere plekken die gekenmerkt worden door pioniersoorten van natte heide, zoals Moeraswolfsklauw en Kleine zonnedaauw. Op ca. 1 ha zijn 8 Rode Lijstsoorten aangetroffen.

Holterzand			
Jaar	2006		RL
Maand	09		
Dag	23		
Calluna vulgaris	d	Struikhei	
Drosera intermedia	lf	Kleine zonnedaauw	GE
Erica tetralix	f	Gewone dophei	
Genista anglica	r	Stekelbrem	GE
Gentiana pneumonanthe	r	Klokjesgentiaan	GE
Gnaphalium sylvaticum	s	Bosdroogbloem	GE
Lycopodiella inundata	la	Moeraswolfsklauw	KW
Nardus stricta	r	Borstelgras	GE
Pleurozium schreberi	r	Bronsmos	
Potentilla erecta	r	Tormentil	
Rhynchospora fusca	o	Bruine snavelbies	GE
Trichophorum cespitosum ssp. germanicum	r	Gewone veenbies	GE

3.4.7 NOLDERVELD

Project: 3.29: NOLDERVELD 2 (2001)

Maatregel: Chopperen heide (2.6 ha).

Gebiedsbeschrijving: Het heideterrein Nolderveld ligt ten zuiden van Zuidwolde, langs de Meeuwenweg. Het reservaat maakte tot in de dertiger jaren deel uit van het uitgestrekte Nolder- en Bazuinerveld. Door de ondiep gelegen keilemlagen wordt het water in het midden van het gebied redelijk goed vastgehouden en komen dopheivegetaties voor. De heide wordt begraaasd door schapen en Schotse Hooglanders.

In 2002 is droge en natte heide gechopperd. In 2008 zijn 5 Rode Lijstsoorten aangetroffen, overwegend soorten van natte heiden.

Nolderveld			
Jaar	2008		RL
Maand	9		
Dag	23		
Calluna vulgaris	ld	Struikhei	
Cladonia floerkeana	s	Rode heidelucifer	
Cladonia macilenta	r	Dove heidelucifer	
Drosera intermedia	s	Kleine zonnedaauw	GE
Erica tetralix	la	Gewone dophei	
Nardus stricta	r	Borstelgras	GE
Rhynchospora alba	r	Witte snavelbies	GE
Rhynchospora fusca	la	Bruine snavelbies	GE
Trichophorum cespitosum ssp. germanicum	lf	Gewone veenbies	GE

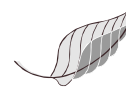
3.4.8 WILDENBERG

Project: 3.29: WILDENBERG 1 (2001)

Maatregel: Chopperen heide (1.3 ha).

Gebiedsbeschrijving: Wildenberg ligt ten zuiden van Zuidwolde, het terrein bestaat uit heide die overgaat in stuifzandvegetaties en wordt begraaasd door schapen. In de droge heide zijn enkele kleine laagtes aanwezig waar soorten van natte heide zijn aangetroffen.

In 2002 is droge heide gechopperd. In 2008 zijn 2 Rode Lijstsoorten aangetroffen.

Wildenberg			
Jaar	2008		RL
Maand	9		
Dag	23		
Calluna vulgaris	d	Struikhei	
Cladonia floerkeana	s	Rode heidelucifer	
Cladonia macilenta	s	Dove heidelucifer	
Erica tetralix	f	Gewone dophei	
Nardus stricta	r	Borstelgras	GE
Pleurozium schreberi	s	Bronsmos	
Trichophorum cespitosum ssp. germanicum	r	Gewone veenbies	GE

3.4.9 NIJENSLEEKERVELD

Project: 3.30: NIJENSLEEKERVELD 1 (2001)

Maatregel: 25,0 ha. Natte heide, berkenbroek. Inrichting t.b.v. begrazing (25,0 ha), chopperen heide (3 ha).

Gebiedsbeschrijving: Het terrein bestaat uit een afwisseling van natte en droge heide, wat bos en een grote laagte waar permanent water in blijft staan. Het terrein wordt begraasd door een groepje koeien en heideschapen.

In 2002 is een strook droge en vochtige heide gehopperd. Van de Rode Lijstsoorten is alleen gewone veenbies aangetroffen.

Nijensleekerveld			
Jaar	2008		RL
Maand	09		
Dag	19		
Calluna vulgaris	a	Struikhei	
Erica tetralix	a	Gewone dophei	
Pleurozium schreberi	f	Bronsmos	
Potentilla erecta	o	Tormentil	
Trichophorum cespitosum ssp. germanicum	r	Gewone veenbies	GE

3.4.10 HONDSTONG

Project: 3.40: HONDSTONG 2 (2002)

Maatregel: 3,5 ha. Maaien van door Pitrus gedomineerde delen van een natuurontwikkelingsgebied, waarin 7 jaar eerder verrijkte bouwvoor is verwijderd.

Gebiedsbeschrijving: Het reservaat Hondstong ligt aan weerszijden van het van de beek de Runsloot. De hooilandjes liggen besloten tussen houtwallen. Het gebied ligt ten noorden van Vries langs de es van Yde. Hondstong is een Drentse benaming voor Paardenbloem en aan Paardenbloemen is geen gebrek in de hooilandjes langs het beekje. Het gebied wordt begraasd door een kleine groep Schotse Hooglanders. In 1995 is het reservaat uitgebreid met enkele landbouwpercelen aan de noordzijde. Dit deel is geheel opnieuw ingericht. In deze voormalige landbouwpercelen is in 2003 in het najaar op 4 Pitrusrijke plekken extra gemaaid. Alleen in het perceel langs de Veenweg (opname 1) en het zuidelijke gemaaide stuk langs de Runsloot (opname 4) zijn bijzondere gevonden, voornamelijk soorten van natte heide en pioniersoorten van vochtige bodem. In Hondstong zijn 3 soorten van de Rode Lijst aangetroffen.

Hondstong	1	2	3	4		RL
Jaar	2008	2008	2008	2008		
Maand	09	09	09	09		
Dag	29	29	29	29		
Calluna vulgaris	o	.	.	.	Struikhei	
Carex oederi s. oedocarpa	r	.	.	o	Geelgroene zegge	
Drosera intermedia	o	.	.	r	Kleine zonnedaauw	GE
Erica tetralix	o	.	s	.	Gewone dophei	
Lycopodiella inundata	r	.	.	r	Moeraswolfsklauw	KW
Lythrum portula	s	.	.	.	Waterpostelein	
Potamogeton polygonifolius	.	.	.	s	Duizendknoopfonteinkruid	
Potentilla erecta	s	.	s	s	Tormentil	
Radiola linoides	lf	.	.	.	Dwergvlas	BE
Veronica scutellata	s	.	.	.	Schildereprijs	

3.4.11 KATTENVEEN

Project: 3.41: KATTENVEEN 1 (2002)

Maatregel: 0,5 ha. Plaggen met kraan van 4 stukjes natte heide.

Gebiedsbeschrijving: Het Kattenveen ligt aan de noordrand van boswachterij Odoorn, aan de westkant grenst het reservaat aan akkers. Het is een klein reservaat op veen. De bodem is in het najaar van 2003 tot op de bruine veenbodem afgeplagd. In het noorden van het gebied ligt een strook die al weer voor een groot gedeelte is dichtgegroeid met Gewone dophei (opname 1). De plagstrook rondom de veenput (opname 1) is nog erg kaal; hier en daar ontwikkelt zich al wat veenmos. In het reservaat zijn 4 Rode Lijstsoorten gevonden, allemaal soorten van natte heide (en hoogveenvegetaties).

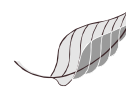
Kattenveen	1	2		RL
Jaar	2008	2008		
Maand	09	09		
Dag	24	24		
Calluna vulgaris	o	o	Struikhei	
Drosera intermedia	f	lf	Kleine zonnedaauw	GE
Drosera rotundifolia	r	.	Ronde zonnedaauw	GE
Empetrum nigrum	ld	r	Kraaihei	
Erica tetralix	f	a	Gewone dophei	
Eriophorum vaginatum	r	.	Eenarig wollegras	KW
Rhynchospora alba	lf	.	Witte snavelbies	GE

3.4.12 DOLDERSUMMERVELD

Project: 3.46: DOLDERSUMMERVELD 7 (2003)

Maatregel: 2 ha. Plaggen natte heide.

Gebiedsbeschrijving: Het Doldersummerveld is een uitgestrekt vochtig heidereservaat, gelegen op de flank van het beekdal van de Vledder- en Wapserveensche A, ten noorden van Doldersum. Het onderzoeksgebied ligt in het zuidwesten van het Doldersummerveld vlakbij de bossen van de Maatschappij van Weldadigheid. Een perceel natte heide is geplagd. Dit perceel loopt van de bosrand in het zuidwesten wat af naar een sloot in het noordoosten. In het perceel liggen 5 greppels haaks op de hoog-laaggradiënt. Bij het plaggen is de vegetatie langs de greppels gespaard. Op de plagstroken zijn 6 Rode Lijstsoorten aangetroffen, het zijn voornamelijk soorten van natte tot vochtige heide.

Doldersummerveld			RL
Jaar	2008		
Maand	09		
Dag	24		
Calluna vulgaris	la	Struikhei	
Carex echinata	o	Sterzegge	
Cuscuta epithymum	s	Klein warkruid	KW
Drosera intermedia	f	Kleine zonnedaauw	GE
Empetrum nigrum	s	Kraaihei	
Erica tetralix	a	Gewone dophei	
Lycopodiella inundata	f	Moeraswolfsklauw	KW
Potentilla erecta	r	Tormentil	
Rhynchospora fusca	o	Bruine snavelbies	GE
Trichophorum cespitosum ssp. germanicum	s	Gewone veenbies	GE
Utricularia minor	r	Klein blaasjeskruid	KW

3.4.13 UFFELTER BINNENVELD

Project: 3.21: UFFELTER BINNENVELD 3 (1999)

Maatregel: 10 ha. Verbeteren hydrologie natte heide. Dempen sloten en greppels 1600 m.

Gebiedsbeschrijving: Het Uffelter Binnenveld is een bijzonder gevarieerd reliëfrijk natuurgebied. Het betreft een heideveld dat al in vroeger eeuwen aan alle kanten omsloten werd door landbouwgrond, hetgeen de naam 'binnenveld' verklaart. Het gebied bestaat uit heideveldjes, hooilanden omsloten door bos en vennen. In 1999 zijn maatregelen uitgevoerd om de hydrologie te verbeteren. Hiervoor is in het ven in het noorden vergroot en de randzone vernat door afvlakking van de bodem (opname 1). In het midden van het Uffelter binnenveld is een permanent waterhoudend ven (opname 2) aangelegd en rondom is grasland en een kleine strook heide (opname 3) in de randzone vernat. Een graslandperceel tussen dit laatstgenoemde ven en de Nieuwe Kamperweg is eveneens vernat. Hier domineert Pitrus, verder zijn geen karteersoorten aangetroffen (opname 4). In het Uffelter binnenveld zijn 7 Rode Lijstsoorten aangetroffen, voornamelijk langs het ven in het noorden.

Resultaten

Uffelter binnenveld					
Opnamenummer	1	2	3	4	RL
Jaar	2008	2008	2008	2008	
Maand	09	09	09	09	
Dag	19	19	19	19	
Blechnum spicant	s	.	.	.	Dubbelloof
Callitriche hamulata	lf	.	.	.	Haaksterrenkroos
Calluna vulgaris	lf	.	a	.	Struikhei
Drosera intermedia	lf	s	.	.	Kleine zonnedaauw
Dryopteris cristata	r	.	.	.	Kamvaren
Erica tetralix	lf	.	a	.	Gewone dophei
Gentiana pneumonanthe	s	.	.	.	Klokjesgentiaan
Lycopodiella inundata	r	.	.	.	Moeraswolfsklauw
Lythrum portula	o	lf	.	.	Waterpostelein
Osmunda regalis	s	.	.	.	Koningsvaren
Pleurozium schreberi	.	.	o	.	Bronsmos
Potentilla erecta	.	.	r	.	Tormentil
Rhynchospora alba	o	.	s	.	Witte snavelbies
Rhynchospora fusca	lf	.	.	.	Bruine snavelbies
Trichophorum cespitosum ssp. germanicum	.	.	o	.	Gewone veenbies

3.5 LANDSCHAP OVERIJSEL

3.5.1 BOETELERVELD

Project: 4.5: BOETELERVELD 1 (1996)

Maatregel: 6 ha. Machinaal plaggen van vochtige heide.

Project: 4.15: BOETELERVELD 2 (1997)

Maatregel: 6 ha. Plaggen vergraste heide (6000 m³).

Project: 4.19: BOETELERVELD 3 (1998)

Maatregel: 6 ha. Plaggen vergraste heide.

Project: 4.28: BOETELERVELD 4 (1999)

Maatregel: 6 ha. Schoonheeten. Plaggen 12 stukken natte heide (6.000 m³). Monitoring (vastleggen nulsituatie) vegetatie.

Project: 4.37: BOETELERVELD 6 (2001)

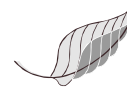
Maatregel: 2 ha. Plaggen 4 stukken natte heide 2.000 m³.

Project: 4.40: BOETELERVELD 7 (2002)

Maatregel: 6 ha. Monitoring vegetatie natte heide na uitvoering van project 28.

Project: 4.50: BOETELERVELD 8 (2003)

Maatregel: 11,76 ha. Plaggen natte heide, in blokken van max. 0,5 ha.

Gebiedsbeschrijving: Het Boetelerveld is een zeer uitgestrekt heideterrein dat vrijwel geheel bestaat uit natte heide met vliegdennenbosjes. Aan de noordzijde ligt een klein blauwgraslandje. Omdat grote delen sterk vergrast waren, is het terrein in verschillende fasen geplagd. De heide is over het algemeen vrij soortenarm, maar de samenstelling varieert per ontwikkelingsfase. Dophei en struikhei zijn de belangrijkste soorten, pijpenstrootje is door het plaggen sterk gereduceerd. Het blauwgraslandje daarentegen is zeer soortenrijk.

Boetelerveld	hei 1	hei 2	hei 3	hei 4	Turfgat		
Jaar	2008	2008	2008	2008	2008		
Maand	9	9	9	9	9		
Dag	25	25	25	25	25		
X-coördinaat	219.653	219.729	219.243	219.304	219.421		
Y-coördinaat	486.395	486.556	486.670	486.425	486.755		
							RL
Carex panicea	r	r	r	o	la	Blauwe zegge	
Eleocharis multicaulis	r	.	r	r	.	Veelstengelige waterbies	
Carex vesicaria	.	.	.	.	la	Blaaszegge	
Juncus acutiflorus	.	.	.	.	o	Veldrus	
Ranunculus flammula	.	.	.	.	o	Egelboterbloem	
Veronica scutellata	.	.	s	.	.	Schildereprijs	
Calluna vulgaris	a	a	o	o	o	Struikhei	
Carex pilulifera	r	o	o	o	.	Pilzegge	
Drosera intermedia	f	r	o	o	.	Kleine zonnedaauw	GE
Erica tetralix	a	c	d	a	la	Gewone dophei	
Illecebrum verticillatum	r	.	.	.	.	Grondster	GE
Juncus squarrosus	r	.	.	.	r	Trekrus	
Lycopodiella inundata	r	.	.	r	.	Moeraswolfsklauw	KW
Rhynchospora fusca	o	r	f	f	r	Bruine snavelbies	GE
Trichophorum cespitosum	r	.	.	.	r	Noorse en Gewone veenbies	
Carex nigra	.	.	.	.	o	Zwarte zegge	
Potentilla palustris	.	.	.	.	r	Wateraardbei	GE
Galium uliginosum	.	.	.	.	r	Ruw walstro	
Gentiana pneumonanthe	.	.	.	s	r	Klokjesgentiaan	GE
Juniperus communis	.	.	.	.	o	Jeneverbes	GE
Lychnis flos-cuculi	.	.	.	.	r	Echte koekoeksbloem	
						Dactylorhiza maculata ssp.	
Dactylorhiza maculata s. maculata	.	.	.	.	r	maculata	
Potentilla erecta	.	.	.	.	lf	Tormentil	
Ribes rubrum	.	.	.	.	s	Aalbes	
Salix repens	.	.	.	.	o	Kruipwilg	
Succisa pratensis	.	.	.	.	o	Blauwe knoop	GE
Valeriana dioica	.	.	.	.	o	Kleine valeriaan	KW
Viola persicifolia	.	.	.	.	o	Melkviooltje	BE
Trichophorum cespitosum s. germanicum	.	r	o	o	.	Gewone veenbies	GE
Rhynchospora alba	.	.	r	.	.	Witte snavelbies	GE
Carex rostrata	.	.	.	s	.	Snavelzegge	
Juncus bulbosus	.	.	.	r	.	Knolrus	

Project: 4.29: BOETELERVELD 5 (1999)

Maatregel: 1 ha. Baggeren ven.

Gebiedsbeschrijving: In 1999 is een voormalige eendenkooi opgeschoond, deze was geheel verland met riet. Nu is het een zwakgebufferd ven met oevers waarop zich soorten van het oeverkruidverbond groeien. Het ven is omsloten door bos.

Boetelerveld	Eendekooi		
Jaar	2008		
Maand	9		
Dag	25		
X-coördinaat	219.772		
Y-coördinaat	486.268		
Apium inundatum	r	Ondergedoken moerasscherm	RL
Carex oederi s. oedocarpa	a	Geelgroene zegge	KW
Carex elata	f	Stijve zegge	
Carex panicea	r	Blauwe zegge	
Carex vesicaria	f	Blaaszegge	
Echinodorus repens	f	Kruipende moerasweegbree	KW
Eleocharis acicularis	o	Naaldwaterbies	
Eleocharis multicaulis	f	Veelstengelige waterbies	
Hypericum elodes	r	Moerashertshooi	KW
Juncus acutiflorus	r	Veldrus	
Littorella uniflora	o	Oeverkruid	BE
Luronium natans	r	Drijvende waterweegbree	KW
Osmunda regalis	s	Koningsvaren	
Pilularia globulifera	ld	Pilvaren	
Potamogeton gramineus	o	Ongelijkbladig fonteinkruid	BE
Potamogeton obtusifolius	r	Stomp fonteinkruid	KW
Ranunculus flammula	o	Egelboterbloem	
Samolus valerandi	a	Waterpunge	
Eleogiton fluitans	f	Vlottende bies	KW
Stellaria palustris	r	Zeegroene muur	
Veronica scutellata	o	Schildereprijs	

3.5.2 WILDERNIS

Project: 4.7: WILDERNIS 2 (1996)

Maatregel: Omvorming 0,95 ha sitkaspar (De Wildernis)

Project: 4.23: DE WILDERNIS 3 (1998)

Maatregel: 2,4 ha. Ven en hooimaten. Baggeren ven (0,7 ha), plaggen met kraan hooimaten (1,5 ha) en verwijderen opslag (0,2 ha).

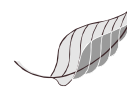
Project: 4.32: DE WILDERNIS 4 (2000)

Maatregel: 1 ha. 1 ha plaggen hooimaten met kraan, 0,5 ha vrijstellen van houtige gewassen.

Gebiedsbeschrijving: De hooimaten van de Wildernis zijn hersteld. Dit zijn voormalige vloeiveldjes, omgeven door een aarden wal. In deze hooimaten is een soortenrijk nat schraalland ontstaan met soorten als blonde zegge, stippelvaren en gevlekte orchis.

Wildernis	hooim1	hooim2	hooim3	hooim4	hooim5	
Jaar	2008	2008	2008	2008	2008	
Maand	08	08	08	08	08	
Dag	08	08	08	08	08	
Calluna vulgaris	r	.	.	r	.	Struikhei
Carex panicea	r	o	f	o	f	Blauwe zegge
Equisetum fluviatile	lf	.	r	.	.	Holpijp
Erica tetralix	r	o	.	o	la	Gewone dophei
Juncus acutiflorus	o	ld	a	.	a	Veldrus
Juncus squarrosus	r	o	r	r	r	Trekrus
Lychnis flos-cuculi	f	f	o	r	.	Echte koekoeksbloem
Oenanthe fistulosa	r	.	.	.	.	Pijptorkruid
Potentilla erecta	o	o	o	o	o	Tormentil
Ranunculus flammula	o	o	lf	o	o	Egelboterbloem
Scirpus sylvaticus	o	.	.	.	.	Bosbies
Scutellaria galericulata	r	o	o	.	o	Blauw glidkruid

RL

Wildernis	hooim1	hooim2	hooim3	hooim4	hooim5		
Euphrasia stricta	r	.	.	.	.	Stijve ogentroost	GE
Blechnum spicant	.	o	.	.	.	Dubbelloof	GE
Carex acuta	.	s	.	.	.	Scherpe zegge	
Carex curta	.	r	.	.	.	Zompzegge	
Carex oederi s. oedocarpa	.	f	a	.	f	Geelgroene zegge	
Carex echinata	.	o	.	r	.	Sterzegge	
Carex hostiana	.	r	r	.	r	Blonde zegge	BE
Carex nigra	.	r	.	r	r	Zwarte zegge	
Carex pilulifera	.	r	.	.	.	Pilzegge	
Carex vesicaria	.	r	r	.	.	Blaaszegge	
Drosera intermedia	.	lf	.	.	.	Kleine zonnedaauw	GE
Epilobium palustre	.	r	.	s	.	Moerasbasterdwederik	GE
Hypericum tetrapterum	.	o	s	o	.	Gevleugeld hertshooi	
Lycopodiella inundata	.	r	.	.	.	Moeraswolfsklauw	KW
Osmunda regalis	.	r	.	.	.	Koningsvaren	
Peucedanum palustre	.	r	r	r	r	Melkeppe	
Rhynchospora fusca	.	r	.	.	.	Bruine snavelbies	GE
Senecio aquaticus	.	r	r	.	.	Waterkruiskruid	
Valeriana dioica	.	r	.	.	.	Kleine valeriaan	KW
Veronica scutellata	.	f	f	o	.	Schildereprijs	
Caltha palustris	.	s	.	.	.	Dotterbloem	
Eleocharis multicaulis	.	.	r	.	s	Veelstengelige waterbies	
Galium uliginosum	.	.	o	r	.	Ruw walstro	
Schoenoplectus lacustris	.	.	r	.	.	Mattenbies	
Carex hostiana x oederi s. oedocarpa	.	.	r	.	.	Blonde x Geelgroene zegge	
Succisa pratensis	.	.	.	r	.	Blauwe knoop	GE
Viola palustris	.	.	.	r	.	Moerasviooltje	
Dactylorhiza species	.	.	.	o	.	Handekenskruid (G)	
Samolus valerandi	.	.	.	.	r	Waterpunge	

3.5.3 AAMSVEEN

Project: 4.8: AAMSVEEN 1 (1996)

Maatregel: 7 ha. Vernatten hoogveenrestant door hydrologische maatregelen (7 ha) en kleinschalig plaggen met de kraan van droge heide (3,5 ha)

Project: 4.24: AAMSVEEN 3 (1998)

Maatregel: 1,5 ha. Opruimen opslag en kleinschalig plaggen met kraan van vergraste randen blauwgraslandjes.

Project: 4.56: AAMSVEEN 5 (2004)

Maatregel: 3 Ha. Monitoring blauwgrasland.

Gebiedsbeschrijving: Aamsveen is een restant van een hoogveencomplex. Aan de oostzijde ligt nog hoogveen. Deze is echter op grote schaal begroeid met pijpenstrootje en pitrus. Door de vernatting zijn veel bomen afgestorven zodat weer een open landschap ontstaat. Aan de westzijde is meer bosachtig. Hier liggen een aantal droge heideveldjes met overgangen naar blauwgrasland. Een deel van deze heitjes zijn geplagd.

Aamsveen	noord	hoogveen	zuid 1	zuid 2		
	4.24	4.8	4.56	4.56		
Jaar	2008	2008	2008	2008		
Maand	08	08	08	08		
Dag	07	07	07	07		
X-coördinaat	262120.	262641.	261521.	261468.		
Y-coördinaat	467990.	468168.	467916.	467187.		
Drosera intermedia	o	.	f	f	Kleine zonnedaauw	RL
Gentiana pneumonanthe	o	.	o	o	Klokjesgentiaan	GE

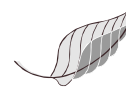
Aamsveen	noord	hoogveen	zuid 1	zuid 2		
Dactylorhiza maculata s. maculata	o	.	.	.	Dactylorhiza maculata ssp. maculata	
Potentilla erecta	f	.	o	o	Tormentil	
Rhynchospora fusca	o	.	o	r	Bruine snavelbies	GE
Succisa pratensis	o	.	s	.	Blauwe knoop	GE
Carex curta	.	o	.	r	Zompzegge	
Carex nigra	.	s	.	o	Zwarte zegge	
Eriophorum vaginatum	.	s	.	.	Eenarig wollegras	KW
Sphagnum species	.	a	.	.	Veenmos (G)	
Blechnum spicant	.	.	r	.	Dubbelloof	GE
Carex oederi s. oedocarpa	.	.	o	r	Geelgroene zegge	
Carex panicea	.	.	o	o	Blauwe zegge	
Carex pilulifera	.	.	r	o	Pilzegge	
Erica tetralix	.	.	lf	f	Gewone dophei	
Juncus acutiflorus	.	.	r	la	Veldrus	
Juncus squarrosus	.	.	r	o	Trekus	
Lycopodiella inundata	.	.	o	o	Moeraswolfsklauw	KW
Melampyrum pratense	.	.	r	.	Hengel	
Osmunda regalis	.	.	f	o	Koningsvaren	
Ranunculus flammula	.	.	s	r	Egelboterbloem	
Rhynchospora alba	.	.	r	r	Witte snavelbies	GE
Eleogiton fluitans	.	.	ld	r	Vlottende bie	KW
Trichophorum cespitosum s. cespitosum	.	.	r	.	Noordse veenbies	VN
Calluna vulgaris	.	.	.	o	Struikhei	
Carex echinata	.	.	.	o	Sterzegge	
Carex rostrata	.	.	.	r	Snavelzegge	
Potentilla palustris	.	.	.	r	Wateraardbei	GE
Drosera rotundifolia	.	.	.	lf	Ronde zonnedauw	GE
Equisetum fluviatile	.	.	.	r	Holpijp	
Eriophorum angustifolium	.	.	.	r	Veenpluis	
Hottonia palustris	.	.	.	r	Waterviolier	
Peucedanum palustre	.	.	.	r	Melkeppe	
Polygala serpyllifolia	.	.	.	r	Liggende vleugeltjesbloem	KW
Potamogeton polygonifolius	.	.	.	lf	Duizendknoopfonteinkruid	
Salix repens	.	.	.	r	Kruipwilg	
Viola palustris	.	.	.	r	Moerasviooltje	

3.5.4 REESTDAL

Project: 4.13: REESTDAL 1 (1996)

Maatregel: 24 ha. Maaien van schraalgraslanden en rietveldjes en openmaken van waterlopen en slootjes tegen verzuring (Vaders Erf).

Vaders Erf	1		
Jaar	2008		
Maand	09		
Dag	12		
X-coördinaat	228336.		
Y-coördinaat	515265.		
		RL	
Carex acuta	o	Scherpe zegge	
Carex acutiformis	r	Moeraszegge	
Carex curta	r	Zompzegge	
Carex oederi s. oedocarpa	s	Geelgroene zegge	
Carex disticha	r	Tweerijige zegge	
Carex lasiocarpa	lf	Draadzegge	KW
Carex panicea	r	Blauwe zegge	

Vaders Erf	1		
Carex rostrata	o	Snavelzegge	
Potentilla palustris	r	Wateraardbei	GE
Juncus filiformis	r	Draadrus	KW
Lysimachia thyrsiflora	r	Moeraswederik	
Peucedanum palustre	r	Melkeppe	
Potentilla erecta	o	Tormentil	
Ranunculus flammula	o	Egelboterbloem	
Viola palustris	r	Moerasviooltje	

Project: 4.22: REESTDAL 2 (1998)

Maatregel: >100 ha. Hydrologisch onderzoek en uitvoeringsplan.

Project: 4.26: REESTDAL 3 (1999)

Maatregel: 28 ha. Monitoring (vastleggen nulsituatie) vegetatie. Verbeteren hydrologie. Begreppelen 28 ha (20.600 m), maaibaar maken 8 ha.

Project: 4.43: REESTDAL 4 (2002)

Maatregel: 28 ha. Monitoring vegetatie natte schraallanden na uitvoering van project 26.

Gebiedsbeschrijving: Het Reestdal is een langgerekt beekdal op de grens van Drenthe en Overijssel. Het projectgebied omvat een aantal hooilanden van het Dotterbloemtype in verschillende stadia van ontwikkeling. De westelijke gebieden zijn goed ontwikkelde hooilanden, het perceel bij Lutten-Oever werd gedomineerd door pitrus. De hooilanden zijn regelmatig begreppeld. Het gebied is bekend om soorten als grote pimpernel, noordse zegge, moeraskartelblad en Draadrus. Het gebied was bij het veldbezoek al enige tijd daarvoor gehooit. Hoewel er voldoende hergroei was kunnen soorten daardoor gemist zijn.

Reestdal	Luttenoever	Heerenweg	Pieperij	
Jaar	4.26 2008	4.26 2008	4.26 2008	
Maand	09	09	09	
Dag	12	12	12	
X-coördinaat	228336.	218907.	220888.	
Y-coördinaat	515265.	519125.	517801.	
Carex acuta	f	.	o	Scherpe zegge RL
Carex aquatilis	r	r	.	Noordse zegge KW
Carex elata	f	a	f	Stijve zegge
Carex rostrata	o	o	o	Snavelzegge
Potentilla palustris	r	r	.	Wateraardbei GE
Equisetum fluviatile	o	o	o	Holpijp
Hottonia palustris	o	r	o	Waterviolier
Juncus acutiflorus	r	.	.	Veldrus
Lychnis flos-cuculi	o	.	o	Echte koekoeksbloem
Ranunculus flammula	o	o	o	Egelboterbloem
Sanguisorba officinalis	r	.	.	Grote pimpernel
Senecio aquaticus	r	o	lf	Waterkruiskruid
Thalictrum flavum	o	.	.	Poelruit
Veronica scutellata	r	o	.	Schildereprijs
Caltha palustris	f	f	lf	Dotterbloem
Juncus filiformis	.	r	s	Draadrus KW
Carex curta	.	.	r	Zompzegge
Lythrum portula	.	.	r	Waterpostelein

3.5.5 VASSERHEIDE EN VASSERGRAFVELD

Project: 4.16: VASSERHEIDE EN VASSERGRAFVELD 1 (1997)

Maatregel: 1 ha. Plaggen vergraste heide (1000 m3).

Project: 4.45: VASSERHEIDE EN VASSERGRAFVELD 2 (2002)

Maatregel: 1,9 ha. Plaggen met kraan van heide, monitoring.

Gebiedsbeschrijving: Vasserheide en Vassergrafveld is een heideveld waarin grafheuvels liggen. Het grenst aan een bronbos. De plagvelden liggen in het midden en aan de noordzijde. Hierop ontwikkelt zich droge heide, voornamelijk struikheide en dopheide. Opmerkelijk is de grote populatie klein warkruid, die met name in de plagplek ten zuiden van het pad groeit.

Vasserheide	1	2		
	4.16	4.45		
Jaar	2008	2008		
Maand	09	09		
Dag	26	26		
X-coördinaat	254448.	254383.		
Y-coördinaat	493144.	493233.		
				RL
Calluna vulgaris	d	d	Struikheide	
Carex pilulifera	r	r	Pilzegge	
Cuscuta epithymum	o	o	Klein warkruid	KW
Erica tetralix	la	lf	Gewone dopheide	
Genista anglica	s	s	Stekelbrem	GE
Juncus squarrosus	r	o	Trekrus	
Nardus stricta	r	.	Borstelgras	GE
Trichophorum cespitosum	r	.	Noorse en Gewone veenbies	

3.5.6 DAL VAN DE MOSBEEK

Project: 4.30: DAL VAN DE MOSBEEK 1 (1999)

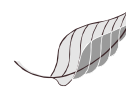
Maatregel: 2 ha. Plaggen heide.

Project: 4.48: DAL VAN DE MOSBEEK 2 (2002)

Maatregel: 1,2 ha. Plaggen met kraan van heide, monitoring.

Gebiedsbeschrijving: Het Dal van de Mosbeek is een omvangrijk reservaat met veel hoogteverschillen. Deze zijn ontstaan door het uitslijten van de stuwwallen door beken en beekjes. De projectlocaties zijn smalle stroken droge heide, ingebed in gemengd bos. De vegetatie bestaat hoofdzakelijk uit struikheide, er zijn weinig andere soorten aanwezig, de soorten die er staan zijn schaars.

Dal van de Mosbeek	1	2	3		
	4.30	4.48	4.30		
Jaar	2008	2008	2008		
Maand	09	09	09		
Dag	26	26	26		
X-coördinaat	253657.	253556.	253916.		
Y-coördinaat	497010.	497021.	497233.		
					RL
Calluna vulgaris	d	d	d	Struikheide	
Carex pilulifera	r	o	.	Pilzegge	
Cuscuta epithymum	r	.	r	Klein warkruid	KW
Genista anglica	r	.	s	Stekelbrem	GE
Genista pilosa	r	.	.	Kruipbrem	KW
Juncus squarrosus	r	r	r	Trekrus	
Erica tetralix	.	r	.	Gewone dopheide	

3.6 FLEVOLANDSCHAP

3.6.1 BURCHTKAMP

Project: 5.1: BURCHTKAMP 1 (1995)

Maatregel: 20 ha. Planvoorbereiding en bestek verbetering hydrologie.

Project: 5.5: BURCHTKAMP 2 (1996)

Maatregel: 82 ha. Vernatting d.m.v. verlagen maaiveld.

Project: 5.8: BURCHTKAMP 3 (1997)

Maatregel: Externe begeleiding.

Project: 5.13: BURCHTKAMP 4 (2000)

Maatregel: Monitoring flora en fauna (broedvogels, dagvlinders en amfibieën).

Project: 5.14: BURCHTKAMP 5 (2000)

Maatregel: Monitoring fauna (zoogdieren).

Gebiedsbeschrijving: In het terrein Burchtkamp zijn twee plassen gegraven: Burchtput en Tochtgat. Het water is zeer voedselrijk. Ondiepe plassen oevers en delen van de plas zijn begroeid met riet en grote brandnetel. Het water van de Burchtput heeft een zeer gering doorzicht, het water van de Burchtput is helderder dan Burchtgat. Rondom de plassen liggen rietvelden met vlier en wilgen.

Burchtkamp	Burchtput	Tochtgat	
Jaar	2008	2008	
Maand	08	08	
Dag	20	20	
X-coördinaat	160758.	160340.	
Y-coördinaat	496650.	496698.	RL
Calamagrostis epigejos	r	.	Duinriet
Dipsacus fullonum	s	.	Grote kaardebol
Sonchus palustris	r	s	Moerasmelkdistel

3.6.2 SCHOKKERBOS

Project: 5.3: SCHOKKERBOS 1 (1995)

Maatregel: 35 ha. Planvoorbereiding en bestek voor vernatting van bos, hakhoutbeheer en dunnen.

Project: 5.6: SCHOKKERBOS 2 (1996)

Maatregel: 95 ha. Bossen: hydrologische maatregelen en omvorming.

Project: 5.8: SCHOKKERBOS 3 (1997)

Maatregel: Externe begeleiding.

Project: 5.9: SCHOKKERBOS 4 (1997)

Maatregel: 10 ha. Bossen; 1.280 m kwelsloot, 9.600 m³ grond uit kwelsloot, 400 m³ keileem (keileemkist).

Gebiedsbeschrijving: Het Schokkerbos ligt op keileem. Het Schokkerbos bestaat uit een voedselrijk essenbos op klei. Het deel met noord-zuidrichting is vochtig tot nat. Sommige delen zijn sterk begreppeld. In het midden ligt de Gesteentetuin, een soort parkje waar verschillende gesteenten uitgestald liggen. Het gedeelte rondom de gesteentetuin is wat droger en gaat over in een eikenbos. De meest interessante soorten zijn vooral langs de paden en slootkanten te vinden. Er zijn geen RodeLijst soorten aangetroffen.

Schokkerbos	5.6+5.9	
Jaar	2008	
Maand	04	
Dag	25	
X-coördinaat	181040	
Y-coördinaat	517710	
Aquilegia vulgaris	s	Wilde akelei
Calamagrostis canescens	o	Hennegras
Carex otrubae	r	Valse voszegge
Carex paniculata	r	Pluimzegge
Carex spicata	r	Gewone bermzegge
Circaea lutetiana	o	Groot heksenkruid
Myosotis sylvatica	r	Bosvergeet-mij-nietje
Dactylorhiza majalis s. praetermissa	r	Rietorchis
Primula elatior	lf	Slanke sleutelbloem
Ribes rubrum	r	Aalbes
Ribes uva-crispa	r	Kruisbes
Veronica officinalis	r	Mannetjesereprijs
Dryopteris affinis	r	Geschubde mannetjesvaren
Rosa rubiginosa	s	Egelantier
Primula species	r	Sleutelbloem (G)

3.6.3 STAARTRESERVAAT

Project: 5.4: STAARTRESERVAAT 1 (1995)

Maatregel: 6 ha. Planvoorbereiding en bestek voor hydrologische maatregelen en monitoring.

Project: 5.7: STAARTRESERVAAT 2 (1996)

Maatregel: 8 ha. Vernatting en uitbaggeren plas.

Project: 5.8: STAARTRESERVAAT 3 (1997)

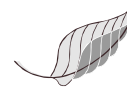
Maatregel: Externe begeleiding.

Project: 5.13: STAARTRESERVAAT 4 (2000)

Maatregel: Monitoring flora en fauna (broedvogels, dagvlinders en amfibieën).

Gebiedsbeschrijving: Het Staartreservaat is een van de restanten van de 'Staart van Urk, een zandwal die na de drooglegging van Urk bijna helemaal is afgegraven. Het gebied bestaat uit rietland en droog tot vochtig grasland. Aan de oostzijde ligt een kleine plas. Deze is omgeven door een brede en dichte rietkraag. Het meest soortenrijk is het vochtig grasland dat vanaf de noordpunt tot het centrale deel loopt. Dit heeft veel kenmerken van een natte duinvallei.

Staartreservaat	5.7		
Jaar	2008		
Maand	08		
Dag	05		
X-coördinaat (x 1000)	170950.000		
Y-coördinaat (x 1000)	520490.000		
Briza media	lf	Bevertjes	RL
Carex diandra	r	Ronde zegge	KW
Carex oederi s. oederi	r	Dwergzegge	
Carex spicata	o	Gewone bermzegge	
Eryngium campestre	r	Echte kruisdistel	
Hieracium caespitosum	o	Weidehavikskruid	
Hieracium pilosella	r	Muizenoor	
Hypericum tetrapterum	f	Gevleugeld hertschooi	
Juncus gerardi	f	Zilte rus	
Linum catharticum	f	Geelhartje	KW
Dactylorhiza incarnata	r	Vleeskleurige orchis	KW
Dactylorhiza majalis s. praetermissa	o	Rietorchis	

Staartreservaat	5.7		
Pyrola rotundifolia	r	Rond wintergroen	KW
Rhinanthus minor	o	Kleine ratelaar	GE
Salix repens	f	Kruipwilg	
Schoenoplectus tabernaemontani	o	Ruwe bies	
Senecio paludosus	r	Moeraskruiskruid	
Senecio jacobaea s. dunensis	r	Duinkruiskruid	

3.7 GELDERS LANDSCHAP

3.7.1 VERBRANDE BOS

Project: 6.1: VERBRANDE BOS 1 (1989)

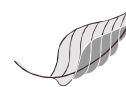
Maatregel: 2,2 ha. Opstuwen sloten, verwijderen houtopslag en bos, plaggen.

Project: 6.6: VERBRANDE BOS 2 (1992)

Maatregel: Verwijderen houtopslag en bos, plaggen (Van de Haar!)

Gebiedsbeschrijving: Het Verbrandede Bos is een nat soortenrijk grasland met zwakgebufferde wateren en uitgebreide kwelzones met beenbreek. Het heeft overgangen naar droge hei. In de natte delen is veenvoming op gang gekomen. Samen met het aangrenzende reservaat Leemputten van Staverden vormt dit een van de gebieden met de meeste bijzondere soorten van Nederland. Het Verbrandede Bos fungeert als rustgebied voor edelherten die hier vrij voorkomen.

Verbrandede Bos	1	2	
Jaar	2008	2008	
Maand	08	08	
Dag	26	26	
X-coördinaat	178799.	178966.	
Y-coördinaat	476058.	476028.	
			RL
Blechnum spicant	r	r	Dubbelloof
Calluna vulgaris	ld	ld	Struikhei
Carex curta	r	r	Zompzegge
Carex oederi s. oedocarpa	o	o	Geelgroene zegge
Carex echinata	la	o	Sterzegge
Carex hostiana	s	s	Blonde zegge
Carex nigra	r	.	Zwarte zegge
Carex panicea	o	o	Blauwe zegge
Carex pilulifera	o	o	Pilzegge
Drosera intermedia	a	a	Kleine zonnedaauw
Drosera rotundifolia	f	f	Ronde zonnedaauw
Thelypteris palustris	r	.	Moerasvaren
Echinodorus ranunculoides	r	.	Stijve moerasweegbree
Eleocharis multicaulis	f	f	Veelstengelige waterbies
Epilobium palustre	r	o	Moerasbasterdwederik
Epipactis palustris	s	r	Moeraswespenorchis
Erica tetralix	a	a	Gewone dophei
Eriophorum angustifolium	f	f	Veenpluis
Galium uliginosum	r	.	Ruw walstro
Genista anglica	s	.	Stekelbrem
Gentiana pneumonanthe	r	r	Klokjesgentiaan
Hypericum elodes	s	r	Moerashertshooi
Juncus acutiflorus	o	lf	Veldrus
Juncus squarrosus	o	o	Trekrus
Lycopodiella inundata	a	a	Moeraswolfsklauw
Myrica gale	r	o	Wilde gagel
Narthecium ossifragum	ld	f	Beenbreek
Dactylorhiza maculata s. maculata	r	r	Dactylorhiza maculata ssp. maculata
Pedicularis palustris	r	.	Moeraskartelblad
Polygala serpyllifolia	s	.	Liggende vleugeltjesbloem
Potamogeton polygonifolius	o	lf	Duizendknoopfonteinkruid
Potentilla erecta	o	r	Tormentil
Ranunculus flammula	o	r	Egelboterbloem
Rhynchospora alba	a	a	Witte snavelbies
Rhynchospora fusca	f	o	Bruine snavelbies
Eleogiton fluitans	o	o	Vlottende bie
			KW

Verbrande Bos	1	2		
Sparganium natans	s	.	Kleinste egelskop	BE
Succisa pratensis	r	.	Blauwe knoop	GE
Utricularia minor	la	o	Klein blaasjeskruid	KW
Veronica scutellata	r	.	Schildereprijs	
Philonotis fontana	r	.	Beekstaartjesmos	
Carex rostrata	.	o	Snavelzegge	
Hypericum tetrapterum	.	r	Gevleugeld hertschooi	
Lychnis flos-cuculi	.	r	Echte koekoeksbloem	
Melampyrum pratense	.	r	Hengel	
Osmunda regalis	.	r	Koningsvaren	
Pilularia globulifera	.	ld	Pilvaren	
Viola palustris	.	r	Moerasviooltje	
Trichophorum cespitosum	.	r	Gewone veenbies	GE

3.7.2 ERICA-NOORD

Project: 6.4: ERICA-NOORD 1 (1992)

Maatregel: Plaggen natte heide.

Project: 6.9: ERICA-NOORD 2 (1995)

Maatregel: Natte heide. Verwijderen opslag. Uitbreiding begrazing. Verwijderen taluds tussen voormalig grasland en heide. Dempen (deels) en omleiden sloot en aanleg dammen.

Project: 6.24: ERICA-NOORD 3 (1998)

Maatregel: 1,5 ha. Plaggen heide.

Gebiedsbeschrijving: Erica-Noord behoort tot het landgoed Klein Bylaer. Alle elementen van een historisch boerenbedrijf zijn nog in het landgoed aanwezig: boerderij, akkers, graslanden, heide, bossen. De natte heide is bijna geheel geplagd. In het noordelijke deel heeft zich hierop een begroeiing ontwikkeld van struikhei en dophei, maar die verder zij soortenarm is. De plagstructuren zijn nog duidelijk herkenbaar. Het zuidelijke heitje heeft een vochtiger karakter. Zonnedaauw, maar ook pijpenstrootje komen hier veelvuldig voor. Dophei is de dominante heidesoort. Daartussenin ligt een watertje, aan beide zijden geflankeerd door brede oevers waarop zich een overgangsvegetatie heeft ontwikkeld van droge heide via kleine-zeggenachtigevegetaties naar grote zeggenvegetaties. Hierin groeit de uiterst zeldzame soort waterlepelkje.

Erica-Noord	grasland	heide noord	heide zuid	
Jaar	2008	2008	2008	
Maand	09	09	09	
Dag	10	10	10	
X-coördinaat	165642.	165685.	165897.	
Y-coördinaat	462559.	462456.	462664.	
				RL
Carex oederi s. oedocarpa	r	.	.	Geelgroene zegge
Carex nigra	r	s	.	Zwarte zegge
Carex rostrata	ld	.	.	Snavelzegge
Eleocharis multicaulis	o	.	.	Veelstengelige waterbies
Equisetum fluviatile	o	.	.	Holpijp
Eriophorum angustifolium	r	.	.	Veenpluis
Hottonia palustris	o	.	.	Waterviolier
Juncus acutiflorus	o	.	.	Veldrus
Ludwigia palustris	lf	.	.	Waterlepelkje
Lychnis flos-cuculi	r	.	.	Echte koekoeksbloem
Menyanthes trifoliata	s	.	.	Waterdrieblad
Osmunda regalis	s	.	.	Koningsvaren
Lythrum portula	r	.	.	Waterpostelein
Potentilla erecta	r	.	.	Tormentil
Ranunculus flammula	o	.	.	Egelboterbloem
				EB
				GE

	grasland	heide noord	heide zuid		
Erica-Noord	o	r	.	Witte snavelbies	GE
Rhynchospora alba	lf	f	o	Bruine snavelbies	GE
Rhynchospora fusca	s	.	.	Borstelbies	
Isolepis setacea	r	.	.	Zeegroene muur	
Stellaria palustris	o	.	.	Loos blaasjeskruid	
Utricularia australis	o	.	.	Schildereprijs	
Veronica scutellata	.	f	d	Struikhei	
Calluna vulgaris	.	r	.	Blauwe zegge	
Carex panicea	.	r	.	Pilzegge	
Carex pilulifera	.	f	a	Kleine zonnedaauw	GE
Drosera intermedia	.	cd	a	Gewone dophei	
Erica tetralix	.	f	f	Moeraswolfsklauw	KW
Lycopodiella inundata	.	.	s	Klokjesgentiaan	GE
Gentiana pneumonanthe	.	.	s		
Trichophorum cespitosum s. germanicum	.	.	s	Gewone veenbies	GE

3.7.3 TONGERENSE HEIDE

Project: 6.7 TONGERENSE HEIDE 1 (1992)

Maatregel: Chopperen heide 7,5 ha

Project: 6.27 TONGERENSE HEIDE 2 (1998)

Maatregel: 4 ha. Frezen douglasstobben en verwijderen strooisel en takken van voormalig bos.

Tongerense Heide	voorm		
Jaar	bos		
Maand	2008		
Dag	09		
Dag	05		
X-coördinaat	191361.		
Y-coördinaat	482869.		
		RL	
Calluna vulgaris	a	Struikhei	
Genista pilosa	f	Kruipbrem	KW
Juncus squarrosus	o	Trekrus	
Vaccinium vitis-idaea	o	Rode bosbes	
Carex pilulifera	r	Pilzegge	
Filago minima	r	Dwergviltkruid	GE
Genista anglica	r	Stekelbrem	GE
Carex nigra	s	Zwarte zegge	
Empetrum nigrum	s	Kraaihei	

3.7.4 WISSELSE VEEN

Project: 6.15: WISSELSE VEEN 1 (1996)

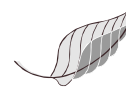
Maatregel: 20 ha. Gedurende enkele jaren maaien van Pitrus op ca. 20 ha natte en vochtige schraalgraslanden, die in 1993 zijn ontstaan door afgraven verrijkte toplaag.

Project: 6.57: WISSELSE VEEN 2 (2002)

Maatregel: 700 ha. Natte schraalgraslanden (voormalige landbouwgronden, waarvan in 1993 de verrijkte bovengrond is verwijderd (zie ook project 15). Onderzoek hydrologie en hydrochemie.

Gebiedsbeschrijving:

Het Wisselse veen is een uitgestrekt nat schraal grasland met uitgebreide kwelzones. Midden in het gebied ontstaat zelfs een vrij forse beek uit deze kwelstromen. Ca 15 jaar geleden is dit gebied uit de landbouwgenomen en omgevormd tot natuurgebied.

Wisselse Veen	1		
Jaar	2008		
Maand	09		
Dag	05		
X-coördinaat	191856.		
Y-coördinaat	482969.		
			RL
Blechnum spicant	r	Dubbelloof	GE
Calluna vulgaris	o	Struikhei	
Carex curta	lf	Zompzegge	
Carex oederi s. oedocarpa	lf	Geelgroene zegge	
Carex lasiocarpa	r	Draadzegge	KW
Carex nigra	o	Zwarte zegge	
Carex panicea	o	Blauwe zegge	
Carex pilulifera	r	Pilzegge	
Carex rostrata	la	Snavelzegge	
Cladium mariscus	lf	Galigaan	KW
Potentilla palustris	r	Wateraardbei	GE
Cynosurus cristatus	r	Kamgras	GE
Drosera intermedia	o	Kleine zonnedaauw	GE
Drosera rotundifolia	r	Ronde zonnedaauw	GE
Thelypteris palustris	r	Moerasvaren	
Eleocharis multicaulis	o	Veelstengelige waterbies	
Epilobium palustre	o	Moerasbasterdwederik	GE
Filago minima	s	Dwergviltkruid	GE
Genista anglica	r	Stekelbrem	GE
Hypericum tetrapterum	o	Gevleugeld hertshooi	
Juncus acutiflorus	a	Veldrus	
Juncus squarrosus	o	Trekrus	
Lychnis flos-cuculi	o	Echte koekoeksbloem	
Osmunda regalis	r	Koningsvaren	
Lythrum portula	r	Waterpostelein	
Pinguicula vulgaris	r	Vetblad	EB
Potamogeton polygonifolius	o	Duizendknoopfonteinkruid	
Potentilla erecta	o	Tormentil	
Ranunculus flammula	o	Egelboterbloem	
Rhynchospora alba	s	Witte snavelbies	GE
Salix repens	r	Kruipwilg	
Isolepis setacea	o	Borstelbies	
Vaccinium vitis-idaea	o	Rode bosbes	
Veronica scutellata	o	Schildereprijs	
Viola palustris	o	Moerasviooltje	
Euphrasia stricta	r	Stijve ogentroost	GE

3.7.5 SCHAFFELAAR

Project: 6.20: SCHAFFELAAR 1 (1998)

Maatregel: 2,82 ha. Plaggen, verwijderen opslag en stobben natte heide (2,82 ha). Graven nieuwe sloot 250 m. Plaatsen 8 stuwen, 1 duiker en 1 zinker in nieuwe sloot voor riolering, electriciteit en telefoon.

Gebiedsbeschrijving: De natte heide waar de maatregelen zijn uitgevoerd liggen in het noorden van de Schaffelaar. De Schaffelaar is een oud landgoed met parkbos, weiland, akkers en jong bos. De heide heeft zich goed hersteld. Naast dophei en struikhei zijn veel karakteristieke heidesoorten teruggekomen zoals klokjesgentiaan en veenpluis.

Schaffelaar	hei			
Jaar	noord	hei zuid		
Maand	2008	2008		
Dag	9	9		
	10	10		
X-coördinaat	169.617	169.529		
Y-coördinaat	462.907	462.739		
				RL
Calluna vulgaris	d	d	Struikhei	
Carex panicea	r	r	Blauwe zegge	
Carex pilulifera	o	.	Pilzegge	
Cuscuta epithymum	r	o	Klein warkruid	KW
Drosera intermedia	o	o	Kleine zonnedaauw	GE
Drosera rotundifolia	r	.	Ronde zonnedaauw	GE
Erica tetralix	cd	ld	Gewone dophei	
Juncus squarrosus	o	o	Trekrus	
Lycopodiella inundata	o	r	Moeraswolfsklauw	KW
Osmunda regalis	s	.	Koningsvaren	
Potentilla erecta	o	.	Tormentil	
Rhynchospora alba	r	.	Witte snavelbies	GE
Rhynchospora fusca	o	r	Bruine snavelbies	GE
Carex nigra	.	r	Zwarte zegge	
Carex rostrata	.	s	Snavelzegge	
Eriophorum angustifolium	.	r	Veenpluis	
Gentiana pneumonanthe	.	r	Klokjesgentiaan	GE
Myrica gale	.	s	Wilde gagel	GE

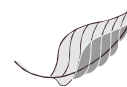
3.7.6 DE HAAR

Project: 6.55: DE HAAR 1 (2002)

Maatregel: 2 ha. Afgraven/plaggen (2200 m3) natte heide / heischraal milieu.

Gebiedsbeschrijving: Project de Haar maakt deel uit van het scholtengoed Hijink. Het zuidelijke deel bestaat uit gevarieerde natte heide met riet, natte laagtes met veel knolrus en drogere delen met veel dophei en een vennetje. Plaatselijk komt veenvorming op gang. Het hooilandje is een heischraal grasland dat botanisch zeer rijk is.

De Haar	heide	schraalland		
Jaar	2008	2008		
Maand	09	09		
Dag	17	17		
				RL
Calluna vulgaris	o	f	Struikhei	
Carex oederi s.				
oedocarpa	r	r	Geelgroene zegge	
Carex nigra	r	.	Zwarte zegge	
Carex panicea	o	r	Blauwe zegge	
Carex pilulifera	r	o	Pilzegge	
Potentilla palustris	s	.	Wateraardbei	GE
Drosera intermedia	a	o	Kleine zonnedaauw	GE
Drosera rotundifolia	r	.	Ronde zonnedaauw	GE
			Veelstengelige	
Eleocharis multicaulis	r	.	waterbies	
Erica tetralix	f	o	Gewone dophei	
Genista anglica	s	s	Stekelbrem	GE
Hypericum elodes	lf	.	Moerashertshooi	KW
Juncus acutiflorus	r	f	Veldrus	
Juncus squarrosus	o	o	Trekrus	
Juniperus communis	r	.	Jeneverbes	GE
Lycopodiella inundata	o	o	Moeraswolfsklauw	KW
Osmunda regalis	s	r	Koningsvaren	

De Haar	heide	schraalland		
Lythrum portula	s	.	Waterpostelein	
Pilularia globulifera	r	r	Pilvaren	
Potentilla erecta	o	o	Tormentil	
Ranunculus flammula	o	.	Egelboterbloem	
Rhynchospora alba	s	.	Witte snavelbies	GE
Rhynchospora fusca	o	.	Bruine snavelbies	GE
Eleogiton fluitans	r	.	Vlottende bies	KW
Filago minima	.	r	Dwergviltkruid	GE
Hypericum humifusum	.	r	Liggend hertschooi	
Nardus stricta	.	o	Borstelgras	GE
Pedicularis sylvatica	.	r	Heidekartelblad	BE
Pinguicula vulgaris	.	o	Vetblad	EB
Rhinanthus minor	.	r	Kleine ratelaar	GE
Salix repens	.	r	Kruipwilg	
Danthonia decumbens	.	r	Tandjesgras	
Succisa pratensis	.	o	Blauwe knoop	GE
Dactylorhiza maculata	.	f	Gevlekte orchis	KW

3.7.7 DE HAERE

Project: 6.7: DE HAERE 1 (1992)

Maatregel: 8 ha. Chopperen heide De Haere

Gebiedsbeschrijving: De Haere maakt deel uit van een smeltwaterterras tussen Nunspeet en Hattem. Dat terras is in de voorlaatste ijstijd gevormd door ijssmeltwater tussen het landijs en de stuwwal. In de laatste ijstijd is de oorspronkelijk steilere helling afgesleten tot de huidige flauwe helling. In die periode is er ook dekzand over afgezet. Onder invloed van menselijk handelen is dit dekzand later weer gaan stuiven. Het resultaat is een reliëfrijk complex van grindrijke heuvels uit de voorlaatste ijstijd, niet verstoven dekzandheuvels uit de laatste ijstijd en stuifzandheuvels die voornamelijk in de afgelopen 200 jaar zijn gevormd. De EGM-maatregel 6.7 en 6.17 zijn uitgevoerd op het grote heideveld in het zuiden van De Haere.

In 1992 is op 2 plekken in het heideterrein gechopperd, daarbinnen vallen droge heide en stuifduintjes. De soorten zijn vergelijkbaar met de opname in project 6.17, alleen stekelbrem ontbreekt, jeneverbes en kraaihei komen weinig voor en Struikhei bedekt veel minder (frequent).

Project: 6.17: DE HAERE 2 (1997)

Maatregel: 65,5 ha. Droge heide, stuifzand en bos. Inrichting t.b.v. begrazing met schapen, 3.435 m raster. Monitoring.

Gebiedsbeschrijving: Beschrijving gebied zie project 6.7

In 1997 is het grote heideveld ingericht voor schapenbegrazing. Hier zijn 4 Rode Lijstsoorten gevonden, allemaal soorten van droge heidevegetaties.

De Haere			RL
Jaar	2008		
Maand	10		
Dag	06		
Calluna vulgaris	d	Struikhei	
Cladina portentosa	f	Open rendiermos	
Cladonia coccifera	o	Rood bekermos	
Cladonia floerkeana	o	Rode heidelucifer	
Empetrum nigrum	la	Kraaihei	
Genista anglica	s	Stekelbrem	GE
Genista pilosa	r	Kruipbrem	KW

Juniperus communis	o	Jeneverbes	GE
Nardus stricta	r	Borstelgras	GE
Pleurozium schreberi	lf	Bronsmos	

3.7.8 WILBRINKBOS

Project: 6.26: WILBRINKBOS 1 (1998)

Maatregel: 0,14 ha. Baggeren ven.

Gebiedsbeschrijving: Wilbrinkbos heeft het karakter van een landgoed met bossen, landbouwgronden, graslanden, plassen en houtwallen. Het noordelijke deel heeft een parkachtig karakter. Het zuidelijk deel, rondom het Grijze veen, was vroeger een waardevolle natte heide, waarin de Ganzenbeek ontsprong.

In 1998 is ten noorden van het Grijze veen een klein ven uitgebaggerd. Het ven wordt omgeven door een bosje en een houtwal. De vegetatie wordt over het algemeen gekenmerkt door soorten van voedselrijke standplaatsen, zoals mattenbies, klein kroos, tandzaad- en duizendknoopsoorten. Kennelijk wordt het ven ook gevoed door grondwater, er zijn namelijk ook soorten van matig voedselrijke of zwakgebufferde wateren aangetroffen, waaronder de Rode Lijstsoort ondergedoken moerasscherm.

Wilbrinkbos	2008		RL
Jaar	2008		
Maand	10		
Dag	06		
Apium inundatum	r	Ondergedoken moerasscherm	KW
Lythrum portula	o	Waterpostelein	
Veronica scutellata	s	Schildereprijs	

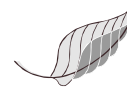
3.7.9 LOENERMARK

Project: 6.21: LOENERMARK 1 (1998)

Maatregel: 5 ha. Chopperen heide.

Gebiedsbeschrijving: De Loenermark ligt op de Oost-Veluwse stuwwal. Het terrein is geaccidenteerd, met een hoogte die varieert van 40 tot 85 meter boven N.A.P. Het reliëf wordt vooral veroorzaakt door een in de stuwwal uitgesleten droogdal. Ook dekzandheuvelds en vastgelegd stuifzand zorgen voor reliëf.

Loenermark bestaat uit uitgestrekte bossen waarin enkele heideterreinen en kleine vennen liggen, de schaapskooi wordt omgeven door grasland. De heide wordt onderhouden door een schaapskudde met enkele heidekoeien en door jaarlijks een deel te maaien en het maaisel af te voeren. Daarnaast is de heide gehopperd (EGM-maatregel). In 1998 is de heide op de Zilvense Heide en De Valenberg op 6 plekken gehopperd. In de droge heide is alleen de Rode Lijstsoort borstelgras aangetroffen.

(Z= Zilvense Heide, V= De Valenberg)

Loenermark 1998							RL
	Z	V	V	V	V	V	
Jaar	2008	2008	2008	2008	2008	2008	
Maand	10	10	10	10	10	10	
Dag	07	07	07	23	23	23	
Calluna vulgaris	d	d	d	d	d	d	Struikhei
Cladina portentosa	r	f	r	o	o	s	Open rendiermos
Cladonia coccifera	r	.	.	.	o	.	Rood bekermos
Cladonia floerkeana	o	s	r	.	o	.	Rode heidelucifer
Cladonia macilenta	r	s	o	r	o	.	Dove heidelucifer
Empetrum nigrum	.	la	r	.	.	.	Kraaihei
Erica tetralix	r	r	o	r	r	r	Gewone dophei
Nardus stricta	o	o	r	s	s	s	Borstelgras
Pleurozium schreberi	lf	la	lf	lf	.	s	Bronsmos
Potentilla erecta	.	.	.	.	r	r	Tormentil
Vaccinium vitis-idaea	r	la	la	r	r	o	Rode bosbes

Project: 6.53: LOENERMARK 2 (2002)

Maatregel: 10,75 ha. Chopperen heide.

Gebiedsbeschrijving: Beschrijving gebied zie project 6.21

In 2002 is de heide op De Valenberg, Ramenberg, Groenouwe en de Zilvense Heide op 15 plekken gechopperd. In de droge heide zijn 5 Rode Lijstsoorten aangetroffen, ze zijn kenmerkend voor droge heide; gewone veenbies groeit op min of meer vochtige bodem.

(G= Groenouwe, Z= Zilvense Heide, V= De Valenberg en R= Ramenberg)

Loenermark 2002	G	Z	Z	Z	V	V	V	V	V	V	V	V	R	R	R	RL
Jaar	08	08	08	08	08	08	08	08	08	08	08	08	08	08	08	
Maand	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
Dag	07	07	07	07	07	07	07	07	23	23	23	23	23	23	23	
Calluna vulgaris	d	d	d	d	d	o	d	d	d	d	d	d	d	d	d	Struikhei
Cladina portentosa	r	r	.	s	r	lf	.	.	s	.	r	.	r	.	s	Open rendiermos
Cladonia floerkeana	f	.	.	s	s	.	.	.	.	.	s	.	f	.	.	Rode heidelucifer
Cladonia macilenta	r	o	o	o	o	.	r	r	r	r	r	o	f	o	r	Dove heidelucifer
Empetrum nigrum	la	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	Kraaihei
Erica tetralix	lf	o	o	r	o	.	.	lf	f	f	f	f	o	r	r	Gewone dophei
Genista anglica	.	.	s	.	.	.	.	.	.	.	.	.	s	s	r	Stekelbrem
Genista pilosa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	s	s	Kruipbrem
Juniperus communis	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	Jeneverbes
Nardus stricta	s	.	r	r	o	lf	o	.	.	.	.	r	r	o	s	Borstelgras
Pleurozium schreberi	r	.	o	s	r	lf	s	.	.	.	r	.	r	.	.	Bronsmos
Potentilla erecta	.	.	.	.	.	.	.	.	.	s	.	.	s	.	s	Tormentil
Trichophorum cespitosum s. germanicum	s	.	.	.	.	.	.	.	s	s	.	.	.	.	.	Gewone veenbies
Vaccinium vitis-idaea	s	.	o	.	r	.	r	f	s	o	la	lf	.	r	.	Rode bosbes

Project: 6.54: LOENERMARK 3 (2002)

Maatregel: 2,1 ha. Herstel hydrologie vennen.

Gebiedsbeschrijving: Beschrijving gebied zie project 6.21

In 2002 is de hydrologie van 2 vennen hersteld. Op De Valenberg liggen 2 kleine poelen die met leem zijn afgewerkt. De vegetatie op de oever is nog vrij open en in het water groeit nog weinig. Hier zijn geen bijzondere soorten aangetroffen. Langs de westrand van Loenermark ligt een pool in de bosrand, hier groeit de doelsoort waterkruiskruid. De poelen worden geregeld door wilde zwijnen gebruikt.

(V= De Valenberg, west= westrand Loenermark)

Loenermark vennen	V	west	
Jaar	2008	2008	
Maand	10	10	
Dag	07	07	
Senecio aquaticus	.	r	Waterkruiskruid

3.7.10 WARNSBORN

Project: 6.10: WARNSBORN 1 (1995)

Maatregel: Plaggen van heide (De Kleine Kweek).

Project: 6.22: WARNSBORN 2 (1998)

Maatregel: 3,03 ha. Plaggen 4 percelen heide.

Project: 6.52: WARNSBORN 3 (2001)

Maatregel: 107 ha. Inrichting t.b.v. begrazing heide (7000 m raster, 15 hekken, 15 klaphekken, 1 drinkvoorziening, 1 veekraal).

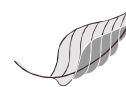
Gebiedsbeschrijving:

Warnsborn maakt deel uit van het landgoederencomplex Mariënborn noord, samen met de landgoederen Vijverberg en Westerheide. Het landschap bestaat afwisselend uit loofbossen, naaldbossen en heides en enkele landgoederen met bijbehorende graslanden. Het is een reliëfrijk terrein gelegen op de noordhelling van de Arnhemse stuwwal, er zijn diverse sprengen in de bossen aanwezig. Binnen het gebied ligt de laatste vindplaats van de inheemse rivierkreeft. Het gebied is ook historisch gezien belangrijk door de aanwezigheid van een groot aantal grafheuvels.

Binnen het gebied liggen meerdere heideterreinen. De grootste twee zijn de heide in de noordoosthoek (hier is alleen geplagd) en de heide in het midden, de Kleine Kweek genaamd (geplagd en begraasd). Er zijn nog enkele kleinere heideterreinen ingericht voor schapenbegrazing en in de Westerheide is een perceel ingericht voor begrazing welke deels bestaat uit heide en deels uit schraal grasland.

De heides in het terrein zijn gevarieerd van structuur, met grazigere delen en hier daar opslag en meer open delen. Dit zorgt er ook voor dat de heides soortenrijk zijn. Aangetroffen Rode Lijstsoorten zijn dwergviltkruid, bosdroogbloem, kruipbrem, stekelbrem, borstelgras en jeneverbes. Dit zijn allen soorten van voedselarme zandige heides en graslanden. De jeneverbessen zijn oud. Ze staan op de Kleine kweek en een heideterrein met grafheuvel ten zuiden van de Kleine kweek. Alle jeneverbessen staan in begraasd terrein en zijn uitgerasterd om te zorgen dat ze niet aangevreten of anderszins beschadigd worden.

Bijzonder is ook het voorkomen van drienvrige zegge op de Kleine kweek. Drienvrige zegge is een soort die nog vrij algemeen is in de duinen, maar die in het binnenland uitermate zeldzaam is.

Warnsborn	1	2	3	4	
Jaar	2008	2008	2008	2008	
Maand	10	10	10	10	
Dag	08	08	08	08	
X-coördinaat	187043.	187960.	187132.	186887.	
Y-coördinaat	447800.	447930.	447020.	446997.	
					RL
Calluna vulgaris	d	d	a	d	Struikhei
Carex trinervis	lf	.	.	.	Drienvervige zegge
Erica tetralix	o	la	a	o	Gewone dophei
Filago minima	s	.	.	.	Dwergviltkruid
Juniperus communis	s	.	.	s	Jeneverbes
Nardus stricta	r	.	r	.	Borstelgras
Potentilla erecta	r	o	.	.	Tormentil
Pleurozium schreberi	f	f	r	o	Bronsmos
Cladonia floerkeana	s	.	.	s	Rode heidelucifer
Cladonia macilenta	r	.	r	r	Dove heidelucifer
Cladonia portentosa	s	r	.	r	Open rendiermos
Genista anglica	.	r	.	.	Stekelbrem
Gnaphalium sylvaticum	.	s	.	.	Bosdroogbloem
Vaccinium vitis-idaea	.	r	.	.	Rode bosbes

3.7.11 MOLENVEN

Project: 6.12: MOLENVEN 1 (1996)

Maatregel: 2,4 ha. Uitbaggeren Molenven Hernen. Verwijderen opslag van oever. Verwijderen organisch materiaal van heideterrein. Monitoring waterkwaliteit, vegetatie en amfibieën.

Gebiedsbeschrijving:

Het Molenven ligt in de Heerlijkheid Hernen en wordt voor het grootste deel omzoomd door bos. Het bos heeft deels het karakter van een landgoedbos, met oude beuken en zomereiken. Deels bestaat het uit aangeplant naaldhout. Aan de noordpunt van het Molenven is een deel heide aanwezig.

Het ven zelf heeft weinig vegetatie. De slikgige oever aan de noordzijde was vrijwel niet begroeid, en in het ondiepe water was een algenlaag aanwezig. De enige hogere plant die in het ven aanwezig was, was grote kroosvaren. Dit is een soort van voedselrijke wateren die bijvoorbeeld boerensloten helemaal kan bedekken. Ze kan meegekomen zijn met watervogels, of met machines die eerder wateren met grote kroosvaren geschoond hebben.

Lokaal is er draadzegge aangetroffen.

Molenven	1		
Jaar	2008		
Maand	10		
Dag	13		
X-coördinaat	176092.		
Y-coördinaat	426977.		
			RL
Calluna vulgaris	f	Struikhei	
Carex lasiocarpa	la	Draadzegge	KW
Cladonia floerkeana	r	Rode heidelucifer	
Cladonia macilenta	f	Dove heidelucifer	

3.7.12 VUURSTEENBERG

Project: 6.13: VUURSTEENBERG 1 (1996)

Maatregel: 5,95 ha. Inrichting t.b.v. begrazing van heide; 1500 m raster.

Gebiedsbeschrijving:

De Vuursteenbergr is één van de noordelijkste delen van de Veluwe. Het gebied bestaat voor een groot deel uit aangeplant naaldbos. Het projectgebied bestaat uit een groot schraal grasland op zandgrond met enkele heideinvloeden. In het grasland staan solitaire bomen (meest zomereik) wat voor een grotere variatie in het landschap zorgt. Het grasland wordt begraasd door Schotse hooglanders. Deze zorgen voor een gevarieerde structuur in het grasland.

In het gebied komen vrijwel geen bijzondere soorten hogere planten voor. Op het toegangshek zijn wel twee bijzondere korstmossen van de Rode Lijst aangetroffen, te weten bruin boerenkoolmos en Gewoon baardmos. Met name klein boerenkoolmos is zeldzaam geworden, bovendien worden nauwelijks nieuwe vestigingen (zoals hier) gevonden (mededeling L. Sparrius).

Vuursteenbergr	1		
Jaar	2008		
Maand	10		
Dag	06		
X-coördinaat	198454.		
Y-coördinaat	497306.		
			RL
Calluna vulgaris	o	Struikhei	
Pleurozium schreberi	o	Bronsmos	
Cetraria chlorophylla	s	Bruin boerenkoolmos	
Cladonia macilenta	r	Dove heidelucifer	
Usnea subfloridana	s	Gewoon baardmos	

3.7.13 PETREA

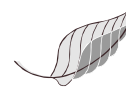
Project: 6.36: PETREA 1 (1999)

Maatregel: 2,4 ha. Plaggen heide.

Gebiedsbeschrijving:

Petrea ligt in het noorden van de Veluwe, ten zuiden van Hattem en bestaat voor een groot deel uit aangeplante bossen. In het gebied zijn 4 stukken heide aanwezig. Deze bestaan voor een groot deel uit uniforme struikhei vegetaties. In deze terreinen zijn plagbanen aanwezig. Petrea ligt deels op de Woldbergstuwwal. Ook binnen de heideterreinen is veel hoogteverschil. Ondanks dit hoogteverschil zit er toch weinig variatie in de vegetatie. In twee van de terreinen wordt kraaihei in lage aantallen aangetroffen. Kraaihei is meer in de ondergroei van de naaldbossen in het gebied aanwezig.

In het meest westelijke heidegebied zijn drie jeneverbessen aangetroffen. Het is niet zeker dat de jeneverbessen hier wild zijn, in gebied stond namelijk ook een Cipres die duidelijk aangeplant was. Aan de rand van het noordelijke heideterrein is een hazelworm aangetroffen.

Petrae	1	2	3	
Jaar	2008	2008	2008	
Maand	10	10	10	
Dag	6	6	6	
X-coördinaat	200.596	200.391	198.852	
Y-coördinaat	494.069	495.145	493.887	
				RL
Calluna vulgaris	d	d	d	Struikhei
Empetrum nigrum	r	.	r	Kraaihei
Pleurozium schreberi	r	lf	o	Bronsmos
Cladonia coccifera	s	.	.	Rood bekermos
Cladonia floerkeana	r	.	.	Rode heidelucifer
Cladonia macilenta	r	r	r	Dove heidelucifer
Cladonia portentosa	o	lf	r	Open rendiermos
Erica tetralix	.	r	s	Gewone dophei
Juniperus communis	.	.	s	Jeneverbes
				GE

3.7.14 VERWOLDE

Project: 6.50 VERWOLDE 1 (2001)

Maatregel: 0,27 ha Opschonen vennetjes

Gebiedsbeschrijving:

Het gebied bestaat uit landgoed met veel bos en twee waarschijnlijk geëvraven venachtige vijvers. Deze vijvers /vennetjes zijn opgeschoond.

Vennen Holtherweg	1		
Jaar	2008		
Maand	09		
Dag	17		
X-coördinaat	223287.		
Y-coördinaat	469665.		
			RL
Drosera intermedia	r	Kleine zonnedaauw	GE
Eleocharis multicaulis	f	Veelstengelige waterbies	
Erica tetralix	s	Gewone dophei	
Hypericum elodes	o	Moerashertshooi	KW
Lycopodiella inundata	s	Moeraswolfsklauw	KW
Osmunda regalis	s	Koningsvaren	

3.8 UTRECHTS LANDSCHAP

3.8.1 FORTJE NUDE

Project: 7.2: FORTJE NUDE 1 (1998)

Maatregel: 0,5 ha. Laagveenplas (gracht). 9.000 m3 slib baggeren.

Project: 7.10: FORTJE NUDE 2 (2001)

Maatregel: 0,5 ha. Monitoring libellen, amfibieën en reptielen, vegetatie (500 m2).

Project: 7.18: FORTJE NUDE 3 (2005)

Maatregel: 0,65 Ha. Monitoring.

Gebiedsbeschrijving: In dit project gaat het om de grachten van het verdedigingswerk Fortje Nude. Het ondiepe water is begroeid met onder andere drijvend fonteinkruid en smalle waterpest, het diepere water is vrijwel onbegroeid. Langs de oevers groeien riet en grote egelskop. De hoger gelegen oever is vrij bloemrijk. Begraasd door jongvee.

Fortje Nude	7.2		
Jaar	2008		
Maand	9		
Dag	4		
X-coördinaat	170.423		
Y-coördinaat	440.714		
			RL
Agrimonia procera	r	Welriekende agrimonie	KW
Alisma lanceolatum	o	Slanke waterweegbree	
Carex acutiformis	f	Moeraszegge	
Carex disticha	o	Tweerijige zegge	
Cynosurus cristatus	o	Kamgras	GE
Elodea canadensis	lf	Brede waterpest	GE
Equisetum fluvatile	f	Holpijp	
Oenanthe fistulosa	o	Pijptorkruid	
Potamogeton natans	r	Drijvend fonteinkruid	
Pulicaria dysenterica	r	Heelblaadjes	
Ranunculus flammula	s	Egelboterbloem	
Veronica scutellata	o	Schildereprijs	
Caltha palustris	o	Dotterbloem	

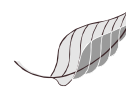
3.8.2 BREEVEEN

Project: 7.4: BREEVEEN 1 (1999)

Maatregel: 2 ha. Plaggen heide (1.000 m³). Monitoring.

Gebiedsbeschrijving: Breeveen is een groot heideveld dat hier en daar geaccidenteerd is. Het ligt op de Utrechtse Heuvelrug. Het wordt begraasd door runderen en 'gehoede' schapen. De plagplekken liggen verspreid over het terrein. De vegetatie in de plagplekken wordt hoofdzakelijk gevormd door struikhei, in de lage delen ook met dophei. Andere karakteristieke heidesoorten zoals klein warkruid en borstelgras zijn verspreid aanwezig. Er is weinig vergrassing.

Breeveen	7.4		
Jaar	2008		
Maand	09		
Dag	19		
X-coördinaat	157347.		
Y-coördinaat	449334.		
			RL
Calluna vulgaris	d	Struikhei	
Carex pilulifera	f	Pilzegge	
Cuscuta epithymum	o	Klein warkruid	KW

Erica tetralix	lf	Gewone dophei	
Galium saxatile	r	Liggend walstro	
Juncus squarrosus	s	Trekrus	
Nardus stricta	r	Borstelgras	GE
Danthonia			
decumbens	r	Tandjesgras	
Veronica officinalis	r	Mannetjesereprijs	

3.8.3 DARTHEIDE

Project: 7.5: DARTHEIDE 1 (1999)

Maatregel: 0,7 ha. Afgraven verrijkte toplaag en ontgraven poel. Grondverzet 3.500 m³.

Gebiedsbeschrijving: Het project Dartheide is een klein door bos ingesloten veldje. In het midden ligt een poel. De oevers lopen flauw op en gaan geleidelijk over van een smalle natte zone met veldrus via een heischrale zone naar heide.

Dartheide			
Jaar	2008		
Maand	09		
Dag	19		
X-coördinaat	152006.		
Y-coördinaat	452257.		
			RL
Calluna vulgaris	o	Struikhei	
Carex pilulifera	r	Pilzegge	
Drosera intermedia	o	Kleine zonnedaauw	GE
Erica tetralix	r	Gewone dophei	
Galium saxatile	r	Liggend walstro	
Hypericum			
humifusum	f	Liggend hertschooi	
Juncus acutiflorus	r	Veldrus	
Lycopodiella			
inundata	s	Moeraswolfsklauw	KW
Potentilla erecta	o	Tormentil	
Veronica officinalis	r	Mannetjesereprijs	

3.8.4 OUDE TOL

Project: 7.6: OUDE TOL 1 (1999)

Maatregel: 0,6 ha. Plaggen van heide met kraantje. Grondverzet 600 m³.

Gebiedsbeschrijving: Dit project beslaat een plagplek in een kleine vochtige heiderestant tenmidden van bos. In de plagplek ligt zowel droge als natte heide. De heide is vrij soortenarm.

Oude Tol	1		
Jaar	2008		
Maand	10		
Dag	30		
X-coördinaat	144337.		
Y-coördinaat	462064.		
			RL
Calluna vulgaris	d	Struikhei	
Carex nigra	r	Zwarte zegge	
Carex pilulifera	r	Pilzegge	
Erica tetralix	f	Gewone dophei	
Juncus squarrosus	r	Trekrus	

3.8.5 WILLEM ARNTZ HOEVE

Project: 7.7: WILLEM ARNTZ HOEVE 1 (2000)

Maatregel: 2,1 ha. Plaggen van heide, monitoring. Grondverzet 2.000 m³.

Gebiedsbeschrijving: Rondom het terrein Willem Arntz Hoeve liggen twee heidepercelen waarvan een deel is geplagd. Het meest westelijke is een sterk met pijpenstrootje vergraste heide. Het wordt begraasd door schapen. Op de plagplek ontwikkelt zich een korte soortenarme vochtige heide. Het oostelijke perceel ligt hoger en bestaat uit hoge struikhei. Het geplagde deel bestaat eveneens uit een soortenarme heide.

Willem Arntz Hoeve	west	oost		
Jaar	2008	2008		
Maand	10	10		
Dag	30	30		
X-coördinaat	144909.	145587.		
Y-coördinaat	462067.	462111.		
				RL
Calluna vulgaris	a	d	Struikhei	
Carex pilulifera	o	.	Pilzegge	
Erica tetralix	f	f	Gewone dophei	
Galium saxatile	r	.	Liggend walstro	
Danthonia decumbens	r	.	Tandjesgras	

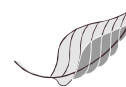
3.8.6 STAMEREN

Project: 7.8: STAMEREN 1 (2000)

Maatregel: 0,75 ha. Plaggen van heide. Grondverzet 750 m³.

Gebiedsbeschrijving: De plagplekken van Stameren liggen in kleine heiderestanten in een uitgestrekt bosgebied op de flanken van de Utrechtse heuvelrug. Het gaat om droge heide met een aantal karakteristieke heidesoorten zoals klein warkruid en stekelbrem.

Stameren	oost	west		
Jaar	2008	2008		
Maand	09	09		
Dag	19	19		
X-coördinaat	152493.	152134.		
Y-coördinaat	452170.	452332.		
				RL
Calluna vulgaris	d	d	Struikhei	
Carex pilulifera	f	o	Pilzegge	
Cuscuta epithymum	s	.	Klein warkruid	KW
Galium saxatile	r	r	Liggend walstro	
Genista anglica	o	s	Stekelbrem	GE
Genista pilosa	f	r	Kruipbrem	KW
Danthonia decumbens	r	.	Tandjesgras	
Veronica officinalis	r	.	Mannetjesereprijs	

3.9 NOORD-HOLLANDS LANDSCHAP

3.9.1 LIMMERDIE EN OVERDIE

Project: 8.6: LIMMERDIE 1, OVERDIE 1

Maatregel: Monitoring peilen en waterkwaliteit grond- en oppervlaktewater en zuurgraad en nutriënten van bodem.

Project: 8.8: LIMMERDIE EN OVERDIE 2 (1999)

Maatregel: 70 km² . Nat schraalgrasland. Bekalken 4 ha, plaggen 2,5 ha, onderzoek hydrologie 70 km² (omvat Westerzij, Zeerijdsdijkje, Oevers Schulpvaart, Oosterveld, Het Die en Strandwal Limmen, incl. projecten als Wijenbus en Vroonmeer en Het Die en Limmerveentje), monitoring.

Gebiedbeschrijving: Het project Limmerdie en Overdie maakt deel uit van een aantal oeverlandjes langs het Die. Dit zijn schraallanden met onder meer kleine zeggenvegetaties en dotterbloemhooiland. Op een aantal plaatsen treedt verzuring op en ontstaat een veenpakket met veenpluis en dophei. De onderzochte delen zijn alle bekalkt. Rondom het Die liggen graslandpercelen met een agrarisch gebruik.

Limmerdie en Overdie	1	2	3	4		
Jaar	2008	2008	2008	2008		
Maand	07	07	07	07		
Dag	02	02	02	02		
X-coördinaat	109563.	109620.	109600.	109780.		
Y-coördinaat	509740.	509570.	509370.	509840.		
Briza media	r	.	.	.	Beventjes	RL
Carex disticha	o	o	o	o	Tweerijige zegge	KW
Carex nigra	a	f	a	r	Zwarte zegge	
Carex panicea	f	o	.	.	Blauwe zegge	
Cynosurus cristatus	o	o	.	o	Kamgras	GE
Erica tetralix	la	.	.	.	Gewone dophei	
Eriophorum angustifolium	a	.	.	.	Veenpluis	
					Gevleugeld	
Hypericum tetrapterum	r	.	.	lf	hertshooi	
Juncus acutiflorus	lf	f	la	.	Veldrus	
Oenanthe fistulosa	o	r	r	o	Pijptorkruid	
Dactylorhiza majalis s. praetermissa	r	r	r	r	Rietorchis	
Potentilla erecta	f	o	a	o	Tormentil	
Ranunculus flammula	o	f	f	.	Egelboterbloem	
Rhinanthus angustifolius	o	a	a	o	Grote ratelaar	
Salix repens	o	.	.	.	Kruipwilg	
Danthonia decumbens	r	.	.	.	Tandjesgras	
Caltha palustris	f	a	a	f	Dotterbloem	
Polytrichum species	a	.	.	.	Haarmos (G)	
					Welriekende	
Platanthera chlorantha	r	.	.	.	nachtorchis	KW
Sphagnum species	c	.	.	la	Veenmos (G)	
					Echte	
Lychnis flos-cuculi	.	.	r	f	koekoeksbloem	
Drosera rotundifolia	.	.	.	o	Ronde zonnedauw	GE
Dryopteris cristata	.	.	.	r	Kamvaren	
Lysimachia thysiflora	.	.	.	o	Moeraswederik	
Rumex hydrolapathum	.	.	.	o	Waterzuring	
Schoenoplectus tabernaemontani	.	.	.	r	Ruwe bies	
Triglochin palustris	.	.	.	r	Moeraszoutgras	

3.9.2 LIMMERVEENTJE

Project: 8.9: LIMMERVEENTJE 2 (1999)

Maatregel: 1,5 ha. Nat schraalgrasland. Bekalken 1,5 ha, plaggen 0,25 ha, monitoring.

Project: 8.11: LIMMERDIE 3 EN LIMMERVEENTJE 3 (2001)

Maatregel: 43 ha. Monitoring trilvenen en natte schraallanden; vegetatie, indicatorsoorten, abiotiek water en bodem.

Project: 8.14: HET DIE 3 EN LIMMERVEENTJE 4 (2002)

Maatregel: 8,25 ha. Monitoring behandeld oppervlak nat schraalgrasland (geplagd en basische stoffen toegevoegd; projecten 8 en 9). Waterkwaliteit, bodem, vegetatie.

Gebiedsbeschrijving: Limmerveentje is een nat schraalland. Het maakt deel uit van een keten van schraallandjes. Langs de watergangen is de bufferende invloed merkbaar door soorten als rietorchis en bevertjes. De centrale delen hebben een zuurder karakter en gaan lokaal over in veenvorming. De bekalking heeft positief uitgedaakt voor de soorten van buffering.

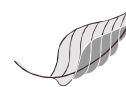
Limmerveentje	1		
Jaar	2008		
Maand	06		
Dag	17		
X-coördinaat	108830.		
Y-coördinaat	507936.		
Briza media	o	Beverijjes	RIL
Carex disticha	a	Tweelijge zegge	KW
Carex nigra	a	Zwarte zegge	
Carex panicea	o	Blauwe zegge	
Cynosurus cristatus	f	Kamgras	GE
Dryopteris cristata	r	Kamvaren	
Erica tetralix	r	Gewone dophei	
Eriophorum angustifolium	o	Veenpluis	
Juncus subnodulosus	r	Paddenrus	
Hierochloe odorata	r	Veenreukgras	KW
Lychnis flos-cuculi	o	Echte koekoeksbloem	
Oenanthe fistulosa	o	Pijptorkruid	
Dactylorhiza majalis s. majalis	r	Brede orchis	KW
Dactylorhiza majalis s. praetermissa	f	Rietorchis	
Potentilla erecta	o	Tormentil	
Ranunculus flammula	f	Egelboterbloem	
Rhinanthus angustifolius	f	Grote ratelaar	
Salix repens	r	Kruipwilg	
Schoenoplectus tabernaemontani	o	Ruwe bies	
Triglochin palustris	o	Moeraszoutgras	
Vaccinium vitis-idaea	r	Rode bosbes	
Caltha palustris	a	Dotterbloem	

3.9.3 HEILOER DIE

Project: 8.10: HEILOER DIE 1 (2000)

Maatregel: 1,5 ha. Plaggen van trilvenen, monitoring.

Gebiedsbeschrijving: Het gaat hier om een smalle strook oeverland langs het Heilooer Die. Deze bestaat uit een brede rietkraag met bloemrijke open plekken. Gedeeltelijk begraasd door jongvee en schapen.

Heiloer Die		
Jaar	2008	
Maand	07	
Dag	02	
X-coördinaat	109980.	
Y-coördinaat	511370.	
		RL
Carex disticha	a	Tweerijige zegge
Carex otrubae	r	Valse voszegge
Dryopteris cristata	r	Kamvaren
Hypericum tetrapterum	r	Gevleugeld hertschooi
Lychnis flos-cuculi	f	Echte koekoeksbloem
Lysimachia thyrsoflora	o	Moeraswederik
Rhinanthus angustifolius	o	Grote ratelaar
Rumex hydrolapathum	o	Waterzuring
Samolus valerandi	o	Waterpunge
Schoenoplectus tabernaemontani	r	Ruwe bies
Caltha palustris	o	Dotterbloem

3.9.4 WEIJENBUS EN VROONMEER

Project: 8.13: WEIJENBUS EN VROONMEER (2001)

Maatregel: 2 ha. Trilvenen en natte schraallanden. Plaggen (0,44 ha) en monitoring (vastleggen nulsituatie vegetatie, indicatorsoorten, abiotiek bodem) trilvenen en natte schraallanden.

Project: 8.17: WEIJENBUS EN VROONMEER (2002)

Maatregel: 2 ha. Vervolgmonitoring nat schraalgrasland van project 13; geplagd schraalgrasland en schraalgrasland, waaraan basische stoffen (dunne, waterige laag slootbagger) zijn toegevoegd. Flora, vegetatie, waterkwaliteit, bodem.

Gebiedsbeschrijving: In dit project zijn een aantal verspreid liggende schraallandjes geplagd. Deze liggen als eilandjes langs de watergangen en meren van de Uitgeesterpolder. Sommige van deze hooilandjes hebben tijdelijk als baggerdepot gediend en zijn weer als hooiland hersteld. In vergelijking met de schraallanden rondom het Die zijn sommige van deze schraallanden aan het verzuren. Een deel van het eilandje in het Vroonmeer wordt niet frequent gemaaid, waardoor de vegetatie wat ruiger is.

Weijenbus en Vroonmeer	Molensloot	WB	VM1	VM2	VM3	
Jaar	2008	2008	2008	2008	2008	
Maand	06	06	06	06	06	
Dag	17	17	17	17	17	
X-coördinaat	110538.	109984.	110458.	110568.	110650.	
Y-coördinaat)	504065.	503599.	503428.	503636.	503672.	
						RL
Anthoxanthum odoratum	a	.	.	.	.	Gewoon reukgras
Carex acutiformis	f	o	f	o	.	Moeraszegge
Carex disticha	a	lf	f	.	a	Tweerijige zegge
Cirsium palustre	f	lf	f	o	r	Kale jonker
						Gevleugeld
Hypericum tetrapterum	r	.	r	.	.	hertschooi
Rhinanthus angustifolius	a	lf	f	o	r	Grote ratelaar
Caltha palustris	o	r	f	r	a	Dotterbloem
Carex otrubae	.	s	o	.	.	Valse voszegge
						Echte
Lychnis flos-cuculi	.	r	o	r	o	koekoeksbloem
Dactylorhiza majalis s. praetermissa	.	r	o	r	.	Rietorchis
Rumex hydrolapathum	.	r	.	.	.	Waterzuring
Cynosurus cristatus	.	.	r	.	s	Kamgras
						GE

Weijenbus en Vroonmeer	Molensloot	WB	VM1	VM2	VM3	
Dryopteris cristata	.	.	a	o	.	Kamvaren
Juncus gerardi	.	.	s	.	.	Zilte rus
Lysimachia thyrsiflora	.	.	o	o	.	Moeraswederik
Potentilla erecta	.	.	s	.	.	Tormentil
Samolus valerandi	.	.	r	.	.	Waterpunge
Schoenoplectus tabernaemontani	.	.	r	.	.	Ruwe bies
Sphagnum species	.	.	la	.	.	Veenmos (G)
Carex nigra	.	.	.	r	cd	Zwarte zegge
Ranunculus flammula	.	.	.	r	o	Egelboterbloem
Oenanthe fistulosa	.	.	.	.	f	Pijptorkruid

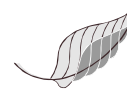
3.9.5 ZEERIJDTSDIJKJE

Project: 8.15: ZEERIJDTSDIJKJE 1 (2002)

Maatregel: 2,5 ha. Plaggen ontgonnen, voormalige natte duinvallei, bodem- en archeologisch onderzoek en monitoring.

Gebiedsbeschrijving: Zeerijdsdijkje is een grasland aan de binnenduinrand. Het terrein is geaccidenteerd: Er liggen poelen en slenken, maar ook een zandrug. De vegetatie is zeer bloemrijk. Ondanks het plaggen is het grootste deel toch nog op delen matig voedselrijk.

Zeerijdsdijkje			
Jaar	2008		
Maand	6		
Dag	16		
X-coördinaat	105524		
Y-coördinaat	509767		
			RL
Apium nodiflorum	r	Groot moerasscherm	
Carex disticha	r	Tweerijige zegge	
Carex flacca	o	Zeegroene zegge	
Carex nigra	o	Zwarte zegge	
Carex oederi s. oederi	r	Dwergzegge	
Centaurium erythraea	o	Echt duizendguldenkruid	
Cynosurus cristatus	o	Kamgras	GE
Gnaphalium luteo-album	s	Bleekgele droogbloem	
Hypericum tetrapterum	r	Gevleugeld hertschooi	
Juncus gerardi	o	Zilte rus	
Juncus subnodulosus	f	Paddenrus	
Lychnis flos-cuculi	f	Echte koekoeksbloem	
Dactylorhiza majalis s. praetermissa	f	Rietorchis	
Rhinanthus angustifolius	a	Grote ratelaar	
Salix repens	o	Kruipwilg	
Samolus valerandi	f	Waterpunge	
Schoenoplectus tabernaemontani	r	Ruwe bies	
Scrophularia umbrosa s. neesii	s	Middelst helmkruid	
Veronica catenata	r	Rode waterereprijs	
Juncus alpinoarticulatus	o	Duinrus en Alpenrus	
Euphrasia stricta	s	Stijve ogentroost	GE

3.10 ZUID-HOLLANDS LANDSCHAP

3.10.1 DUINEN VAN OOSTVOORNE

Project: 9.1: DUINEN VAN OOSTVOORNE 1 (1990)

Maatregel: 0,3 ha. Uitbaggeren met hydr. Kraan van Paddenpoel (27,6 m²), Vissepit (95,8 m²) en poel Dekkersvallei (18,5 m²) en plaggen natte duinvallei (0,29 ha).

Project: 9.2: DUINEN VAN OOSTVOORNE 2 (1991)

Maatregel: Uitbaggeren met hydr. kan van 2.950 m³ uit duinpoelen 26 (Tankval) en 65 (Pitje van Jan van Louis).

Project: 9.3: DUINEN VAN OOSTVOORNE 3 (1994)

Maatregel: Uitbaggeren van 3.900 m³ uit duinpoelen 1c, 1d, 2a, 2b, 2c, 13 (Gelderland) en 22 (Kruine's Tuintje).

Project: 9.4: DUINEN VAN OOSTVOORNE 4 (1995)

Maatregel: Uitbaggeren van duinpoelen Molenkreek en Pitje van Braal (3050 m³).

Project: 9.7: DUINEN VAN OOSTVOORNE 5 (1997)

Maatregel: 2,15 ha. Baggeren van 2.500 m³ (Tenellaplas en Heveringen).

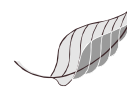
Gebiedsbeschrijving: De duinen van Oostvoorne vormen een gevarieerd duinlandschap, waarin bos, bloemrijke vochtige duinvalleien en duinstruweel elkaar afwisselen. Een gedeelte van de duinen, Voornes duin, is een natuurreservaat vanwege de grote soortenrijkdom die er in het gebied aanwezig is. In het gebied liggen diverse kleine duinpoelen in kleine duinvalleien. De Tenellaplas ligt naast een botanische tuin, waardoor hier op de oever ook diverse zeldzame soorten zijn aangetroffen die geen originele herkomst hebben.

De kwaliteit van deze poelen was sterk verslechterd en deze zijn hersteld met OBN maatregelen. Vanwege de unieke waterkwaliteit (o.a. zeer kalkrijk water) herbergen deze poelen en valleien vele zeer bijzondere plantensoorten zoals doorschijnend fonteinkruid, teer guichelheil en platte bies, die van het herstel hebben geprofiteerd.

Poel		Tenella	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
			9.1 t/m	9.1 t/m	9.1 t/m	9.1 t/m	9.1 t/m	9.1 t/m	9.1 t/m	9.1 t/m	9.1 t/m	9.1 t/m	9.1 t/m	9.1 t/m	9.1 t/m	9.1 t/m	
Projectnr		9.7	9.4	9.4	9.4	9.4	9.4	9.4	9.4	9.4	9.4	9.4	9.4	9.4	9.4	9.1 t/m	9.4
Jaar		2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	
Maand		5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
Dag		22	22	22	22	22	22	23	23	23	23	23	23	23	23	23	
X-coördinaat		64220	64310	64060	64290	64740	64938	64658	64826	64776	64885	64220	64310	64060	64290	64740	
Y-coördinaat		435590	435730	435830	435180	435330	435780	436436	436554	436582	436733	435590	435730	435830	435180	435330	
Aantal soorten		85	44	35	34	53	22	48	35	40	9	45	48	42	27	41	
Anacamptis pyramidalis	Hondskruid	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	RL
Orchis mascula	Mannetjesorchis	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	GE
Orchis militaris	Soldaatje	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	EB
Pinguicula vulgaris	Vetblad	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	BE
Potamogeton coloratus	Weegbreefonteinkruid	.	.	.	.	.	la	r	ld	f	.	.	o	f	.	r	EB
Anagallis tenella	Teer guichelheil	r	.	r	.	.	.	ld	.	.	.	.	lc	.	r	.	GE
Gymnadenia conopsea	Grote muggenorchis	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	KW
Primula veris	Gulden sleutelbloem	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	EB
Blysmus compressus	Platte bies	.	.	o	o	r	.	o	.	o	.	f	o	r	o	r	KW
Potamogeton berchtoldii	Klein fonteinkruid	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Myriophyllum																	
alterniflorum	Teer vederkruid	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	BE
Oxycoccus macrocarpos	Grote veenbes	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Salvia pratensis	Veldsalie	s	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	KW
Schoenus nigricans	Knopbies	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	KW
Eleocharis quinqueflora	Armbloemige waterbies	.	a	a	f	.	.	la	.	o	.	r	lc	.	.	.	BE
Carex trinervis	Drienvervige zegge	.	.	.	.	.	r	o	r	r	.	o	o	.	o	o	
Littorella uniflora	Oeverkruid	.	.	.	.	.	.	ld	.	.	.	o	.	.	r	.	BE
	Ongelijkbladig																
Potamogeton gramineus	fonteinkruid	.	.	.	.	.	.	o	.	a	.	r	o	.	o	.	BE

Poel		Tenella	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Carlina vulgaris	Driedistel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	s	.	.	.	.	KW
Briza media	Bevertjes	o	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	KW
Carex oederi s. oederi	Dwergzegge	r	s	f	.	o	.	o	o	r	.	f	a	.	f	f	
Cladium mariscus	Galigaan	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	KW
Echinodorus																	
ranunculoides	Stijve moerasweegbree	.	r	f	.	f	.	r	f	ld	.	.	o	r	f	r	BE
Epipactis palustris	Moeraswespenorchis	.	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	KW
Dactylorhiza incarnata	Vleeskleurige orchis	.	r	o	s	.	.	o	.	o	.	.	r	r	.	r	KW
Groenlandia densa	Paarbladig fonteinkruid	.	r	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Ophioglossum vulgatum	Addertong	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Apium nodiflorum	Groot moerasscherm	.	.	.	.	s	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Linum catharticum	Geelhartje	.	.	.	.	s	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	KW
Ranunculus baudotii	Zilte waterranonkel	.	.	.	.	.	.	o	.	.	.	.	.	.	.	.	
	Strandduizendguldenkru																
Centaurium littorale	id	.	.	.	.	.	.	.	s	o	.	o	.	.	.	.	
Gnaphalium luteo-album	Bleekgele droogbloem	.	.	.	.	.	.	.	s	r	.	.	.	.	.	.	
Hippophae rhamnoides	Duindoorn	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	
	Liggende																
Polygala serpyllifolia	vleugeltjesbloem	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	KW
	Fraai																
Centaurium pulchellum	duizendguldenkruid	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	
Saxifraga tridactylites	Kandelaartje	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	
Fontinalis antipyretica	Gewoon bronmos	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	
Carex flacca	Zeegroene zegge	r	f	.	r	o	.	.	.	o	.	.	o	.	.	.	
Juncus subnodulosus	Paddenrus	o	o	o	.	a	.	.	.	.	.	.	.	r	.	.	
Listera ovata	Grote keverorchis	r	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	KW
Menyanthes trifoliata	Waterdrieblad	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	GE
	Gewone																
Polygala vulgaris	vleugeltjesbloem s.l.	r	.	.	.	r	.	r	s	.	.	r	r	.	.	.	GE

[illegible]

3.10.2 LANGEVELD

Project: 9.17: LANGEVELD 1 (2002)

Maatregel: 2,2 ha. Droog-nat heischraal grasland. Plaggen.

Project: 9.19: LANGEVELD 2 (2003)

Maatregel: 4,11 ha. Plaggen (4,11 ha), verbeteren hydrologische situatie vochtig heischraal grasland met overgangen naar drogere graslandtypen, door plaatsen foliescherm (1200 m).

Gebiedsbeschrijving: Langeveld ligt aan de binnenduinrand. Het bestaat uit bos met een aantal graslanden. Deze graslanden zijn verbonden door een duinrel. Deze behoort tot het project, evenals de ontwikkeling van de graslanden en een zestal daarin gelegen poelen. Wat betreft de graslanden, het gaat om droog grasland dat vrij schraal en open is. Het grasland is meestal zeer kruidenrijk met reukgras en biggenkruid als aspectbepalende soorten. De overgangen naar de poelen hebben in de westelijke graslanden kenmerken van natte duinvallei.

Langeveld fase 1	16b	2b	16a	2a	
Jaar	2008	2008	2008	2008	
Maand	06	06	06	06	
Dag	04	04	04	04	
X-coördinaat	93896.	93904.	93823.	93851.	
Y-coördinaat	478607.	478587.	478532.	478537.	
					RL
Carex pseudocyperus	o	.	.	.	Hoge cyperzegge
Carex oederi s. oederi	a	.	a	.	Dwergzegge
Juncus subnodulosus	f	.	a	.	Paddenrus
Myriophyllum spicatum	f	.	.	.	Aarvederkruid
Dactylorhiza majalis s. praetermissa	s	.	s	.	Rietorchis
Potamogeton pusillus	o	.	.	.	Tenger fonteinkruid
Salix repens	f	.	a	.	Kruipwilg
Samolus valerandi	a	.	f	.	Waterpunge
Bolboschoenus maritimus	lf	.	.	.	Heen
Schoenoplectus tabernaemontani	lf	.	r	.	Ruwe bies
Veronica catenata	o	.	f	.	Rode waterereprijs
Ranunculus aquatilis v. diffusus	r	.	.	.	Kleine waterranonkel
Aira caryophylla	.	a	.	.	Zilverhaver
Calluna vulgaris	.	s	.	.	Struikhei
					Echt
Centaurium erythraea	.	o	.	r	duizendguldenkruid
Corynephorus canescens	.	r	.	r	Buntgras
Silene conica	.	lf	.	r	Kegelsilene
Carex flacca	.	.	r	.	Zeegroene zegge
Hypericum tetrapterum	.	.	r	.	Gevleugeld hertshooi
Juncus gerardi	.	.	f	.	Zilte rus

Langeveld fase 2	2c d e	duin- rel	16c	16d	16f	16e	
Jaar	2008	2008	2008	2008	2008	2008	
Maand	06	06	06	06	06	06	
Dag	04	04	04	04	04	04	
	94150	93933	94085	94173	94664	94706	
X-coördinaat	.	.	.	.	.	.	
	47876	47852	47866	47879	47902	47909	
Y-coördinaat	7.	9.	4.	2.	7.	4.	
							RL
Apium nodiflorum	.	s	.	.	.	.	Groot moerasscherm
Carex oederi s. oederi	.	o	o	o	.	.	Dwergzegge
Gnaphalium luteo-album	o	r	.	.	.	.	Bleekgele droogbloem

Langeveld fase 2	2c d e	duin- rel	16c	16d	16f	16e	
Hypericum tetrapterum	.	s	.	.	.	.	Gevleugeld hertschooi
Juncus gerardi	.	r	.	.	.	.	Zilte rus
Juncus subnodulosus	.	o	o	o	.	.	Paddenrus
Potamogeton pusillus	.	lf	.	a	.	.	Tenger fonteinkruid
Pulicaria dysenterica	.	r	.	.	.	.	Heelblaadjes
Salix repens	.	f	o	o	.	.	Kruipwilg
Isolepis setacea	r	r	r	.	.	.	Borstelbies
Schoenoplectus tabernaemontani	.	r	.	r	.	.	Ruwe bies
Scrophularia umbrosa s. neesii	.	s	.	.	.	.	Middelst helmkruid
Veronica catenata	.	o	f	f	f	o	Rode waterereprijs
Ranunculus aquatilis v. diffusus	.	o	.	.	r	.	Kleine watterranonkel
Samolus species	.	o	.	.	.	.	Waterpunge (G)
Samolus valerandi	.	.	f	.	.	.	Waterpunge
Centaureum erythraea	r	.	.	.	.	r	Echt duizendguldenkruid
Jasione montana	r	.	.	.	.	.	Zandblauwtje
Callitriche obtusangula	.	.	.	.	o	.	Stomphoekig sterrenkroos
Glyceria notata	.	.	.	.	r	.	Stomp vlotgras
Bolboschoenus maritimus	.	.	.	.	o	.	Heen
Veronica anagallis-aquatica	.	.	.	.	r	.	Blauwe waterereprijs
Carex panicea	.	.	.	.	.	s	Blauwe zegge
Potamogeton natans	.	.	.	.	.	cd	Drijvend fonteinkruid

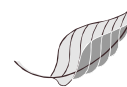
3.10.3 STOLWIJKSE BOEZEM

Project: 9.18: STOLWIJKSE BOEZEM 1 (2002)

Maatregel: 11,5 ha. Nat schraalgrasland in veenweidegebied. Verbeteren hydrologie d.m.v. baggeren van wateren (11.000 m3); vervangen van duikers door ruimere duikers.

Gebiedsbeschrijving: Het terrein Stolwijkse Boezem is een voormalig park temidden van het veenweidegebied met agrarisch gebruik. Inmiddels zijn delen van het bos verwijderd en kleine ingesloten graslandjes ontstaan. Het zuidelijke boezemland bestaat uit witbolgrasland, elzenbos met veel braam en rietland. In het noordelijke boezemland ligt een orchideënrijk blauw graslandje. Verder bestaat het uit oud droog elzenbos met veel braam. Er blijkt een positief effect op het schraallandje op te treden door het graven van een sloot voor het weren van recreanten, waardoor er verminder verzuring optreedt.

Stolwijkse boezem	zuid	noord	
Jaar	2008	2008	
Maand	06	06	
Dag	03	04	
X-coördinaat	106665.	93896.	
Y-coördinaat	443438.	478607.	
			RL
Calamagrostis canescens	o	.	Hennegras
Carex acutiformis	r	.	Moeraszegge
Carex echinata	r	.	Sterzegge
Carex nigra	o	.	Zwarte zegge
Carex panicea	o	.	Blauwe zegge
Carex paniculata	r	.	Pluimzegge
Carex vesicaria	r	.	Blaaszegge
Cirsium dissectum	lf	.	Spaanse ruiter
Cirsium palustre	o	.	Kale jonker
Potentilla palustris	o	.	Wateraardbei
Thelypteris palustris	o	.	Moerasvaren
Eriophorum angustifolium	f	.	Veenpluis
Lychnis flos-cuculi	o	.	Echte koekoeksbloem
Lysimachia thyrsoflora	lf	.	Moeraswederik
Molinia caerulea	lf	.	Pijpenstrootje
			KW
			GE

Stolwijkse boezem	zuid	noord		
Dactylorhiza majalis s. majalis	o	.	Brede orchis	KW
			Welriekende	BE
Platanthera bifolia	r	.	nachtorchis	
Potentilla erecta	a	.	Tormentil	
Rhinanthus angustifolius	o	.	Grote ratelaar	
Viola palustris	f	.	Moerasviooltje	
Sphagnum species	a	.	Veenmos (G)	
Carex pseudocyperus	.	o	Hoge cyperzegge	
Carex oederi s. oederi	.	a	Dwergzegge	
Juncus subnodulosus	.	f	Paddenrus	
Myriophyllum spicatum	.	f	Aarvederkruid	
Dactylorhiza majalis s. praetermissa	.	s	Rietorchis	
Potamogeton pusillus	.	o	Tenger fonteinkruid	
Salix repens	.	f	Kruipwilg	
Samolus valerandi	.	a	Waterpunge	
Bolboschoenus maritimus	.	lf	Heen	
Schoenoplectus tabernaemontani	.	lf	Ruwe bies	
Veronica catenata	.	o	Rode waterereprijs	
Ranunculus aquatilis v. diffusus	.	r	Kleine waterranonkel	

3.11 ZEEUWS LANDSCHAP

3.11.1 BAARZANDSE KREEK

Project: 10.4: BAARZANDSE KREEK 1 (1999)

Maatregel: 3,5 ha. Voorbereidingsplan voor baggeren en verbeteren hydrologie. Monitoring (nulsituatie) 1999/2000.

Project: 10.7: BAARZANDSE KREEK 2 (2000)

Maatregel: 3,5 ha. Baggeren geeutrofiëerde plas.

Project: 10.8: BAARZANDSE KREEK 3 (2000)

Maatregel: 1 ha. Baggeren geeutrofiëerde plas (verlande gedeelte).

Project: 10.9: BAARZANDSE KREEK 4 (2002)

Maatregel: 3,5 ha. Oude kreek. Monitoring 2003/'04.

Gebiedsbeschrijving: De Baarzandse Kreek is een belangrijk broedvogelgebied. Het water van de kreek is echter troebel en de oevers zijn op veel plaatsen afgekalfd. Er zijn nauwelijks waterplanten aangetroffen. Rondom de kreek ligt voedselrijk grasland dat begraasd wordt door runderen. Op de oevers zijn op enkele plaatsen zijn soorten van brakke gronden aangetroffen, vooral in de noord/oosthoek. Veldgerst staat bijna overal op de hogere delen van het grasland aan de noordzijde.

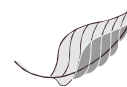
Baarzandse Kreek	1		
Jaar	2008		
Maand	08		
Dag	15		
X-coördinaat	26219.		
Y-coördinaat	377688.		
			RL
Carex distans	r	Zilte zegge	
Carex otrubae	r	Valse voszegge	
Chenopodium glaucum	r	Zeegroene ganzenvoet	
Chenopodium rubrum	r	Rode ganzenvoet	
Cynosurus cristatus	a	Kamgras	GE
Glaux maritima	r	Melkkruid	
Hordeum secalinum	a	Veldgerst	GE
Juncus gerardi	r	Zilte rus	
Picris echioides	r	Dubbelkelk	
Ranunculus baudotii	r	Zilte waterranonkel	
Ranunculus sardous	o	Behaarde boterbloem	
Rumex maritimus	o	Goudzuring	
Schoenoplectus lacustris	r	Mattenbies	
Spergularia marina	o	Zilte schijnspurrie	
Trifolium fragiferum	o	Aardbeiklaver	
Veronica catenata	r	Rode waterereprijs	
Zannichellia palustris s. pedicellata	r	Gesteelde zannichellia	

3.11.2 OUDELANDSE POLDER EN KIEVITTE POLDER

Project: 10.5: OUDELANDSE POLDER EN KIEVITTEPOLDER 1 (2000)

Maatregel: 12,9 ha. Inrichten t.b.v. begrazing (12,9 ha) en verlagen maaiveld (4 ha) van inlaag met schraalgrasland en natte duinvallei.

Gebiedsbeschrijving: De Oudelandse Polder is een graslandgebied met laaggelegen poelen en verschillende drinkputten die van belang zijn voor amfibieën. De plantengroei in dit reservaat is bijzonder soortenrijk. Tal van zoutplanten, zoals wilde selderij, zilt torkruid en lamsoor wijzen op de zoute kwel die in dit gebied optreedt. Anderzijds groeien er ook planten die bekend staan als

strikt zoutmijdend, bijvoorbeeld de grote ratelaar en verschillende soorten orchideeën. De afwisseling tussen nat en droog, zout en zoet, en klei en zand geven dit gebied zijn grote variatie. Een klein stukje grasland vlak langs de weg is ingerasterd. Dit betreft een hooilandje, met onder meer orchideeën, koekoeksbloemen en andere soorten van zoet-vochtige graslanden. Dit gedeelte wordt jaarlijks gemaaid.

De duinen zijn begroeid met gevarieerde struwelen van onder meer meidoorn, egelantier, duindoorn en kruipwilg. Er broeden veel struweelvogels, zoals nachtegaal, fitis, grasmus en braamsluiper. In de graslanden liggen diverse drinkputten, waarin verschillende soorten amfibieën voorkomen. Beide gebieden worden begraasd in een eenheid begraasd door Schotse hooglanders. Ook de dijk behoort tot de begrazingseenheid.

Oudelandsepolder en Kievittepolder	OL	KP		
Jaar	2008	2008		
Maand	08	08		
Dag	14	14		
X-coördinaat	14906.	15042.		
Y-coördinaat	377736.	377983.		
Agrimonia eupatoria	s	.	Gewone agrimonie	RL
Althaea officinalis	r	.	Echte heemst	GE
Apium graveolens	o	.	Selderij	KW
Aster tripolium	lf	.	Zulte	
Carex distans	o	r	Zilte zegge	
Carex extensa	s	.	Kwelderzegge	
Carex flacca	o	.	Zeegroene zegge	
Carex otrubae	f	o	Valse voszegge	
Centaureum pulchellum	r	.	Fraai duizendguldenkruid	
Cynosurus cristatus	la	a	Kamgras	GE
Odontites vernus s. serotinus	a	o	Rode ogentroost	GE
Glaux maritima	lf	.	Melkkruid	
Hordeum secalinum	o	r	Veldgerst	GE
Hypericum tetrapterum	r	.	Gevleugeld hertschooi	
Juncus gerardi	la	.	Zilte rus	
Juncus maritimus	a	.	Zeerus	
Limonium vulgare	o	.	Lamsoor	
Mentha suaveolens	r	.	Witte munt	BE
Oenanthe lachenalii	o	r	Zilt torkruid	KW
Plantago maritima	o	.	Zeeweegbree	KW
Pulicaria dysenterica	a	.	Heelblaadjes	
Ranunculus baudotii	r	r	Zilte waterranonkel	
Rhinanthus angustifolius	o	.	Grote ratelaar	
Samolus valerandi	o	.	Waterpunge	
Schoenoplectus lacustris	r	.	Mattenbies	
Trifolium fragiferum	f	o	Aardbeiklaver	
Triglochin maritima	o	.	Schorrenzoutgras	
Triglochin palustris	o	.	Moeraszoutgras	
Trisetum flavescens	r	.	Goudhaver	GE
Rosa villosa	r	s	Viltroos	BE
Salicornia species	r	.	Zeekraal (G)	
Spergularia species	r	.	Schijnspurrie (G)	
Dactylorhiza species	o	.	Handekenskruid (G)	
Ononis repens s. repens	.	r	Kruipend stalkruid	
Plantago lanceolata	.	r	Smalle weegbree	
Veronica catenata	.	r	Rode waterereprijs	

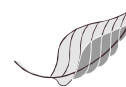
3.11.3 DE BLIKKEN

Project: 10.6: DE BLIKKEN 1 (2000)

Maatregel: 1,2 ha. Herstel door afgraving van verrijkte bovenlaag van oude kreekloop, die geëgaliseerd is.

Gebiedsbeschrijving: De Blikken is een hersteld kreeksysteem, dat voorheen bestond uit agrarisch weiland. Het projectgebied beslaat alleen de oostelijke helft. De kreek zelf is vrijwel onbegroeid. De oevers zijn zeer flauw en gaat geleidelijk over naar voedselrijk grasland. Vooral in de slikrand groeien zeldzamere planten. Het gebied is een belangrijk vogelgebied. Er is dan ook een grote vogelkijkhut geplaatst.

Tabel nummer	1		
Jaar	2008		
Maand	08		
Dag	15		
X-coördinaat	23403.		
Y-coördinaat	375754.		
			RL
		Fraai	
Centaurium pulchellum	r	duizendguldenkruid	
Chenopodium glaucum	r	Zeegroene ganzenvoet	
Odontites vernus s. serotinus	s	Rode ogentroost	GE
Glaux maritima	s	Melkkruid	
Hordeum secalinum	a	Veldgerst	GE
Juncus gerardi	f	Zilte rus	
Limosella aquatica	o	Slijkgroen	
Pulicaria dysenterica	o	Heelblaadjes	
Ranunculus sardous	o	Behaarde boterbloem	
Spergularia marina	r	Zilte schijnspurrie	
Veronica catenata	o	Rode waterereprijs	
Cotula coronopifolia	o	Goudknopje	

3.12 BRABANTS LANDSCHAP

3.12.1 PANNENHOEF

PANNENHOEF

Project: 11.1: PADVINDERSVEN 1 (1989)

Gebiedsbeschrijving: Het Padvindiersven is een zwakgebufferd ven met nauwelijks waterplantenvegetatie alleen lokaal is oeverkruid aanwezig. Op de oevers zijn vegetaties lokaal vegetaties van natte heide aanwezig.

Maatregel: 1,92 ha. Uitbaggeren kalkarm ven (2680 m3).

Project: 11.26: LOKKER-WEST 1 (1999)

Maatregel: 40 ha. Lokker-West. Inrichting t.b.v. begrazing; weiland, vergraste heide, geplagde heide, natuurontwikkelingsgebied Lokker-Zuid en Lokker-West. Plaatsing stroomraster (3 km).

Project: 11.40: LOKKER-WEST 2 (2001)

Maatregel: 1 ha. Kleinschalig plaggen 5 locaties natte heide (1000 m3).

Gebiedsbeschrijving: De Pannehoef is een landgoed met heide, vennen, moerassen en heischrale graslanden.

De Lokker is een onderdeel van de Pannehoef en bestaat uit natte heischrale graslanden, voor een deel ontstaan door het uit cultuur nemen van cultuurgraslanden. De vegetatie bestaat o.a. uit natte heide en natte heischrale vegetaties en zwakgebufferde poelen. Het gebied heeft een grote soortenrijkdom voor een belangrijk deel als gevolg van de OBN maatregelen. Alleen in dit deelgebied zijn op locaties waar obn-ingrepen hebben plaatsgevonden 15 Rode Lijstsoorten aangetroffen tijdens dit onderzoek.

De lange maten is een grote zwakgebufferde plas met een uitgebreide structuurrijke moeraszone. Opvallende aspect van deze plas zijn de uitgebreide drijfzones met moerashertshooi op de oevers. Het water is erg helder en bevat lokaal veel waterplanten met o.a. diverse soorten van het oeverkruid-verbond.

		Lange		Heide	Heide	
		De Lokker	Maten	zuid	Lokker	Padvindiersven
Pannenhoeft		11.26	11.26	11.40	11.26	11.1
Projectnummer		11.26	11.26	11.40	11.26	11.1
Jaar		2007	2007	2007	2007	2007
Maand		6	6	6	6	6
Dag		21	21	22	22	22
X-coördinaat		102191	102128	102331	102300	104011
Y-coördinaat		392099	392228	391609	392300	393814
						RL
Elatine hexandra	Gesteeld glaskroos	r	o	.	.	.
Ranunculus ololeucos	Witte watteranonkel	r	.	.	.	.
Myriophyllum						
alterniflorum	Teer vederkruid	.	o	.	.	.
Scutellaria minor	Klein glidkruid	.	s	.	.	.
Pilularia globulifera	Pilvaren	o	o	.	.	.
Littorella uniflora	Oeverkruid	.	.	.	.	a
	Gevleugeld					
Callitriche stagnalis	sterrenkroos	o	.	.	.	.

		Lange		Heide	Heide		
		De Lokker	Maten	zuid	Lokker	Padvinderven	
Pannenhoef				geplagd	geplagd		
Cuscuta epithymum	Klein warkruid	r	.	s	.	.	KW
Gnaphalium luteo-album	Bleekgele droogbloem	o	.	.	.	.	
Hypericum elodes	Moerashertshooi	o	f	.	.	.	KW
Pedicularis sylvatica	Heidekartelblad	s	.	.	.	.	BE
Rhynchospora fusca	Bruine snavelbies	o	.	o	o	r	GE
Lycopodiella inundata	Moeraswolfsklauw	o	.	.	.	.	KW
Eleogiton fluitans	Vlottende bies	r	o	.	.	.	KW
Lycopodiella inundata	Moeraswolfsklauw	.	r	.	r	r	KW
Potamogeton	Duizendknoopfontein						
polygonifolius	ruid	.	o	.	.	.	
Utricularia minor	Klein blaasjeskruid	.	r	.	.	.	KW
Carex oederi s. oedocarpa	Geelgroene zegge	r	.	.	.	.	
Carex echinata	Sterzegge	r	o	.	.	.	
Drosera intermedia	Kleine zonnedaauw	f	lf	f	o	f	GE
Drosera rotundifolia	Ronde zonnedaauw	r	.	s	.	.	GE
Lythrum portula	Waterpostelein	lf	.	.	.	.	
Trichophorum							
cespitosum s	Gewone veenbies	.	.	r	s	s	GE
Rhynchospora alba	Witte snavelbies	.	.	.	.	o	GE
Carex pilulifera	Pilzegge	r	.	.	r	.	
Erica tetralix	Gewone dophei	f	.	a	f	.	
Juncus acutiflorus	Veldrus	r	.	.	.	.	
Succisa pratensis	Blauwe knoop	lf	.	.	.	.	GE
Carex curta	Zompzegge	.	r	.	.	.	
Myrica gale	Wilde gagel	.	.	s	.	.	GE
Calluna vulgaris	Struikhei	f	.	c	c	.	
Lychnis flos-cuculi	Echte koekoeksbloem	r	.	.	.	.	
Potentilla erecta	Tormentil	r	.	.	r	.	
Crassula helmsii	Watercrassula	o	.	.	.	.	

3.12.2 STRATUMSE HEIDE

Project: 11.5: STRATUMSE HEIDE 1 (1995)

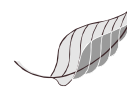
Maatregel: 40 ha. Inrichting t.b.v. begrazing van heide; 3500 m raster, 2 klappoortjes, 3 roosters.

Project: 11.49: STRATUMSE HEIDE 2 (2001)

Maatregel: 1 ha. Kleinschalig plaggen 3 of 4 stukken natte en droge heide (750 m3).

Gebiedsbeschrijving:

De Stratumse heide ligt ten zuiden van Eindhoven. Het wordt door de A67 gescheiden van de uitgestrekte heides van de Groote heide. De Stratumse heide bestaat voor het grootste deel uit aangeplante naaldbossen. In het zuidoosten ligt een groot heideterrein met afwisselend droge en natte delen en een schraal grasland. Binnen de Stratumse heide liggen enkele vennen waaronder het Kannunnikesven, befaamd om zijn eiland met hoogveenkern. De meeste vennen liggen buiten de maatregellocaties. Het terrein is reliëfrijk en heide is structuurrijk.

In de Stratumse heide is een deel van de heide ingericht voor begrazing door Schotse hooglanders. Binnen het schrale grasland in de zuidoosthoek is een drinkpoel/ven aanwezig. In deze poel komt veel moerashertshooi en waterpostelein voor. Een deel van de oever is uitgerasterd, en wordt dus niet begraasd door de Schotse hooglanders. Hier heeft zich een soortenrijke vegetatie ontwikkeld met onder andere de Rode Lijstsoorten klokjesgentiaan, moeraswolfsklauw en kleine zonnedaauw. Klokjesgentiaan en kleine zonnedaauw komen ook in delen voor die wel begraasd worden.

Binnen het begraasde deel zijn enkele kleine stukken geplagd, met name in het natte heide deel. Plaatselijk is zelfs zeer kleinschalig geplagd, er zijn plagplekken van 1m² en plagstroken van een halve meter breed en enkele tientallen meters lang. De kleine plagplaatsen zijn in de buurt van klokjesgentianen (plaatselijk nog talrijk in de natte delen) aangelegd. Dit is succesvol. Kiemplanten van klokjesgentiaan waren veelvuldig aanwezig op deze plagplaatsen, vaak vergezeld van kleine zonnedaauw en/of bruine snavelbies.

Stratumse Heide	1	2		
Jaar	2008	2008		
Maand	08	08		
Dag	26	26		
X-coördinaat	164510.	164209.		
Y-coördinaat	379744.	379989.		
				RL
Calluna vulgaris	o	a	Struikhei	
Carex acuta	s	.	Scherpe zegge	
Carex oederi s. oederi	r	.	Dwergzegge	
			Echt	
Centaurium erythraea	r	.	duizendguldenkruid	
Drosera intermedia	f	r	Kleine zonnedaauw	GE
Erica tetralix	o	la	Gewone dophei	
Gentiana pneumonanthe	o	o	Klokjesgentiaan	GE
Gnaphalium luteo-album	r	.	Bleekgele droogbloem	
Hypericum elodes	r	.	Moerashertshooi	KW
Lychnis flos-cuculi	r	.	Echte koekoeksbloem	
Lycopodiella inundata	o	.	Moeraswolfsklauw	KW
Osmunda regalis	s	.	Koningsvaren	
Lythrum portula	lf	.	Waterpostelein	
Ranunculus flammula	lf	.	Egelboterbloem	
Rhynchospora fusca	r	r	Bruine snavelbies	GE
Carex panicea	.	r	Blauwe zegge	
Filago minima	.	r	Dwergviltkruid	GE
Fragaria vesca	.	r	Bosaardbei	GE
Genista anglica	.	o	Stekelbrem	GE
Genista pilosa	.	r	Kruipbrem	KW
Gnaphalium sylvaticum	.	s	Bosdroogbloem	GE
Inula conyzae	.	s	Donderkruid	
Nardus stricta	.	o	Borstelgras	GE
Trichophorum cespitosum	.	r	Gewone veenbies	GE
Cladonia coccifera	.	r	Rood bekermos	
Cladonia floerkeana	.	r	Rode heidelucifer	
Cladonia macilenta	.	r	Dove heidelucifer	
Cladonia portentosa	.	s	Open rendiermos	

3.12.3 KLEIN HUISVEN

Project: 11.7: KLEIN HUISVEN 1 (1997)

Maatregel: 0,45 ha. Plaggen 2 stroken vochtige heide in oeverzone Veeven.

Gebiedsbeschrijving:

Het Veeven is een ven gelegen in de Grootte heide ten zuiden van Eindhoven (net als het Klein huisven). De Grootte heide bestaat afwisselend uit aangeplante bossen en heidestukken met vennen. De heide is reliëf- en structuurrijk met droge en natte delen en oude jonge stukken afwisselend. Dit zorgt ervoor dat de heide ook soortenrijk is. Plaatselijk komt klokjesgentiaan nog vrij algemeen voor en zeker op plaatsen waar geplagd is komen soorten als kleine zonnedaauw, moeraswolfsklauw en bruine snavelbies veelvuldig op.

Het Veeven ligt in een laagte in de Grootte heide. De oeverzone is geplagd. Hier komen verschillende Rode Lijsoorten voor. Moerashertshooi kruipt vanaf de oever het water in, kleine zonnedaauw komt regelmatig voor en bruine snavelbies is plaatselijk dominant aanwezig. Buiten het geplagde deel komt veel pijpenstro voor. Op twee plaatsen in het niet geplagde deel en op een eilandje in het Veeven komt draadzegge in hoog aantal voor.

Veeven	1	(klein Huisven	
Jaar	2008		
Maand	09		
Dag	15		
X-coördinaat	164162.		
Y-coördinaat	377446.		
			RL
Calluna vulgaris	r	Struikhei	
Carex lasiocarpa	la	Draadzegge	KW
Carex oederi s. oederi	r	Dwergzegge	
Drosera intermedia	o	Kleine zonnedaauw	GE
Eleocharis acicularis	lf	Naaldwaterbies	
Erica tetralix	r	Gewone dophei	
Hypericum elodes	o	Moerashertshooi	KW
Rhynchospora fusca	ld	Bruine snavelbies	GE
Aneura pinguis	s	Echt vetmos	

3.12.4 REGTE HEIDE

Project: 11.12: REGTE HEIDE 1 (1998)

Maatregel: 7 ha. Plaggen.

Project: 11.13: REGTE HEIDE 2 (1998)

Maatregel: 3 ha. Plaggen van 3 gedeelten natte heide.

Project: 11.17: REGTE HEIDE 3 (1999)

Maatregel: 0,5 ha. Plaggen natte en droge heide.

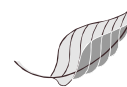
Project: 11.27: REGTE HEIDE 4 (2000)

Maatregel: 10 ha. Plaggen van heide.

Project: 11.41: REGTE HEIDE 5 (2001)

Maatregel: 10 ha. Kleinschalig plaggen natte en droge heide (10.000 m3).

Project: 11.62: REGTE HEIDE 6 (2003)

Maatregel: 10 ha. Plaggen natte en droge heide.

Project: 11.80: REGTE HEIDE 7 (2004)

Maatregel: 10,0 Ha. Plaggen natte en droge heide.

Gebiedsbeschrijving:

De Regte heide is een groot heidegebied ten zuiden van Tilburg. Het is een afwisselend, geaccidenteerd terrein met drogere en nattere delen en hier en daar opslag. In het westen gaat de Regte heide geleidelijk over in het Riels laag, die het beekdal van de Oude Leij vormt. De Regte heide is aardkundig bekend door het voorkomen van zes oude grafheuvels. Qua fauna is het voornamelijk bekend doordat dit de laatste plaats in brabant was waar het korhoen nog voor kwam.

De Regte heide heeft veel te leiden onder vergrassing met pijpenstro. Om de vergrassing tegen te gaan worden regelmatig plagwerkzaamheden uitgevoerd. De projecten laten zien dat regelmatig een oppervlakte van 10 hectare geplagd wordt. De soortenrijkdom van de vegetatie op de voormalige plagplaatsen varieert. Er zijn plagplaatsen met een uniforme heidebegroeiing, en er zijn plagplaatsen, met name op vochtigere stukken, waar een aantal Rode Lijstsoorten zijn verschenen. Rode Lijstsoorten die aangetroffen zijn, zijn klokjesgentiaan, bruine en witte snavelbies, kleine en ronde zonnedaauw, veenbies en moeraswolfsklauw. Op één plaats is beenbreek aangetroffen.

Regte Heide	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
X-coördinaat	130078.	129764.	129789.	130148.	130128.	130417.	130253.	130140.	130661.	130586.		
Y-coördinaat	391287.	390860.	389936.	390039.	389996.	389898.	390315.	390899.	391083.	391432.		
Jaar	2008	2008	2008	2008	2008	2008	2008	2008	2008	2008		
Maand	09	09	09	09	09	09	09	09	09	09		
Dag	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18		
												RL
Calluna vulgaris	d	a	ld	d	ld	.	d	a	o	d	Struikhei	
Drosera intermedia	r	.	.	.	o	.	.	.	.	.	Kleine zonnedaauw	GE
Erica tetralix	f	a	a	o	la	d	f	a	d	f	Gewone dophei	
Gentiana pneumonanthe	s	.	.	.	s	r	.	.	s	.	Klokjesgentiaan	GE
Lycopodiella inundata	r	.	.	.	.	.	.	s	.	.	Moeraswolfsklauw	KW
Rhynchospora fusca	r	.	r	.	s	f	.	.	.	.	Bruine snavelbies	GE
Trichophorum cespitosum s. g.	s	.	r	.	r	r	r	r	o	o	Gewone veenbies	GE
Cladonia floerkeana	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.	Rode heidelucifer	
Cladonia macilenta	o	s	.	.	.	.	s	s	.	.	Dove heidelucifer	
Drosera rotundifolia	.	.	.	.	s	.	.	.	.	.	Ronde zonnedaauw	GE
Rhynchospora alba	.	.	.	.	s	r	.	.	.	.	Witte snavelbies	GE
Narthecium ossifragum	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	Beenbreek	BE

3.12.5 LANDSCHOTSE HEIDE

Project: 11.29: LANDSCHOTSE HEIDE 1 (2000)

Maatregel: 3 ha. Plaggen van heide.

Project: 11.31: LANDSCHOTSE HEIDE 2 (2000)

Maatregel: 2 ha. Vooronderzoek baggeren Vissersven.

Project: 11.42: LANDSCHOTSE HEIDE 3 (2001)

Maatregel: 3 ha. Kleinschalig plaggen natte en droge heide (3000 m3).

Project: 11.64: LANDSCHOTSE HEIDE 4 (2003)

Maatregel: 5 ha. Bufferen zwak gebufferd vennen (Berkven en Visserven) met grondwater.

Project: 11.73: LANDSCHOTSE HEIDE 5 (2004)

Maatregel: 3,0 Ha. Plaggen natte en droge heide.

Gebiedsbeschrijving:

De Landschotse is een groot afwisselend heidegebied ten zuiden van Middelbeers. Droge en natte heide worden afgewisseld, in het zuiden van het gebied is wat bos aanwezig. Op de landschotse heide liggen enkele grote (Keijenhurk en Kromven) en middelgrote (Berkven en Vissersven) vennen. Op de heide zelf zijn diverse plagplaatsen aanwezig. Het Berkven en het Visserven zijn eenmalig gebufferd met grondwater (in 2003).

Op alle plagplaatsen zijn soorten van de Rode Lijst teruggekeerd. Het meest soortenrijk was een plagplaats ten zuidwesten van het Kromven. Hier zijn onder andere veel kiemplanten van klokjesgentiaan aangetroffen. Andere Rode Lijstsoorten die zijn aangetroffen zijn bruine en witte snavelbies, kleine zonnedaauw, veenbies en moeraswolfsklauw.

Het Berkven en Visserven worden omzoomd door gagelstruwelen. In de waterzone zijn maar weinig bijzondere soorten aanwezig. Beide vennen lijken sterk verzuurd en de waterzone is veranderd in een grote soep van waterveenmos en knolrus. Hier worden nog wel enkele plantjes moerashertshooi en vlottende biezen aangetroffen. De oeverzone van het berkven is soortenrijk met meer moerashertshooi, op een paar plaatsen klokjesgentiaan, kleine zonnedaauw, bruine snavelbies en veenbies.

Landschotse Heide	1	2	3	4	5	6	7	8	vissersven	
Jaar	2008	2008	2008	2008	2008	2008	2008	2008	2008	
Maand	09	09	09	09	09	09	09	09	09	
Dag	08	10	10	10	10	10	10	10	08	
X-coördinaat	145306.	143888.	144134.	144465.	144842.	145397.	145.	144900.	145158.	
Y-coördinaat	384026.	383510.	383705.	384007.	384576.	383241.	382977.	382955.	383715.	
										RL
Calluna vulgaris	s	a	r	a	o	d	ld	ld	.	Struikhei
Drosera intermedia	r	.	.	r	o	s	s	r	.	Kleine zonnedaauw
Erica tetralix	o	f	a	a	d	o	lf	a	.	Gewone dophei
Gentiana pneumonanthe	s	.	r	.	r	.	s	.	.	Klokjesgentiaan
Hypericum elodes	lf	.	.	.	.	.	.	.	r	Moerashertshooi
Myrica gale	lf	.	.	.	.	.	.	.	ld	Wilde gagel
Rhynchospora fusca	r	r	r	s	f	r	f	lf	.	Bruine snavelbies
Eleogiton fluitans	r	.	.	.	.	.	.	.	.	Vlottende biezen
Trichophorum cespitosum	s	r	r	.	o	s	r	o	.	Gewone veenbies
Lycopodiella inundata	.	.	.	s	r	s	.	.	.	Moeraswolfsklauw
Nardus stricta	.	.	.	s	.	.	.	.	.	Borstelgras
Rhynchospora alba	.	.	.	.	r	.	.	s	.	Witte snavelbies
Cladonia macilenta	.	.	.	.	s	.	.	.	.	Dove heidelucifer

3.12.6 VENRODE

Project: 11.30: VENRODE 1 (2000)

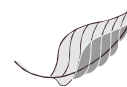
Maatregel: 2,5 ha. Vooronderzoek baggeren van ven.

Project: 11.56: VENRODE 2 (2002)

Maatregel: 5 ha. Zeer zwak gebufferd ven.

Gebiedsbeschrijving:

Venrode is een voornamelijk bebost gebied met enkele grote vennen. Rondom deze vennen is het bos gekapt en hebben er plagwerkzaamheden plaatsgevonden. De oevers van het ven het dichtst

bij de snelweg zijn zeer steil. Hier heeft zich over grote afstand een dichte mat gevormd van moerashertshooi die van de oever de waterzone in loopt. In de waterzone vormt ze dichte matten waartussen klein blaasjeskruid en haaksterrenkroos aangetroffen wordt. Regelmatig is gagel aanwezig, onder andere op een hoge richel midden in het ven. Dit ven staat via een verbindingsslootje in contact met een noordelijker gelegen ven, in dit verbindingsslootje staan behalve de de al genoemde gagel, moerashertshooi en klein blaasjeskruid, ook nog vlottende bies. De zuidoever van het noordelijke ven is geplagd. Hier zijn als aanvullende soorten nog dubbelloof en grote wolfsklauw aangetroffen. Vooral de vondst van grote wolfsklauw is bijzonder. Ze is zeer zeldzaam, in Brabant zijn hoogstens 2 andere vindplaatsen, bovendien worden nieuwe vestigingen (zoals hier duidelijk het geval was) nauwelijks aangetroffen. Tot slot is het vermelden waard dat op deze zuidoever massaal koningsvaren is gekiemd.

Venrode	1	2		
Jaar	2008	2008		
Maand	09	09		
Dag	08	08		
X-coördinaat	150583.	150754.		
Y-coördinaat	402366.	402488.		
				RL
Callitriche hamulata	lf	.	Haaksterrenkroos	
Calluna vulgaris	o	o	Struikhei	
Eleocharis acicularis	r	.	Naaldwaterbies	
Equisetum fluviatile	r	.	Holpijp	
Hypericum elodes	ld	la	Moerashertshooi	KW
Myrica gale	r	r	Wilde gagel	GE
Osmunda regalis	r	lf	Koningsvaren	
Eleogiton fluitans	r	.	Vlottende bies	KW
Utricularia minor	lf	lf	Klein blaasjeskruid	KW
Blechnum spicant	.	s	Dubbelloof	GE
Lycopodium clavatum	.	s	Grote wolfsklauw	BE

3.12.7 MORTELEN

Project: 11.35: MORTELEN 1 (2000)

Maatregel: 1 ha. Plaggen van heide (Mortelen/Hemelrijken).

Project: 11.36: MORTELEN 2 (2001)

Maatregel: 2,4 ha. Maaien 3 natte schraallanden.

Project: 11.37: MORTELEN 3 (2001)

Maatregel: 1 ha. Vochtig/nat schraalgrasland. Ontgraven en afvoeren verrijkte bovengrond (3500 m3).

Project: 11.58: MORTELEN 4 (2002)

Maatregel: 2,4 ha. Nat Schraalland. Maaien van 3 percelen. (96 m3).

Project: 11.67: MORTELEN 5 (2003)

Maatregel: 2,4 ha. Maaien nat schraalgrasland.

Project: 11.74: MORTELEN 6 (2004)

Maatregel: 2,4 Ha. Maaien nat schraalgrasland.

Project: 11.75: MORTELEN 7 (2004)

Maatregel: 2,0 Ha. Plaggen nat schraalgrasland.

Project: 11.99: MORTELEN 8 (2006)

Maatregel: 2,40 Ha. Maaien nat schraalgrasland.

Gebiedsbeschrijving:

De mortelen is een afwisselend natuurgebied ten zuiden van Boxtel. Het bestaat uit een kleinschalig coulissenslandschap met afwisselend bosjes, houtwallen, weiden, akkers en hooilanden. Binnen dit project zijn 3 schrale graslanden gemaaid of geplagd. Deze schraallanden kennen een redelijk soortenrijke vegetatie waarin veldrus en diverse zeggen het aspect bepalen. Rode Lijstsoorten komen nauwelijks voor, alleen wateraardbei is in één van de percelen aangetroffen. Er komen echt wel veel soorten voor die een goede kwaliteit indiceren, zoals blaaszegge, schildereprijs, ruw walstro, zeegroene muur en echte koekoeksbloem.

Mortelen	2	1	3	
Jaar	2008	2008	2008	
Maand	08	08	08	
Dag	20	20	20	
X-coördinaat	150372.	149480.	151262.	
Y-coördinaat	394104.	395100.	394302.	
				RL
Carex acuta	la	a	lf	Scherpe zegge
Carex disticha	lf	.	.	Tweerijige zegge
Carex panicea	r	r	o	Blauwe zegge
Carex vesicaria	r	r	r	Blaaszegge
Galium uliginosum	r	r	.	Ruw walstro
Lychnis flos-cuculi	o	r	o	Echte koekoeksbloem
Ranunculus flammula	o	r	o	Egelboterbloem
				Scherpe x Zwarte
Carex acuta x nigra	o	.	.	zegge
Stellaria palustris	.	o	.	Zeegroene muur
Caltha palustris	.	r	.	Dotterbloem
Dactylorhiza species	.	s	.	Handekenskruid (G)
Caltha palustris s.				
palustris	.	.	r	Gewone dotterbloem
Carex oederi s.				
oedocarpa	.	.	o	Geelgroene zegge
Carex nigra	.	.	o	Zwarte zegge
Potentilla palustris	.	.	o	Wateraardbei
Veronica scutellata	.	.	r	Schildereprijs
				GE

3.12.8 NUENENS BROEK

Project: 11.38: NUENENS BROEK 1 (2001)

Maatregel: 2,35 ha. Maaien 3 natte schraalgraslanden.

Project: 11.57: NUENENS BROEK 2 (2002)

Maatregel: 2,35 ha. Nat schraalland. Maaien van 3 percelen. (94 m3).

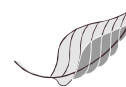
Project: 11.66: NUENENS BROEK 3 (2003)

Maatregel: 2,35 ha. Maaien nat schraalgrasland.

Project: 11.85: NUENENS BROEK 4 (2004)

Maatregel: 2,35 Ha. Maaien van 3 percelen nat schraalgrasland.

Gebiedsbeschrijving:

Het Nuenens broek is een afwisselend gebied, met kleinschalige akkers, weides, hooilanden en bossen. Het ligt direct ten noorden van Nuenen. Binnen dit gebied liggen drie veldrusschraallanden die regelmatig gemaaid worden. De drie percelen kennen een soortenrijke begroeiing, waar het aspect bepaald wordt door veldrus en enkele zeggensoorten, meestal begeleid door egelboterbloem en echte koekoeksbloem. De terreinen zijn arm aan Rode Lijstsoorten, alleen op de meest noordelijke locatie zijn wateraardbei en draadzegge aangetroffen.

Nuenens Broek	1	2	3	
Jaar	2008	2008	2008	
Maand	08	08	08	
Dag	20	20	20	
X-coördinaat	164834.	165359.	165833.	
Y-coördinaat	390794.	390183.	388617.	
				RL
Caltha palustris s. palustris	r	.	.	Gewone dotterbloem
Carex acuta	lf	la	r	Scherpe zegge
Carex lasiocarpa	r	.	.	Draadzegge
Carex vesicaria	o	.	.	Blaaszegge
Potentilla palustris	r	.	.	Wateraardbei
Eriophorum angustifolium	r	.	.	Veenpluis
Lychnis flos-cuculi	r	o	o	Echte koekoeksbloem
Ranunculus flammula	o	r	lf	Egelboterbloem
Carex acuta x nigra	la	.	.	Scherpe x Zwarte zegge
Carex disticha	.	f	la	Tweerijige zegge
Galium uliginosum	.	r	.	Ruw walstro
Senecio paludosus	.	r	.	Moeraskruiskruid

3.12.9 DE HURKEN

Project: 11.39: DE HURKEN 1 (2001)

Maatregel: 1 ha. Vochtig/nat schraalgrasland. Ontgraven en afvoeren verrijkte bovengrond (De Hurken).

Gebiedsbeschrijving:

De Hurken is een klein terrein gelegen ten zuiden van Aalst. Het bestaat uit een voormalige weide waarvan de toplaag is afgegraven waardoor een schrale situatie ontstond. Grote delen staan lang onder water (ten tijde van het veldbezoek onder 30 cm water). Dit is ook aan de vegetatie te zien door de grote hoeveel riet en klein blaasjeskruid ter plaatse. Op de drogere delen staat massaal kleine zonnedauw, enkele planten moeraswolfsklauw en sterzegge.

De Hurken	1		
Jaar	2008		
Maand	09		
Dag	18		
X-coördinaat	161684.		
Y-coördinaat	376897.		
			RL
Carex echinata	r	Sterzegge	
Drosera intermedia	f	Kleine zonnedauw	GE
Lycopodiella inundata	s	Moeraswolfsklauw	KW
Utricularia minor	ld	Klein blaasjeskruid	KW

3.12.10 NEMELAER

Project: 11.45: NEMELAER 1 (2001)

Maatregel: 2 ha. Kleinschalig plaggen natte en droge heide (2000 m3).

Project: 11.46: NEMELAER 2 (2001)

Maatregel: 2 ha. Maaien natte schraalgraslanden, plaatsen 2 stuwen.

Project: 11.60: NEMELAER 3 (2002)

Maatregel: 4,27 ha. Nat schraalland. Maaien. (171 m3).

Project: 11.76: NEMELAER 4 (2004)

Maatregel: 4,5 Ha. Maaien nat schraalland.

Project: 11.88: NEMELAER 5 (2005)

Maatregel: 5 Ha. Maaien nat schraalgrasland.

Project: 11.89: NEMELAER 6 (2005)

Maatregel: 1 Ha. Plaggen vergraste droge en natte heide.

Project: 11.104: NEMELAER 7 (2006)

Maatregel: 1,00 Ha. Plaggen droge heide.

Project: 11.105: NEMELAER 8 (2006)

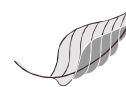
Maatregel: 5 Ha. Maaien nat schraalgrasland.

Gebiedsbeschrijving:

De Nemelaer is een oud landgoed wat bestaat uit een afwisseling van kleinschalige bossen, houtwallen, hooilanden, heide en moerassige delen.

Aan de kievitsblekweg, ten zuidwesten van het Beeldven liggen 2 moerassige delen die gedomineerd worden door uitgebreide gagelstruwelen. Deze delen staan grote delen van het jaar onder water, getuige de aanwezigheid van klein blaasjeskruid en duizendknoopfonteinkruid. Tussen de twee door gagel gedomineerde delen is heide aanwezig en zijn delen geplagd. Buiten de plagplaatsen staan nog onder andere witte snavelbies, veenbies en een grote hoeveelheid beenbreek.

Nemelaer Heide	1	2		
Jaar	2008	2008		
Maand	09	09		
Dag	24	24		
X-coördinaat	143952.	143986.		
Y-coördinaat	399023.	399322.		
Erica tetralix	o	r	Gewone dophei	RL
Myrica gale	a	cd	Wilde gagel	GE
Potamogeton polygonifolius	r	la	Duizendknoopfonteinkruid	
Utricularia minor	la	la	Klein blaasjeskruid	KW
Calluna vulgaris	.	r	Struikhei	
Drosera intermedia	.	r	Kleine zonnedauw	GE
Hypericum elodes	.	s	Moerashertshooi	KW
Rhynchospora fusca	.	r	Bruine snavelbies	GE

Nemelaer-hooilanden	1	2	3	4	5	6		
Jaar	2008	2008	2008	2008	2008	2008		
Maand	07	07	07	11	11	11		
Dag	09	09	09	07	07	07		
X-coördinaat	143665.	143750.	143886.	143571.	143435.	143720.		
Y-coördinaat	399337.	399293.	399261.	399364.	399363.	399510.		
								RL
Carex curta	r	.	.	.	.	.	Zompzegge	
Carex nigra	o	.	o	.	.	.	Zwarte zegge	
Carex rostrata	f	r	.	lf	.	.	Snavelzegge	
Carex vesicaria	r	.	.	r	r	r	Blaaszegge	
Potentilla palustris	f	.	.	o	.	r	Wateraardbei	GE
Cynosurus cristatus	r	r	.	.	.	.	Kamgras	GE
Eriophorum angustifolium	r	.	.	.	.	.	Veenpluis	
Juncus acutiflorus	o	.	.	f	f	o	Veldrus	
Peucedanum palustre	s	.	.	.	.	.	Melkeppe	
Carex acuta x nigra	la	.	.	o	o	o	Scherpe x Zwarte zegge	
Hypericum elodes	.	lf	.	.	.	.	Moerashertshooi	KW
Lythrum portula	.	o	.	.	.	.	Waterpostelein	
Potamogeton polygonifolius	.	s	.	.	.	.	Duizendknoopfonteinkruid	
Calluna vulgaris	.	.	r	.	.	.	Struikhei	
Erica tetralix	.	.	r	.	.	.	Gewone dophei	
Myrica gale	.	.	r	.	.	.	Wilde gagel	GE
Potentilla erecta	.	.	o	o	.	.	Tormentil	
Ajuga reptans	.	.	.	r	.	.	Kruipend zenegroen	
Calla palustris	.	.	.	ld	.	.	Slangenwortel	
Carex acuta	.	.	.	r	r	a	Scherpe zegge	
Carex echinata	.	.	.	s	.	.	Sterzegge	
Carex pilulifera	.	.	.	r	.	.	Pilzegge	
Epilobium palustre	.	.	.	o	.	.	Moerasbasterdwederik	GE
Hottonia palustris	.	.	.	r	.	r	Waterviolier	
Hypericum tetrapterum	.	.	.	s	.	.	Gevleugeld hertshooi	
Lychnis flos-cuculi	.	.	.	o	r	.	Echte koekoeksbloem	
Ranunculus flammula	.	.	.	o	lo	o	Egelboterbloem	
Utricularia australis	.	.	.	r	.	.	Loos blaasjeskruid	
Carex elata	.	.	.	.	o	.	Stijve zegge	
Equisetum fluviatile	.	.	.	.	.	r	Holpijp	
Veronica scutellata	.	.	.	.	.	s	Schildereprijs	

3.12.11 KARREGAT

Project: 11.59: KARREGAT 1 (2002)

Maatregel: 1 ha. Droge en natte heide. Plaggen 4 gedeelten (1000 m3).

Project: 11.91: KARREGAT 2 (2005)

Maatregel: 1,0 Ha. Plaggen vergraste droge en natte heide.

Project: 11.108: KARREGAT 3 (2006)

Maatregel: 1,00 Ha. Plaggen droge en natte heide.

Gebiedsbeschrijving:

Het karregat is een gegraven plas, met het karakter van een voedselarm ven. Het ven ligt ten noorden van Nuland, net over de spoorlijn, waarschijnlijk is het gat gegraven bij aanleg van de spoorlijn. De oevers van de oorspronkelijke plas zijn geplagd waardoor nu een veel groter wateroppervlakte is ontstaan. Dit heeft goed uitgedaakt voor de vegetatie. Zeer zeldzame soorten

van zwak gebufferde vennen zoals oeverkruid en waterlobelia groeien hier uitbundig. Vooral waterlobelia is bijzonder, in Nederland was ze bijna uitgestorven, maar door herstel van de waterkwaliteit en het opschonen van vennen is ze op een aantal plaatsen weer teruggekeerd. Het Karregat is één van de weinige groeiplaatsen in Brabant. Naast waterlobelia en oeverkruid zijn hier ook grote hoeveelheden kleine zonnedauw en moeraswolfsklauw aangetroffen.

Karregat	1		
Jaar	2008		
Maand	09		
Dag	08		
X-coördinaat	157256.		
Y-coördinaat	415814.		
			RL
Calluna vulgaris	r	Struikhei	
Drosera intermedia	o	Kleine zonnedauw	GE
Drosera rotundifolia	r	Ronde zonnedauw	GE
Erica tetralix	r	Gewone dophei	
Littorella uniflora	la	Oeverkruid	BE
Lobelia dortmanna	lf	Waterlobelia	EB
Lycopodiella inundata	lf	Moeraswolfsklauw	KW

3.12.12RIELS LAAG

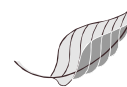
Project: 11.81: RIELS LAAG 1 (2004)

Maatregel: 7,0 Ha. Maaien nat schraalgrasland.

Gebiedsbeschrijving:

Het Riels laag ligt ten zuiden van Tilburg en wordt gevormd door de Oude Leij en zijn oevers. Het Rielse laag loopt in het oosten geleidelijk over in de heides van de Regte heide.

Riels Laag			
Jaar	2008		
Maand	08		
Dag	13		
X-coördinaat	129650.		
Y-coördinaat	391316.		
			RL
Calluna vulgaris	r	Struikhei	
Carex curta	o	Zompzegge	
Carex oederi s. oedocarpa	r	Geelgroene zegge	
Carex echinata	r	Sterzegge	
Carex rostrata	la	Snavelzegge	
Potentilla palustris	r	Wateraardbei	GE
Drosera intermedia	f	Kleine zonnedauw	GE
Eleocharis multicaulis	o	Veelstengelige waterbies	
Equisetum fluviatile	r	Holpijp	
Erica tetralix	r	Gewone dophei	
Hypericum elodes	a	Moerashertshooi	KW
Juncus acutiflorus	a	Veldrus	
Lychnis flos-cuculi	r	Echte koekoeksbloem	
Lycopodiella inundata	o	Moeraswolfsklauw	KW
Osmunda regalis	r	Koningsvaren	
Pedicularis palustris	r	Moeraskartelblad	KW
Lythrum portula	r	Waterpostelein	
Potamogeton gramineus	r	Ongelijkbladig fonteinkruid	BE
Potamogeton natans	lo	Drijvend fonteinkruid	
Potamogeton polygonifolius	o	Duizendknoopfonteinkruid	
Potentilla anglica	o	Kruipganzerik	

Riels Laag			
Ranunculus flammula	r	Egelboterbloem	
Rhynchospora alba	s	Witte snavelbies	GE
Rhynchospora fusca	o	Bruine snavelbies	GE
Eleogiton fluitans	r	Vlottende bies	KW
Utricularia minor	f	Klein blaasjeskruid	KW
Utricularia australis	la	Loos blaasjeskruid	
Philonotis fontana	f	Beekstaartjesmos	

3.12.13 TONGELAAR

Project 11.72: TONGELAAR 1 (2004)

Maatregel: 1,10 Ha. Plaggen nat schraalland

Gebiedsbeschrijving

De Tongelaar is een afwisselend landgoed gelegen op oude maasafzettingen. Het bestaat uit een afwisselend landschap met bossen, weilanden en hooilanden. Het gebied ligt ten noorden van Mill. Het perceel wat binnen dit project valt ligt ten zuiden van het kasteel, tegen het Peelkanaal aan. Het is een voormalig weiland waar de voedselrijke toplaag van af is gehaald. De laagste delen van het terrein staan een groot deel van het jaar onder water. In het gebied zijn weinig bijzondere soorten aanwezig. In het perceel wordt onder andere veel pitrus, riet, grote lisdodde en wilgenopslag gevonden. Bijzondere soorten die gevonden zijn, zijn echt vetmos, sterzegge en pilvaren. Bijzonder is ook het veel voorkomen van bruin cypergras, een soort die meestal met rivierstrandjes geassocieerd wordt, maar ook langs vennen voor kan komen.

Tongelaar			
Jaar	2008		
Maand	09		
Dag	10		
X-coördinaat	181302.		
Y-coördinaat	413331.		
Carex echinata	s	Sterzegge	
Hypericum tetrapterum	r	Gevleugeld hertshooi	
Pilularia globulifera	r	Pilvaren	
Aneura pinguis	s	Echt vetmos	

3.13 HET LIMBURGS LANDSCHAP

3.13.1 BANEN

Gebiedsbeschrijving:

De Banen betreft een groot zwakgebufferd ven met een zeer uitgebreide zeldzame oeverkruid vegetaties. Het meest in het oogspringend is enorme uitgebreide vegetaties van kruipende moerasweegbree. Ongetwijfeld behoort dit ven tot een van de fraaiste oeverkruidvegetaties in Nederland. Zowel in het water als op de oevers komen deze vegetaties uitgebreid voor. In 1992 lokaal komen zijn er rietvegetaties en is er wilgenstruweel aanwezig.

Project: 12.1: BANEN-ZUID 1 (1989)

Maatregel: Baggeren en bufferen van gedeelte van Banen-Zuid en verwijderen gedeelte van oevervegetaties. Ontgraven 13.960 m3 slib. Palaeo-oecologisch onderzoek.

Project: 12.5: BANEN-ZUID 2 (1993)

Maatregel: 1,9 ha. Maaien riet op oever van Banen-Zuid.

Project: 12.9: BANEN-ZUID 3 (1994)

Maatregel: 1,8 ha. Maaien riet op oever van Banen-Zuid.

Project: 12.10: BANEN-ZUID 4 (1995)

Maatregel: 1,8 ha. Maaien riet op oever van Banen-Zuid; inrichting perceel met slib t.b.v. begrazing.

Project: 12.11: BANEN-NOORD 1 (1995)

Maatregel: 10 ha. Herstel voormalig ven door verwijderen van opgebrachte zandlagen. Vernatting d.m.v. rioleren Ruwvenlossing.

Project: 12.22: BANEN-ZUID 5 (1996)

Maatregel: Afvoeren van rietmaaisel van oever Banen-Zuid (zie project 10).

Project: 12.32: BANEN-ZUID 6 / BANEN-NOORD 2 (1997)

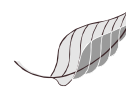
Maatregel: 61,5 ha. Bufferen ven d.m.v. verdiepen pompput. Inrichting t.b.v. begrazing graslanden (61,5 ha); 3960 m raster, 3 klaphekken, veekraal, 4 drinkvoorzieningen..

Project: 12.36: BANEN-ZUID 7 (1998)

Maatregel: 4 ha. Verwijderen struweel, riet e.d., plaggen gedeelte van ven en verwijderen verrijkte toplaag grasland, verwijderen mobiel slib (achtergebleven na project 1), monitoring.

Project: 12.75: BANEN-ZUID 9, SCHOORKUILEN 4 EN WELLENSTEIN 3 (2002)

Maatregel: 6 ha. Maaien venoevers (6 ha per jaar, 2002 + 2003).

	Banen Noord	Banen Noord-meest noord	Banen zuid	Banen centraal vervolgd achterzijde	Banen centraal achterzijde	De Banen	De Banen; oosthoek ver		
De Banen									
projectnummer	12.11; 12.32	12.32	12.1; 12.5; 12.9; 12.10, 12.22; 12.23; 12.36; 12.75; 12.94						
Onderzoeksjaar	2006	2006							
maand	10	10							
Isoetes echinospora	.	.	.	.	.	.	lo	Kleine biesvaren	RL
Echinodorus repens	f	r	d	.	o	c	.	Kruipende moerasweegbree	BE
Elatine hexandra	a	.	r	.	.	c	a	Gesteeld glaskroos	KW
Pilularia globulifera	.	.	r	.	.	.	.	Pilvaren	
Littorella uniflora	.	.	.	.	.	r	s	Oeverkruid	BE
Utricularia australis	.	.	.	.	.	o	o	Loos blaasjeskruid	
Gnaphalium luteo-album	r	s	.	.	.	.	.	Bleekgele droogbloem	
Hypericum elodes	o	o	o	.	r	a	.	Moerashertshooi	KW
Luronium natans	r	.	o	.	r	a	a	Drijvende waterweegbree	KW
Apium inundatum	.	.	o	s	r	.	.	Ondergedoken moerasscherm	KW
Eleogiton fluitans	.	.	r	.	.	.	.	Vlottende bies	KW
Callitriche hamulata	.	.	.	.	.	o	.	Haaksterrenkroos	
Eleocharis acicularis	d	d	f	f	o	c	.	Naaldwaterbies	
Eleocharis multicaulis	o	.	r	.	r	r	r	Veelstengelige waterbies	
Lythrum portula	r	r	o	o	.	o	.	Waterpostelein	
Carex oederi s. oedocarpa	.	.	o	.	.	.	.	Geelgroene zegge	
Juncus acutiflorus	r	.	.	.	.	.	.	Veldrus	
Cicuta virosa	.	s	r	o	.	.	r	Waterscheerling	
Potentilla palustris	.	.	r	.	.	.	r	Wateraardbei	GE
Lysimachia thyrsiflora	.	.	r	.	.	r	.	Moeraswederik	
Tephroseris palustris	.	.	.	r	.	.	r	Moerasandijvie	
Carex elata	.	.	.	.	r	.	.	Stijve zegge	
Potamogeton gramineus x								Drijvend x Ongelijkbladig	
natans	r	.	.	r	.	.	.	fonteinkruid	
Schoenoplectus lacustris ag.	.	.	.	s	.	.	.	Mattenbies s.l.	

3.13.2 RAVENVENNEN EN MUSSCHENSLENK

Project: 12.3: RAVENVENNEN 1 (1991)

Maatregel: 22 ha. Kleinschalig plaggen venoevers/natte heide (0,5 ha), vegetatiekartering en inrichting t.b.v. begrazing (22 ha).

Project: 12.7: RAVENVENNEN 2 (1993)

Maatregel: 3 ha. Plaggen venoevers/natte heide en dempen sloten.

Project: 12.15: RAVENVENNEN 3 en GELDERSCH VLIES 2 (1995)

1 ha. Afvoer plagsel van 3 depots (ca 1000 m³), afkomstig van de projecten 6 en 7.

Project: 12.18: RAVENVENNEN 4 en VALKENBERGVENNEN 1 (1996)

Maatregel: Monitoring abiotiek en vegetatie.

Project: 12.29: MUSSENSLENK 1 (1997)

Maatregel: 2 ha. Baggeren met rupskraan (5.000 m³ slib). Verwijderen bos en opslag in strook 30 m rond ven. Plaggen oevers. Saneren overstort. Vastleggen uitgangssituatie.

Project: 12.33: RAVENVENNEN 6 EN VALKENBERGVENNEN 3 (1997)

Maatregel: 7,25 ha. Kappen bossen in zone 30 m rond vennen, plaggen van oeverstroken, afvoeren van verrijkte bovenlaag van graslanden en het afdammen en dempen van de Valkenberglossing.

Project: 12.53: RAVENVENNEN 7 (2001)

Maatregel: 7,50 ha. Ontgraven en afvoeren grond 7,50 ha (26.000 m³), afzetten houtige gewassen 2,00 ha.

Project: 12.54: RAVENVENNEN 8 (2001)

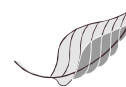
Maatregel: 1,70 ha. Ontgraven en afvoeren grond 1,70 ha (6.000 m³), afzetten houtige gewassen 1,70 ha.

Project: 12.82: RAVENVENNEN 9 (2003)

Maatregel: 50 ha. Natte en droge heide. Verwijderen opslag en plaggen rondom vennen (12,50 ha), inrichting t.b.v. begrazing (25 ha).

Gebiedsbeschrijving: Het Ravenvennengebied maakt deel uit van de uitgestrekte gordel van paraboolduinen, die zich aan de oostzijde van de Maas uitstrekt van Gennep tot aan Venlo: de Maasduinen. De vennen liggen vrijwel allemaal omsloten door overwegend naaldbos. De vennen zijn vrijwel alle typische zure heidevennen met op de oevers natte heidevegetaties.

De Musschenslenk is fraai zwakgebufferd ven met hierin een grote drijftil met een hoogveenvegetatie.

		Muessenslenk	ven - klein	klein, kleine ven en naas	
Ravenvennen		12.29	12.3/12.7/12.1	5/12.53/12.54	
Projectnummer					
Carex curta	lo	.	.	Zompzegge	RL
Carex lasiocarpa	ld	lf	.	Draadzegge	KW
Carex pseudocyperus	s	.	.	Hoge cyperzegge	
Carex rostrata	o	f	.	Snavelzegge	
Potentilla palustris	o	.	.	Wateraardbei	GE
Eleocharis multicaulis	o	r	o	Veelstengelige waterbies	
Erica tetralix	r	o	f	Gewone dophei	
Eriophorum angustifolium	o	a	lf	Veenpluis	
Hypericum elodes	a	.	.	Moerashertshooi	KW
Juncus acutiflorus	lo	.	.	Veldrus	
Juncus squarrosus	r	.	.	Trekrus	
Oxycoccus palustris	la	.	.	Kleine veenbes	KW
Peucedanum palustre	o	.	.	Melkeppe	
Pilularia globulifera	o	.	.	Pilvaren	
Sparganium emersum	r	.	.	Kleine egelskop	
Juncus bulbosus	r	f	o	Knolrus	
Drosera intermedia	.	r	o	Kleine zonnedaauw	GE
Hydrocotyle vulgaris	.	o	r	Gewone waternavel	
Molinia caerulea	.	f	.	Pijpenstrootje	
Rhynchospora fusca	.	r	lc	Bruine snavelbies	GE
Agrostis canina	.	f	.	Moerasstruisgras	
Lycopodiella inundata	.	.	r	Moeraswolfsklauw	KW
Rhynchospora alba	.	.	o	Witte snavelbies	GE

3.13.3 WEERTERBOS/KOOLENSPEELKE

Project: 12.16: WEERTER BOS 1 (1995)

Maatregel: 1,1 ha. Koolespeelke. Baggeren van een deel van een zwak gebufferd ven. Frezen van 2.500 stobben van Fijnsparren en daarna verwijderen takken en plaggen met kraan van rabatten (2.200 m³).

Project: 12.24: WEERTER BOS 2 (1997)

Maatregel: >2 ha. Ecohydrologisch onderzoek. Afzetten struweel en riet in Klein en Groot Ven en mogelijk ook in ven aan Appelendijklossing (2 ha).

Project: 12.41: WEERTER BOS 3 (1999)

Maatregel: 2,5 ha. Verbeteren hydrologie, baggeren Klein en Groot Ven en ven Achterste Hout. Vervolg op project 24. Grondverzet 15.000 m³. Monitoring KUN.

Project: 12.49: WEERTER BOS 4 (2000)

Maatregel: 100 ha. Monitoring hydrologie.

Project: 12.59: WEERTER BOS 5 (2001)

Maatregel: 3,0 ha. Slenk. Plaggen 3,0 ha, ontgraven en afvoeren grond 3,0 ha (18.000 m³) en afzetten houtige gewassen 2,0 ha.

Project: 12.60: WEERTER BOS 6 (2001)

Maatregel: 55 ha. Landbouwenclave Onderstal en Grashut in Weerterbos. Onderzoek hydrologie KUN.

Project: 12.71: WEERTER BOS 7 (2002)

Maatregel: 20 ha. Onderstal. Verwijderen opslag, afgraven verrijkte bouwvoor graslanden (40.000 m³), dempen sloten Maarheezerveld / Onderstallossing.

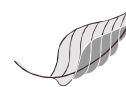
Project: 12.72: WEERTER BOS 8 (2002)

Maatregel: 2 ha. Maaien oevers en verwijderen organisch materiaal uit voormalige rabatten rond het Koolenspeelke (achtergebleven na project 16).

Gebiedsbeschrijving: Het Weerterbos is een gevarieerd bosgebied, met vochtige en drogebossen, heide en grazigepercelen. In het gebied lagen ook diverse volledig verboste vennen die zijn op geknapt. Hierin hebben zich veelal bijzondere vegetaties ontwikkeld karakteristiek voor zwakgebufferde wateren..

Het Koolenspeelke, een onderdeel van het Weerterbos, bestaat uit diverse vennen die voorheen ontgonnen en bebost waren. Na het herstel zijn soortenrijk zwakgebufferd vennen ontstaan met diverse bijzondere planten behorende tot het oeverkruid-verbond.

	Koolenspeelke troebel water		Koolenspeelke; ven ondersta		Koolenspeelke; Klein Grootven		Koolenspeelke; ???		Koolenspeelke; Ven achterste kaart		Koolenspeelke; Berkenven		
Koolenspeelke													
Projectnummer	12.16; 12.72												
Carex lasiocarpa	r	la	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	RL
Carex pilulifera	r	.	.	.	r	.	.	.	.	.	.	.	KW
Potentilla palustris	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	GE
Eleocharis multicaulis	o	o	a	.	.	o	o	o	o	o	o	o	
Hypericum elodes	o	o	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.	KW
Juncus acutiflorus	o	o	o	.	.	o	f	o	f	o	f	o	
Potamogeton polygonifolius	r	o	.	f	.	o	o	o	o	o	o	o	
Eleogiton fluitans	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	KW
Nymphaea candida	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Carex oederi s. oedocarpa	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Gnaphalium luteo-album	.	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	

	Koolenspeelke troebel water		Koolenspeelke; ven ondersta		Koolenspeelke; Klein Grootven		Koolenspeelke; ???		Koolenspeelke; Ven achterste kaart		Koolenspeelke; Berkenven		
Koolenspeelke													
Lythrum portula	.	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	Waterpostelein
Pilularia globulifera	.	f	o	.	.	.	f	.	.	.	.	.	Pilvaren
Ranunculus flammula	.	o	.	.	.	.	o	.	.	.	.	.	Egelboterbloem
Veronica scutellata	.	r	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	Schildereprijs
Eleogiton fluitans	.	.	o	.	.	.	.	.	.	.	.	.	Flottende bies
Myrica gale	.	.	.	.	o	.	.	.	.	.	.	.	Wilde gagel
Osmunda regalis	.	.	.	.	o	.	.	.	.	.	.	.	Koningsvaren
Lycopus europaeus	.	.	.	.	.	.	o	.	.	.	.	.	Wolfsfoot
Vaccinium vitis-idaea	.	.	.	.	.	.	r	.	.	.	.	.	Rode bosbes
Carex elata	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	Stijve zegge

KW
GE

3.13.4 SCHOORKUILEN

Project: 12.17: SCHOORKUILEN 1 (1996)

Maatregel: 56 ha. Vastleggen nulsituaties (hydrologie, vegetatie) in Schoorkuilen (3 ha).

Project: 12.19: SCHOORKUILEN 2 (1996)

Maatregel: 1,6 ha. Uitbaggen ven (1,12 ha) en plaggen oevers (0,5 ha).

Project: 12.75: BANEN-ZUID 9, SCHOORKUILEN 4 EN WELLENSTEIN 3 (2002)

Maatregel: 6 ha. Maaien venoever (6 ha per jaar, 2002 + 2003).

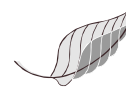
Gebiedsbeschrijving: De schoorkuilen is een pas hersteld ven in de omgeving van de banen. Het oorspronkelijke ven is veel groter geweest en de komende jaren wordt getracht de originele situatie zoveel mogelijk te herstellen. De huidige schoorkuilen is een relict van dit ven en was geheel dichtgegroeid met wilgenstruweel. Na het herstel zijn diverse oeverkruidsoorten weer teruggekeerd

Schoorkuilen			
		12.17;	
		12.19,	
Projectnummer		12.52; 12.75	
Jaar		2006	
Maand		10	
Dag		28	
X-coördinaat		182853	
Y-coördinaat		363277	
Apium inundatum	r	Ondergedoken moerasscherm	RL
Carex elata	r	Stijve zegge	KW
Echinodorus repens	o	Kruipende moerasweegbree	KW
Eleocharis acicularis	o	Naaldwaterbies	

Schoorkuilen

Eleocharis multicaulis	r	Veelstengelige waterbies	
Hypericum elodes	r	Moerashertshooi	KW
Luronium natans	r	Drijvende waterweegbree	KW
Sparganium emersum	r	Kleine egelskop	

		N-Oost (littorellaven)	Valkenbergven	
Valkenbergvenn				
			12.18/12.20/12.33/12.52	
Projectnummer				
				RL
Carex curta	o	r	Zompzegge	
Carex ovalis	r	.	Hazenzegge	
Eleocharis multicaulis	r	r	Veelstengelige waterbies	
Hypericum elodes	c	r	Moerashertshooi	KW
Juncus acutiflorus	o	f	Veldrus	
Littorella uniflora	r	.	Oeverkruid	BE
Lycopodiella inundata	r	.	Moeraswolfsklauw	KW
Osmunda regalis	r	r	Koningsvaren	
Pilularia globulifera	c	r	Pilvaren	
Potamogeton polygonifolius	r	o	Duizendknoopfonteinkruid	
Ranunculus flammula	o	o	Egelboterbloem	
Eleogiton fluitans	r	r	Vlottende bies	KW
Sparganium emersum	r	.	Kleine egelskop	
Carex lasiocarpa	.	r	Draadzegge	KW
Carex rostrata	.	f	Snavelzegge	
Equisetum fluviatile	.	r	Holpijp	
Gnaphalium uliginosum	.	s	Moerasdroogbloem	

3.13.5 BEESELSBROEK

Project: 12.25: BEESELS BROEK 1 (1997)

Maatregel: Ecohydrologisch onderzoek KUN.

Project: 12.38: BEESELS BROEK 2 (1998)

Maatregel: 1 ha. Afzetten struweel en baggeren.

Gebiedsbeschrijving: Het Beeselsbroek is oude maasmeander met een broekbos en kwelmoeras. Het gebied was geheel verbost en verkaveld.

Beesels Broek			
Projectnummer			
Jaar	2007		
Maand	4		
Dag	20		
X-coördinaat	201000		
Y-coördinaat	362000		
Carex acutiformis	f	Moeraszegge	
Carex oederi s. oedocarpa	o	Geelgroene zegge	
Carex elata	r	Stijve zegge	
Carex paniculata	o	Pluimzegge	
Hypericum tetrapterum	o	Gevleugeld hertshooi	
Juncus acutiflorus	r	Veldrus	
Potamogeton berchtoldii	r	Klein fonteinkruid	
Potamogeton gramineus	lf	Ongelijkbladig fonteinkruid	BE
Utricularia minor	o	Klein blaasjeskruid	KW
Viola riviniana	r	Bleeksporig bosviooltje	
Nymphaea candida	r	Noordelijke waterlelie	
Caltha palustris	o	Dotterbloem	

3.13.6 DUBBROEK

Project: 12.26: DUBBROEK 1 (1997)

Maatregel: 10 ha. Afzetten struweel en riet. Planuitwerking (Roodbeen). Ecohydrologisch onderzoek KUN.

Project: 12.39: DUBBROEK 2 (1998)

Maatregel: 4 ha. Afzetten van berken, struweel en riet, afdichten van waterlossingen, uitbaggeren verlandde laagveenplassen.

Project: 12.69: DUBBROEK 5 (2002)

Maatregel: 1 ha. Verbeteren hydrologie. Plaatsen klepstuw.

Gebiedsbeschrijving: Het Dubbroek is eveneens gelegen in oude maasmeander en bestond oorspronkelijk uit o.a. veel elzenbroekbos. Het gebied was ontgonnen en grotendeels beplant met populieren. Alle open water was grotendeels verland. Door herstel maatregel is er weer openwater aanwezig en is er lokaal weer waardevol elzenbroekbos aanwezig.

	Dubbroek	D-bos	D-plas	D-kleine plas	
Dubbroek projectnummer					
Jaar	2007	2007	2007	2007	
Maand	4	4	4	4	
Dag	20	20	20	20	
X-coördinaat	203000				
Y-coördinaat	373000				
					RL
Carex elongata	r	f	.	r	Elzenzegge
Carex rostrata	o	.	lf	.	Snavelzegge
Cuscuta epithymum	r	.	.	.	Klein warkruid
Carex elata	.	f	.	.	Stijve zegge
Carex remota	.	o	.	.	IJle zegge
Circaea lutetiana	.	r	.	.	Groot heksenkruid
Dryopteris carthusiana	.	o	.	.	Smalle stekelvaren
Equisetum fluviatile	.	f	.	.	Holpijp
Hottonia palustris	.	o	.	.	Waterviolier
Ranunculus lingua	.	f	ld	o	Grote boterbloem
Valeriana dioica	.	r	.	.	Kleine valeriaan
Caltha palustris	.	o	r	.	Dotterbloem
Scirpus sylvaticus	.	.	.	o	Bosbies
					KW

3.13.7 TUSPEEL

Project: 12.30: TUSPEEL 1 (1997)

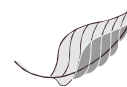
Maatregel: 25 ha. Ecohydrologisch onderzoek KUN.

Project: 12.34: TUSPEEL 2 (1998)

Maatregel: 15 ha. Ca. 15 ha inrichting t.b.v. begrazing, ca 4 ha. Plaggen, ca. 10 ha afzetten berken, ca. 0,75 ha baggeren.

Project: 12.76: TUSPEEL 3 (2002)

Maatregel: 15 ha. Hoogveenrestant. Afzetten berken en kleinschalig graafwerk.

Gebiedsbeschrijving: De Tuspeel maakt deel uit van een vroeger veel groter aaneengesloten heide- en veengebied. Het centrale deel bestaat uit hoogveen. In de bodem is een leemlaag aanwezig zodat het grondwater niet wegzakt. In deze vochtige laagte is in de loop der eeuwen veenvorming opgetreden. De kern van het gebied bestaat uit goed ontwikkeld hoogveen met eenarig wollegras, lavendelhei en kleine veenbes. Daaromheen ligt een zone waarin pijpenstrootje domineert. De westrand bestaat uit droge heide en gaat naar boven via heischraal grasland over in de matig voedselrijke bermen van de Napoleonsbaan. Op de geplagde delen ontwikkelt zich droge en vochtige heide.

Tuspeel	hei	oever	natte heide	hoog- veen	ven	
Jaar	2007	2007	2007	2007	2007	
Maand	4	4	4	4	4	
Dag	9	9	9	9	9	
X-coördinaat	190.056	190.187	190.270	190.391	190.241	
Y-coördinaat	356.499	356.601	356.660	356.554	356.468	
						RL
Calluna vulgaris	f	o	r	o	ld	Struikhei
Carex pilulifera	o	.	s	.	.	Pilzegge
Drosera rotundifolia	lf	.	r	.	o	Ronde zonnedaauw
Eleocharis multicaulis	f	.	.	r	.	Veelstengelige waterbies
Eriophorum angustifolium	o	.	.	.	lf	Veenpluis
Filago minima	o	a	r	.	.	Dwergviltkruid
Genista anglica	r	.	o	.	.	Stekelbrem
						GE
Genista pilosa	o	r	r	.	.	Kruipbrem
Hieracium pilosella	s	.	.	.	.	Muizenoor
Jasione montana	o	f	.	o	.	Zandblauwtje
Juncus squarrosus	o	.	r	.	.	Trekrus
						K
Lycopodiella inundata	o	.	.	r	.	Moeraswolfsklauw
Lysimachia thysiflora	r	.	.	.	r	Moeraswederik
Potamogeton natans	o	.	.	.	lf	Drijvend fonteinkruid
Cytisus scoparius	o	.	.	.	.	Brem
						K
Utricularia minor	o	.	.	.	o	Klein blaasjeskruid
Ornithopus perpusillus	.	o	.	r	.	Klein vogelpootje
Drosera intermedia	.	.	lf	f	.	Kleine zonnedaauw
Erica tetralix	.	.	s	r	.	Gewone dophei
Molinia caerulea	.	.	o	.	.	Pijpenstrootje
Agrostis canina	.	.	c	.	.	Moerasstruisgras
Juncus bulbosus	.	.	la	.	.	Knolrus
Epipactis helleborine	.	.	.	s	.	Brede wespenorchis
						K
Andromeda polifolia	.	.	.	.	lc	Lavendelhei
Carex curta	.	.	.	.	o	Zompzegge
						K
Carex lasiocarpa	.	.	.	.	r	Draadzegge
Potentilla palustris	.	.	.	.	r	Wateraardbei
						GE

Tuspeel	hei	oever	natte heide	hoog- veen	ven		
Eriophorum vaginatum	.	.	.	.	ld	Eenarig wollegras	K W
Menyanthes trifoliata	.	.	.	.	lf	Waterdrieblad	GE
Osmunda regalis	.	.	.	.	r	Koningsvaren	
Oxycoccus palustris	.	.	.	.	la	Kleine veenbes	K W
Rhynchospora alba	.	.	.	.	r	Witte snavelbies	GE
Philonotis species	.	.	.	.	r	Staatjesmos (G)	

3.13.8 LOMMERBROEK

Project: 12.37: LOMMER BROEK 1 (1998)

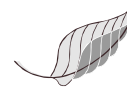
Maatregel: Ecohydrologisch onderzoek KUN.

Project: 12.68: LOMMER BROEK 2 (2002)

Maatregel: 25 ha. Broekbossen. Verbeteren hydrologie d.m.v. afdamming sloten.

Gebiedsbeschrijving: Het gedeelte van Lommerbroek waarin vernattingsmaatregelen zijn uitgevoerd bestaat uit elzenbroekbos en vochtig berkenbos en overgangen tussen deze twee typen. Het elzenbroekbos is voormalig hakhout, dit is te zien aan de stobbenstructuur van de elzen. In de ondergroei van het elzenbroek is elzenzegge dominant aanwezig. In berkenbos is een opvallende moslaag van haarmos aanwezig. Draadzegge en zompzegge zijn vooral te vinden op de overgang tussen deze twee bostypen. Dat het berkenbos nattere tijden gekend heeft blijkt uit het voorkomen van wilde gagel.

Lommerbroek			
Jaar		2007	
Maand		6	
Dag		27	
X-coördinaat		210400	
Y-coördinaat		385300	
			RL
Calla palustris	Slangenwortel	r	
Carex curta	Zompzegge	o	
Carex elongata	Elzenzegge	ld	
Carex lasiocarpa	Draadzegge	lf	KW
Equisetum fluviatile	Holpijp	lo	
Myrica gale	Wilde gagel	r	GE

3.13.9 NIEUW HEERENVEN

Project: 12.42: NIEUW HEERENVEN 1 (1999)

Maatregel: 12 ha. Afgraven verrijkte bouwvoor graslanden. Vergraven van waterlossing tot een soort venachtige laagte. Grondverzet 60.000 m³. Monitoring.

Project: 12.63: NIEUW HEERENVEN 2 (2001)

Maatregel: 39 ha. Landbouwgronden, waarvan in de toekomst de verrijkte bouwvoor verwijderd zal worden. Hydrologisch onderzoek KUN 2001/2002.

Gebiedsbeschrijving:

Het nieuw Heerenven was vroeger een uitgebreid ven dat tot voor kort volledig in landbouwkundig gebruik was en bestond uit grasland. Inmiddels hebben er herstelmaatregelen plaatsgevonden, en is een groot ondiep ven ontstaan dat zowel botanisch en ornithologisch zeer rijk is.

Door afgraven van de bouwvoor is het gebied nu een groot deel van het jaar (winter en voorjaar) weer een ondiep ven met een schrale bodem. Het gebied vervult een belangrijke functie voor watervogels als rust en foerageergebied botanisch begint het gebied zich goed te ontwikkelen.

Vegetatie Heerenven-zuid: De vegetatiebedekking is nog erg laag (<5%) maar de aangetroffen betreffen voornamelijk soorten van de oeverkruid-Klasse met name het Verbond van waternavel en stijve moerasweegbree. De meest opvallende soorten zijn het talrijk voorkomen van witte watterranonkel en vlottende bies.

Naast diverse Rode Lijstsoorten uit dit verbond is wijdbloeiende rus een van de zeldzaamste aangetroffen soorten.

Naast deze kalkarme gemeenschap zijn er ook duidelijk elementen aanwezig van de kalkrijkere Tandzaadklasse betreffende de slijkgroenassociatie met o.a. de kensoorten vlooienkruid en slijkgroen die verspreid werden aangetroffen. Deze karakteristieke pioniergemeenschap is vooral in het rivierengebied aan te treffen. Het Heerenven is van oorsprong een oude maasbedding. Mogelijk zijn de zaden via vogels hier terecht gekomen.

Heerenven-noord: Ook hier is de vegetatiebedekking nog erg laag (<5%). Dit deel van ven is kalkrijker en soorten van de Oeverkruid-klasse komen hier nauwelijks voor alleen sporadisch een pilvaren, vlottende bies of veelstengelige waterbies is er aangetroffen.

De aangetroffen vegetatie behoort hier voornamelijk tot de slijkgroenassociatie met o.a. veel slijkgroen, vlooienkruid en lokaal bruin cypergras. Zeer bijzonder is hier de aanwezigheid van klein glaskroos waar enkele grote vindplaatsen van aanwezig zijn. Deze soort is tot dusver niet eerder in Limburg aangetroffen en is slechts bekend van enkele locaties in Nederland. Ook dit is een pioniersoort die gebonden is aan het rivierengebied.

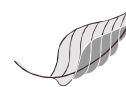
Langs de randen is een droge vegetatie aanwezig behorende tot Klasse van de droge graslanden. Hier is onder aangetroffen struikhei, klein vogelpootje en bosdroogbloem.

Beheer

Het gehele ven was in 2006 gemaaid. Voor de fauna is dit niet gunstig. Met name voor de fauna was het beter om minimaal 20% van de oppervlakte niet te maaien. Deze ongemaaide oppervlakte zou dan verspreid over het gehele ven aanwezig moeten zijn.

Vrijwel alle aanwezig bijzondere soorten betreffen pioniersoorten. Van belang is dan ook dat dit ven grotendeels in deze fase blijft. Door het regelmatig droogvallen van dit ven is de verwachting dat deze fase gehandhaafd blijft. Overwogen zou kunnen worden indien er teveel verruiging optreedt om een jaarrond of najaar/winterbegrazing in te stellen met enkele paarden en of runderen. Op deze wijze kan er meer structuurvariatie ontstaan en kan een deel van de oppervlakte in de pioniersfase blijven.

	Nieuw Heerenven-zuid	Nieuw Heerenven-Noord	Nieuw Heerenven-Noordoosthoek	
Heerenven				
Opname	2006	2006	2006	RL
maand	10	10	10	
Calluna vulgaris	r	.	.	Struikhei
Carex pilulifera	s	r	o	Pilzegge
Drosera intermedia	lf	lf	lf	Kleine zonnedauw
Eleocharis multicaulis	la	r	r	Veelstengelige waterbies
Eleocharis palustris	o	r	.	Gewone waterbies
Gnaphalium luteo-album	o	f	.	Bleekgele droogbloem
Gnaphalium uliginosum	f	.	.	Moerasdroogbloem
Hydrocotyle vulgaris	o	r	.	Gewone waternavel
Hypericum elodes	o	.	.	Moerashertshooi
Juncus effusus	o	o	.	Pitrus
Juncus squarrosus	s	r	.	Trekrus
Juncus tenageia	r	.	.	Wijdbloeiende rus
Juncus tenuis	r	.	.	Tengere rus
Limosella aquatica	r	o	.	Slijkgroen
Lycopodiella inundata	o	.	.	Moeraswolfsklauw
Lycopus europaeus	f	f	.	Wolfspoot
Molinia caerulea	o	.	o	Pijpenstrootje
Osmunda regalis	r	.	.	Koningsvaren
Lythrum portula	o	f	.	Waterpostelein
Peucedanum palustre	o	.	.	Melkeppe
Potamogeton polygonifolius	s	.	.	Duizendknoopfonteinkruid
Pulicaria vulgaris	lf	o	.	Klein vlooienkruid
Ranunculus flammula	f	.	r	Egelboterbloem
Ranunculus ololeucos	lf	.	r	Witte waterranonkel
Salix repens	r	.	r	Kruipwilg
Eleogiton fluitans	f	.	.	Vlottende bies
Utricularia australis	r	.	.	Loos blaasjeskruid
Carex oederi	r	.	.	Geelgroene zegge en Dwergzegge
Juncus bulbosus	a	d	.	Knolrus
Galium palustre	o	o	.	Moeraswalstro
Alisma plantago-aquatica	.	r	.	Grote waterweegbree
Cyperus fuscus	.	o	.	Bruin cypergras
Elatine hydropiper	.	la	.	Klein glaskroos
Gnaphalium sylvaticum	.	r	.	Bosdroogbloem

	Nieuw Heerenven-zuid	Nieuw Heerenven-Noord	Nieuw Heerenven-Noordoosthoek		
Heerenven					
Juncus ambiguus	.	s	.	Zilte greppelrus	
Juncus bufonius	.	o	.	Greppelrus	
Ornithopus perpusillus	.	r	.	Klein vogelpootje	
Pilularia globulifera	.	r	.	Pilvaren	
Plantago major s. intermedia	.	a	.	Getande weegbree	
Persicaria lapathifolia	.	f	.	Beklierde duizendknoop	
Eleogiton fluitans	.	r	.	Vlottende bies	KW
Isolepis setacea	.	r	.	Borstelbies	
Carex oederi s. oederi	.	.	r	Dwergzegge	
Drosera rotundifolia	.	.	o	Ronde zonnedaauw	GE
Filago minima	.	.	o	Dwergviltkruid	GE
Hieracium pilosella	.	.	o	Muizenoor	
Jasione montana	.	.	o	Zandblauwtje	
Luzula campestris	.	.	o	Gewone veldbies	
Teesdalia nudicaulis	.	.	o	Klein tasjeskruid	
Veronica officinalis	.	.	o	Mannetjesereprijs	

3.13.10NEERCANNE

Project: 12.50: NEERCANNE 1 (2000)

Maatregel: 1,5 ha. Plaggen gedeelten kalkhoudende terrasrand. Vrijstellen door verwijderen houtige gewassen.

Gebiedsbeschrijving: Het onderzochte terrein van Neercanne maakt deel uit van het Milleniumbos. Het is een hellingbos dat op het oosten is geëxposeerd.. Het ligt op een steilrand waarin enkele verlaten groeven liggen. Na het openkappen is de bodem bedekt met een dichte laag van bramen en jonge opslag. De bijzondere soorten zijn hoofdzakelijk in de verticale randen van deze groeven aangetroffen.

Neercanne		
Jaar	2007	
Maand	9	
Dag	4	
X-coördinaat	174.570	
Y-coördinaat	314.486	
		RL
Arum maculatum	o	Gevlekte aronskelk
Asplenium trichomanes	o	Steenbreekvaren

Carex sylvatica	r	Boszegge	
Circaea lutetiana	o	Groot heksenkruid	
Hypericum hirsutum	r	Ruig hertshooi	KW
Myosotis sylvatica	o	Bosvergeet-mij-nietje	
Asplenium scolopendrium	s	Tongvaren	
Vinca minor	o	Kleine maagdenpalm	
Viola reichenbachiana + V. riviniana	s	Donkersporig en Bleeksporig bosviooltje	

3.13.11 COTTESSEN

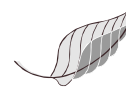
Project: 12.62: COTTESSEN 1 (2001)

Maatregel: 0,25 ha. Nat schraalgrasland. Plaggen 0,25 ha, maaien in handkracht, incl. afvoer maaisel, 0,25 ha.

Gebiedsbeschrijving: In Cottessen zijn twee terreinen bezocht. Het eerste terrein is een soortenrijk geaccidenteerd beekdalgraslandje langs de Cottesserbeek. In het grasland ontspringt een beekje. In de natste delen heeft zich een ruige vorm van dotterbloemhooiland ontwikkeld waarin bosbies de aspectbepalende soort is. Op de drogere delen komen kleine zeggenvegetaties voor.

Het andere terreintje ligt iets verder noordwaarts op een noordhelling en grenst onderaan aan een klein beekje. De vegetatie bestaat hier uit een vrij voedselrijke grasmat met langs de vochtige onderrand karakteristieke soorten van bovenloopjes zoals reuzenpaardenstaart

Cottessen		zuid	noord	
Opnamenummer		71	72	
Jaar		2007	2007	
Maand		9	9	
Dag		5	5	
X-coördinaat		194.500	194.400	
Y-coördinaat		307.950	308.330	
				RL
Apium nodiflorum	o	.	Groot moerasscherm	
Caltha palustris s. palustris	o	.	Gewone dotterbloem	
Carex disticha	r	r	Tweerijige zegge	
Carex flacca	r	.	Zeegroene zegge	
Carex pallescens	r	.	Bleke zegge	KW
Cynosurus cristatus	r	a	Kamgras	GE
Odontites vernus s. serotinus	o	.	Rode ogentroost	GE
Hypericum tetrapterum	r	r	Gevleugeld hertshooi	
Juncus acutiflorus	o	.	Veldrus	
Leontodon hispidus	r	.	Ruige leeuwentand	KW
Lychnis flos-cuculi	o	r	Echte koekoeksbloem	
Pimpinella saxifraga	o	.	Kleine bevernel	
Potentilla erecta	o	o	Tormentil	
Scirpus sylvaticus	a	lf	Bosbies	
Succisa pratensis	la	r	Blauwe knoop	GE

Cottessen		zuid		noord	
Equisetum fluviatile	.		r	Holpijp	
Equisetum telmateia	.		r	Reuzenpaardenstaart	
Plantago media	.		r	Ruige weegbree	KW
Veronica beccabunga	.		r	Beekpunge	

3.13.12 ROZENDAAL

Gebiedsbeschrijving: Het onderzoeksterrein van Montfort ligt in het landgoed Rozendaal en bestaat uit een open plek temidden van een bosgebied op oud rivierduin. Het is een geaccidenteerd heischraal terreintje waarin nog heiderelicten aanwezig zijn, maar er zijn geen RodeLijst soorten aangetroffen.

Project:

12.73: ROZENDAAL BREMBERG 1

Maatregel: 2 ha. Droge heide. Verwijderen bosopslag. Plaggen.

Opnamenummer	78	
Jaar	2007	
Maand	4	
Dag	9	
X-coördinaat	193.229	
Y-coördinaat	349.592	
Aira praecox	r	Vroege haver
Calluna vulgaris	f	Struikhei
Carex pilulifera	o	Pilzegge
Cytisus scoparius	r	Brem

3.13.13 OUD HEERENVEN

Project: 12.46: OUD HEERENVEN 1 (2000)

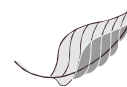
Maatregel: 8,75 ha. Verbeteren hydrologie en plaggen van vochtige en natte heide met vennen. Grondverzet 60.000 m³.

Project: 12.81: OUD HEERENVEN 2 (2003)

Maatregel: 2 ha. Baggeren zwak gebufferd ven (Oud Heerenven)(55.000 m³).

Gebiedsbeschrijving: Het Heerenven oud is een uitgestrekt ven dat onderdeel uitmaakt van het natuurgebied de Hamert. De vegetatie in het ven is karakteristiek voor zure heidevennen.

Oud Heerenven		Oud Heerenven 12.81	
			RI
Calamagrostis canescens	f	Hennegras	
Carex elata	r	Stijve zegge	
Carex lasiocarpa	lf	Draadzegge	KW
Carex panicea	r	Blauwe zegge	
Drosera intermedia	o	Kleine zonnedaauw	GE
Drosera rotundifolia	r	Ronde zonnedaauw	GE
Eleocharis multicaulis	r	Veelstengelige waterbies	
Eriophorum angustifolium	f	Veenpluis	
Gentiana pneumonanthe	r	Klokjesgentiaan	GE
Hydrocotyle vulgaris	f	Gewone waternavel	
Lycopodiella inundata	r	Moeraswolfsklauw	KW
Lythrum portula	r	Waterpostelein	
Rhynchospora fusca	r	Bruine snavelbies	GE
Agrostis canina	f	Moerasstruisgras	
Juncus bulbosus	f	Knolrus	

4 RESULTATEN UIT LITERATUUR

Hieronder volgen de resultaten per landschap waarover liteartuur beschikbaar was. In de tabel staat het nummer weergegeven waar de gevens van daan komen. De jaartallen in de tabel geven aan in welk jaar de soort is aangetroffen. Omdat er in de literatuurgegevens meestal geen onderscheid is gemaakt tussen de verschillende objecten binnen het terrein waarop OBN maatregelen hebben plaatsgevonden was het in de meeste gevallen niet zinvol om deze te vergelijken met de veld verzamelde gegevens van dit onderzoek.

De literatuurverwijzingen in tabel verwijzen naar nummers die terug te vinden zijn in de lieteratuurlijst.

Gronings Landschap

Polder Breebaart

OBN graven geul getijdenwerking, begrazen

literatuur:	1		
Aardbeiklaver	1999	2001	2003
Veldgerst	1999	2001	2003
Kamgras	1999	2001	2003
Kortarige zeekraal			2003
Zulte			2003
Zilte rus	1999	2001	2003
Melkkruid	1999	2001	2003
Zilte schijnsparrie	1999	2001	2003

Schans Bourtange

bouwvoor afgraven hydrologie

literatuur: 6

borstelgras	1996
steenanjier	1996
grasklokje	1996
tandjesgras	1996
blauwe knoop	1996
kruipwilg	1996
verfbrem	1996
koningsvaren	1996

Flevolandlandschap

Burchtkamp

voorgenomen hydrologisch herstel, invoeren begrazing, verlagen maaiveld

literatuur: 3

Addertong	eind jaren '70
Rietorchis	eind jaren '70

Schokkerbos	
OBN	0-situatie, voorgenomen maatregel: hydrologie en inrichting
literatuur:	11

Zilte rus	1995
Zilte schijnspurrie	1995
Rietorchis	1995

kamperhoek	
OBN	0-situatie
literatuur:	38

rode ogentroost	2006
stijve ogentroost	2006
gewone dotterbloem	2006
grote kaardenbol	2006
slanke sleutelbloem	2006

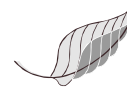
'T Fryske gea

It Mandefjild	
voorgenomen maatregelen onbekend	
literatuur:	5

bosdroogbloem	1999/2000
bruine snavelbies	1999/2000
gewone veenbies	1999/2000
grondster	1999/2000
jeneverbes	1999/2000
kleine zonnedaauw	1999/2000
klokjesgentiaan	1999/2000
koningsvaren	1999/2000
kruipbrem	1999/2000
oeverkruid	1999/2000
stekelbrem	1999/2000
wateraardbei	1999/2000
waterdrieblad	1999/2000
gagel	1999/2000

Bakkefeansterdunen/heide fan Allardseach	
OBN	hydrologie, plaggen, begrazing
literatuur:	9

Bakkefeansterdunen

buntgras	1999
dwergviltkruid	1999
borstelgras	1999
bronsmos	1999
kraaihei	1999
trekrus	1999
tandjesgras	1999
grondster	1999
bosdroogbloem	1999
oeverkruid	1999

Heide fan Allardseach

gagel	1999
veenbies	1999
klokjesgentiaan	1999

Ketliker heide

OBN/EGM

literatuur: 30

klokjesgentiaan	2005
-----------------	------

Bakkefeansterduinen

OBN/EGM o.a. plaggen/afgraven

literatuur: 30

kleine zonnedauw	2005
stekelbrem	2005
oeverkruid	2005
borstelgras	2005
bruine snavelbies	2005

Butenfjild

OBN 0-situatie

literatuur: 31

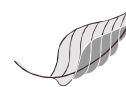
draadzegge	2002
galigaan	2002
gewone dotter	2002
holpijp	2002
krabbenscheer	2002
moerasviooltje	2002

paddenrus	2002
ronde zonnedaauw	2002
sterzegge	2002
tandjesgras	2002
veenpluis	2002
veenreukgras	2002
wateraardbei	2002
<u>gagel</u>	<u>2002</u>

Schaopedobbe

OBN/EGM baggeren plaggen
literatuur: 32

bronsmos				97	
beenbreek		84			
blauwe knoop	79	84		97	
borstelgras		84		97	
bosdroogbloem		84		97	
bruine snavelbies		84		97	
buntgras		84		97	
drijvende egelskop			90	91	97
drijvende waterweegbree			90	91	97
duizendknoopfonteinkruid				91	
dwergviltkruid		84			97
dwergzegge				91	97
echte koekoeksbloem		84			
heidekartelblad	79	84			97
hondsviooltje		84			97
kleine veenbes	79	84			
kleine zonnedaauw		84		91	97
grote wolflauw					1999
waterlobelia	50?				
oeverkruid	50?				
rozenkransje				94	
klokjesgentiaan	79	84			97
kruipbrem		84			97
lavendelheide		84			97
liggende vleugeltjesbloem	79	84			97
moerasviooltje		84			97
ronde zonnedaauw		84		91	97
stekelbrem		84			97
sterzegge		84			97
stijve ogentroost		84			97
tandjesgras		84			97
tormenitil		84			97
valkruid	79	84			97
veenbies			90		97

veenpluis		84	90	91	97
vlottende bies				91	97
wateraardbei		84	90	91	97
wilde tijm	79	84			97
witte snavelbies		84			97

Zeeuws landschap

Baarzandse kreek

OBN baggeren, herstel hydrologie

literatuur:4

	Maatregel			
	Voor	Na		
gesteelde zannichelia	1999	2000	2003	2004
zulte			2003	2004
zilte zegge	1999	2000		
melkkruid	1999	2000	2003	2004
zilte rus	1999	2000	2003	2004
zilte schijnspurrie	1999		2003	
moeraszoutgras	1999			2004
aaarbeiklaver	1999		2003	
veldgerst	1999		2003	2004
kamgras			2003	2004

Geldersch landschap

De Regulieren

voorgenomen hydrologisch herstel (inventarisatie 0-situatie)

OBN

literatuur:

2

Zwanebloem	2000
Gewone dotterbloem	2000
Geelgroene zegge	2000
Brede waterpest	2000
Waterviolier	2000
Gevleugeld hertschooi	2000
Echte koekoeksbloem	2000
Spits fonteinkruid	2000
Grote boterbloem	2000
Grote ratelaar	2000
Krabbenscheer	2000

Wisselse veen

EGM

o-situatie, voorgenomen verbetering hydrologie

literatuur:

17

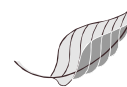
gewone dotterbloem	2005
sterzegge	2005
draadzegge	2005
carex oederi s.l.	2005
rode zonnedaauw	2005
kleine zonnedaauw	2005
veenpluis	2005
trekrus	2005
echte koekoeksbloem	2005
moeraswolfsklauw	2005
tormentil	2005
wateraardbei	2005
sphagnum capillifolium	2005

Hierdense beek

EGM o.a. verschraling

literatuur: 27

adderwortel	2002
beekpunge	2002
brede waterpest	2002
duizendknoopfonteinkruid	2002
echte koekoeksbloem	2002
geelgroene zegge	2002
gevleugeld hertschooi	2002
gewone dotterbloem	2002
grote ratelaar	2002
holpijp	2002
kamgras	2002
klein blaasjeskruid	2002
klein bronkruid	2002
kleine zonnedaauw	2002
kleinste egelskop	2002
koningsvaren	2002
kransvederkruid	2002
moerasviooltje	2002
moeraswolfsklauw	2002
ronde zonnedaauw	2002
schildereprijs	2002
sterzegge	2002
struikhei	2002
wateraardbei	2002
waterdriblad	2002
waterpostelein	2002
waterviolier	2002

wekeromse zand
EGM herstel stuifzand
literatuur: 29

borstelgras	1994-2003
buntgras	1994-2003
bronsmos	1994-2003

26 soorten korstmos	1994-2003
---------------------	-----------

Drents landschap

Drouwenerzand
EGM Begrazing
literatuur: 7

	1981	1991
rozenkransje	x	
grasklokje	x	x
kruipbrem	x	x
trekrus	x	x
jeneverbes	x	x
borstelgras	x	x
hondsviooltje	x	x
bronsmos	x	x

Smildener Oosterveld-noord
EGM Begrazing
literatuur: 8

tandjesgras		1991
veenpluis		1991
bosdroogbloem	1981	1991
trekrus	1981	1991
borstelgras	1981	1991
tomentil	1981	1991
veenbies	1981	1991
bronsmos		1991
cladonia chloroohaea		1991
cladonia portentosa	1981	1991

Smildener-Oosterveld
OBN plaggen/begrazen e.d.
literatuur: 25

tandjesgras	1991	
veenpluis	1991	2001
bosdroogbloem	1981	1991
borstelgras	1981	1991
tormetil	1981	1991
veenbies	1981	1991
bronsmos	1991	2001
cladonia chloroohaea	1991	2001
cladonia portentosa	1981	1991

Doldersummerveld

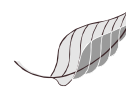
OBN

plaggen, hydrologie

literatuur:

23

lavendelhei	1992	2002
Slofhak		2002
Grasklokje	1992	2002
sterzegge	1992	2002
geelgr. Zegge	1992	2002
buntgras	1992	2002
klein warkruid	1992	
gevlekte orchis	1992	2002
tandjesgras	1992	2002
kleine zonnedaauw	1992	2002
ronde zonnedaauw	1992	2002
veenpluis	1992	2002
eenarig wollegras	1992	2002
stijve ogentroost	1992	2002
dwergviltkruid	1992	2002
stekelbrem	1992	2002
klokjesgentiaan	1992	2002
bosdroogbloem	1992	2002
grondster	1992	
moeraswolfsklauw	1992	2002
grote wolfsklauw	1992	2002
borstelgras	1992	2002
beenbreek	1992	2002
kleine veenbes	1992	2002
heidekartelblad	1992	2002
liggende vleugeltjesbloem	1992	2002
duizendknoopfonteinkruid		2002
tormetil	1992	2002
witte snavelbies	1992	2002
bruine snavelbies	1992	2002
kleine tijm	1992	2002

veenbies	1992	2002
hondsviooltje	1992	2002
moerasviooltje	1992	2002

Drouwenerzand
EGM o.a. Begrazing

literatuur: 26

	1981	1991	2001
rozenkransje	x		
grasklokje	x	x	x
buntgras	x	x	x
kruipbrem	x	x	x
jeneverbes	x	x	x
borstelgras	x	x	x
hondsviooltje	x	x	x
bronsmos	x	x	x
cladonia portentosa	x	x	x
cladonia chlorophaea	x	x	x
cladonia floerkeana	x	x	x

Brabants Landschap

Venrode Midden

OBN 0-situatie voorgenomen maatregel plaggen

literatuur: 10

gagel	1958	1976	1994	1999
moerashertshooi	1943		1994	1999
stijve moerasweegbree	1943			
brijvende waterweegbree	1943			
duizendknoopfonteinkruid	1943			
vlottende bies	1943			

De Brand

OBN, 0-situatie, hydrologie

literatuur: 28

gewone dotterbloem	1987/1988	
holpijp	1987/1988	1995/1996
bospaardeartaart		1995/1996
waterviolier	1987/1988	1995/1996
gagel	1987/1988	1995/1996
wateraardbei	1987/1988	1995/1996

Overijssels Landschap

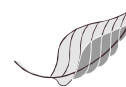
Aamsveen	
OBN	plaggen blauwgrasland/heide
literatuur:	12

gevlekte orchis		2002	2004
kleine zonnedaauw	2001	2002	2004
ronde zonnedaauw	2001	2002	2004
eenarig wollegras		2002	2004
klokjesgentiaan		2002	2004
moeraswolfsklauw		2002	2004
beenbreek		2002	2004
liggende vleugeltjesbloem		2002	2004
wateraardbei			2004
witte snavelbies		2002	2004
bruine snavelbies	2001	2002	2004
veenbies			2004
vlottende bies	2001	2002	2004
sterzegge		2002	2004
geelgroene zegge	2001	2002	2004
koningsvaren	2001	2002	2004
tormentil	2001	2002	2004
veenpluis			2004
trekrus	2001	2002	2004
duizendknoopfonteinkruid		2002	2004
moerasviooltje		2002	

Boetelerveld	
OBN	onbekend
literatuur:	13

stijve moerasweegbree	2000	2002	2004
oeverkruid		2002	2004
ongelijkbladig fonteinkruid			2004
vlottende bies	2000	2002	2004
hondsviooltje	2000		
geelgroene zegge	2000	2002	2004
pilvaren	2000	2002	2004
duizendknoopfonteinkruid	2000		
waterpunge	2000	2002	2004
schildereprijs			2004

boetelerveld	
OBN	onbekend

literatuur: 39

kleine zonnedaauw	2002
borstelgras	2002
bruine snavelbies	2002
tormentil	2002
rode heidelucifer	2002
bruin bekermos	2002
klokjesgentiaan	2002
veenbies	2002
moeraswolfsklauw	2002
tandjesgras	2002
klein warkruid	2002
dwergzegge	2002
veenpluis	2002

Lemelerberg en Beerze

OBN o-situatie, voorgenomen herstel stuifzand

literatuur: 16

Lemelerberg

buntgras	2004
open rendiermos	2004
rood bekermos	2004
dove heidelucifer	2004
kraakloof	2004
jeneverbes	2004
rode heidelucifer	2004
gebogen rendiermos	2004

Beerze

buntgras	2004
open rendiermos	2004
rood bekermos	2004
dove heidelucifer	2004
rode heidelucifer	2004

Beerze

OBN plaggen

literatuur: 39

kleine zonnedaauw	2002
klokjesgentiaan	2002
borstelgras	2002
bruine snavelbies	2002
tormentil	2002

dwergzegge	2002
moeraswolfskluuw	2002

Wierdense veld

OBN o-situatie, voorgenomen regeneratie hoogveen

literatuur: 14

lavendelheide	1991	2003
zompzegge	?	2003
rietorchis		2003
kleine zonnedaauw	?	2003
ronde zonnedaauw	1991	2003
veenpluis	1991	2003
eenarig wollegras	1991	2003
klokjesgentiaan	1991	2003
moeraswolfskluuw		2003
kleine veenbes		2003
wateraardbei	1991	2003
witte snavelbies	1991	2003
hoogveenveenmos	1991	2003
wrattig veenmos	?	2003
veenbies	1991	2003

Bergvennen

OBN/EGM waterkwaliteit, hydrologie

literatuur: 36

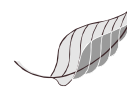
	Rietven	Bokjesven	Ronde ven	Eilandven	Pluizenven	Ven1
waterlobelia	2003,2004		2004	2004	2003,2004	2004
oeverkruid	2003,2004		2004	2004		
gew. Veenbies			2004			
pilvaren	2003,2004					
gest. Glaskroos	2003,2004					
naaldwaterbies	2003,2004					
klokjesgentiaan		2003,2004	2004		2004	2004
moeraswolfskluuw			2003,2004		2004	
drijvende egelskop				2003,2004		
beenbreek			2004			
koningsvaren				2004		
lavendelhei					2004	

Brecklenkampse veld

OBN/EGM plaggen, herstel blauw grasland

literatuur: 36

inventarisatiejaren 1999, 2001, 2003, 2004

agrimonie
blauwe knoop
borstelgras
bronsmos
bruine snavelbies
draadgentiaan
draadrus
dwergzegge
geelgroene zegge
gevlekte orchis
heidekartelblad
kleine valeriaan
kleine zonnedaauw
klokjesgentiaan
moerasviooltje
moeraswolfklauw
moershertshooi
oeverkruid
ondergedoken moerasscherm
ongelijkbladig fonteinkruid
pilvaren
schildereprijs
sterzegge
stijve moerasweegbree
tandjesgras
veenbies
vleeskl. Orchis
vlottende bies
waternaardbei
wijdbloeiende rus
witte snavelbies

Reestdal
OBN o.a. plaggen
literatuur: 39

hooiland

gewone dotterbloem	2002
waterviolier	2002
noordse zegge	2002
draadrus	2002
echte koekoeksbloem	2002
grote pimpernel	2002
waternaardbei	2002

heide

bruine snavelbies	1999/2002
veenbies	1999/2002
kleine zonnedaauw	1999/2002
bronsmos	1999/2002
veenpluis	1999/2002
tormentil	1999/2002
ronde zonnedaauw	1999/2002
moeraswolfsklauw	1999/2002
kleine veenbes	1999/2002

Utrechts landschap

landgoed de Breul	
EGM	o-situatie, voorgenomen verbetering waterkwaliteit
literatuur:	15

geen rl of pbsoorten

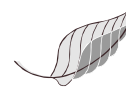
Limburgs landschap

Heerenven	
OBN	afgraven toplaag, gedeeltelijk uitgevoerd in 1999
literatuur:	18

bosdroogbloem	2000
echte koekoeksbloem	2000
duizendknoopfonteinkruid	2000
tormentil	2000
witte waterranonkel	2000
vlottende bies	2000

Heerenven	
OBN	afgraven, plaggen, hydrologie
literatuur:	33

valse kamille	2002
rapunzelklokje	2002
kleine zonnedaauw	2002
dwergzegge	2002
ronde zonnedaauw	2002
bosdroogbloem	2002
moerashertshooi	2002
echte koekoeksbloem	2002
moeraswolfsklauw	2002
koningsvaren	2002
duizendknoopfonteinkruid	2002

tormentil	2002
vlottende bies	2002
witte waterranonkel	2002

Heerenven	
OBN	afgraven, plaggen, hydrologie
literatuur:	33

valse kamille	2002
rapunzelklokje	2002
kleine zonnedaauw	2002
dwergzegge	2002
ronde zonnedaauw	2002
bosdroogbloem	2002
moerashertshooi	2002
echte koekoeksbloem	2002
moeraswolfsklauw	2002
koningsvaren	2002
duizendknoopfonteinkruid	2002
tormentil	2002
vlottende bies	2002
witte waterranonkel	2002

Heerenven	
OBN	afgraven, plaggen, hydrologie
literatuur:	20

valse kamille		2001	2002	2003
rapunzelklokje	2000	2001	2002	2003
kleine zonnedaauw		2001	2002	2003
dwergzegge		2001	2002	2003
ronde zonnedaauw			2002	2003
dwergviltkruid				2003
klokjesgentiaan				2003
bosdroogbloem	2000	2001	2002	2003
moerashertshooi			2002	2003
echte koekoeksbloem	2000	2001	2002	2003
moeraswolfsklauw			2002	2003
koningsvaren			2002	2003
duizendknoopfonteinkruid	2000	2001	2002	2003
tormentil	2000	2001	2002	2003
bruine snavelbies				2003
vlottende bies	2000	2001	2002	2003
witte waterranonkel	2000	2001	2002	2003

Heerenven	zuidelijk deel
OBN	afgraven, plaggen, hydrologie
literatuur:	20

valse kamille	2001
rapunzelklokje	2001
kleine zonnedaauw	2001
dwergzegge	2001
bosdroogbloem	2001
echte koekoeksbloem	2001
duizendknoopfonteinkruid	2001
witte waterranonkel	2001
tormenil	2001
vlottende bies	2001

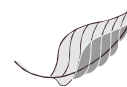
Greveschutven	
OBN	0-situatie, voorgenomen venherstel
literatuur:	19

gesteeld glaskroos	1977	1987	1994	
naaldwaterbies	1977		1994	
veenpluis		1982	1994	2000
galigaan			1994	2000
draadzegge			1994	2000
gagel			1994	2000
witte snavelbies		1982	1994	2000
bruine snavelbies		1982	1994	2000
klein blaasjeskruid	1977	1982	1987	1994
ongelijkbladig fonteinkruid	1977		1987	2000
kleine egelskop		1980	1982	1987
kleine zonnedaauw			1987	2000
klokjesgentiaan			1987	2000
beenbreek			1987	2000
ronde zonnedaauw		1982		

Noord Hollandslandschap

Limmerdie en Limmerveentje	
OBN	0-situatie hydrologie
literatuur:	21

Gewone dotterbloem	2000
brede orchis	2000
vleeskleurig orchis	2000
bevertjes	2000
gevlugeld hertshooi	2000
zeegroene muur	2000

rietorchis	2000
veenreukgras	2000
schraallandpaardebloem	2000
welriekende nachtorchis'	2000
moeraszoutgras	2000
kamgras (alleen in limmerveentje)	2000
tandjesgras	2000
veenpluis	2000

Ilperveld	
EGM	hydrologie
literatuur:	24

grote kroosvaren	2005
ronde zonnedaauw	2005
smalle waterpest	2005
veenpluis	2005
ge vleugeld hertshooi	2005
paddenrus	2005
echte koekoeksbloem	2005
groot nimfkruid	2005
kruipganzerik	2005
tormen til	2005
moeraszoutgras	2005
moerasviooltje	2005
kalmoes	2005

Ilperveld	
OBN/EGM	waterkwaliteit
literatuur:	34

grote kroosvaren	1997	1998			2001
gesteelde zannichellia		1998			
zwanebloem			1999	2000	
groot nimfkruid					2001 2002

Ilperveld	
OBN	baggeren, hydrologie, waterkwaliteit
literatuur:	37

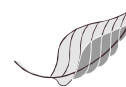
paddenrus	2003
veenpluis	2003
ruwe bies	2003
ronde zonnedaauw	2003
tormen til	2003
groot nimfkruid	2003

kalmoes	2003
grote kroosvaren	2003
smalle waterpest	2003
zwanenbloem	2003

Zuid Hollandslandschap

Krimpenerwaard	
OBN/EGM	waterkwaliteit, hydrologie
literatuur:	35

veenbes	2000
ronde zonnedaauw	2000
veenpluis	2000
tormentil	2000
welriekende nachtorchis	2000
wateraardbei	2000
moeasviooltje	2000
sterzegge	2000
geelgroenezegge	2000
kleine valeriaan	2000
blauwe knoop	2000
spaanse ruiter	2000
tandjesgras	2000
klokjesgentiaan	2000
echte koekoeksbloem	2000
gewone dotterbloem	2000
gevlekte orchis	2000
brede orchis???	2000
kamgras	2000
kalmoes	2000
holpijp	2000
paddenrus	2000
rietorchis	2000
moeraswespenorchis	2000

Literatuurlijst archiefgegevens

nr	auteur	jaar	titel	bureau	prov
1	Oosterveld, E.B. & W. Bijkerk	2004	Vegetatieontwikkeling in polder Breebaart na getijdenherstel 1999-2003. Altenburg en Wymenga	Altenburg en Wymenga	Gelderland
2	Kruit & van Westreenen	2000	Een botanische inventarisatie van de Regulieren, soortkartering 2000	Kruit & van Westreenen	Flevoland
3	Oranjewoud	1996	Verdrogingsonderzoek de Burchtkamp	Oranjewoud	Zeeland
4	Dijkers e.a.	2005	Natuurherstel in de Baarzanse kreek, biologisch onderzoek naar de effecten van baggeren, AquaSense	Altenburg en Wymenga	Friesland
5	Brongers en Altenburg	2002	Beheersplan, beheersvisie it Mandefjild 2004-2029	Oranjewoud	Drenthe
6	Bijkerk en Bouwhuis	1991	Inrichtingsplan schans Bourange	Ad-eco	Drenthe
7	Nijland G.	1991	Transectonderzoek 1981-1991 Drouwenerzand	Ad-eco	Friesland
8	Nijland G.	1991	Transectonderzoek 1981-1991 Smilderner Oosterveld-noord	it Fryske gea	Noord-brabant
9	Jager en Rintjema	2004	Vegetatie, fauna, beheeren projecten it Mandefjild, Bakkefeansterdunen/heide fan Allardse	Iwaco	Flevoland
10	Buskens en Roelandse	2001	Vooronderzoek herstelplan Venrode Midden	Oranjewoud	Overijssel
11	Oranjewoud	1996	Verdrogingsonderzoek Schokkerbos	onbekend	Overijssel
12	onbekend	2004	OBN-beleidsmonitoring 2004 - Aamsveen	onbekend	Overijssel
13	Onbekend	2004	OBN-beleidsmonitoring 2004 - Boetelerveld	b-ware	Overijssel
14	Brouwer e.a.	2005	Vooronderzoek Wierdense veld, eindrapportage mei 2005	Waardenburg	Overijssel
15	Soes e.a.	2002	Inventarisatie vijfverpartij op landgoed de Beul	bureau G&L	Overijssel
16	v/d Ancker e.a.	2004	Vooronderzoek voor het herstel van de zandverstuivingen Lemelerberg en Beerze	B-ware	Gelderland
17	Mullekom e.a.	2006	Onderzoek naar de kansen voor natuurontwikkeling in het Wisselse veen	Kurstjens ecologisch advies	Limburg
18	Kurstjens G.	2000	Monitoring Heerenven in 2000	Iwaco	Noord-brabant
19	Buskens en Roelandse	2001	Vooronderzoek herstel Greveschutven	Kurstjens ecologisch advies	Limburg
20	Kurstjens G.	2003	Ontwikkeling Flora en fauna Heerevnen 2000-2003	Ten Haaf en Bakker	Noord-holland
21	Ten Haaf en Bakker	2000	monitoring Limmerdie en Limmerveentje.	Kurstjens ecologisch advies	Limburg
22	Kurstjens G.	2001	Ontwikkeling Flora en fauna Heerenven 2001	Het Drentse Landschap	Drenthe
23	van Dijk & Heinemeijer	2005	Ontwikkeling van vegetatie en broedvogels in relatie tot het beheer op het Doldersummerveld	BFO	Noord-holland
24	Swaan & Geelhoed	2005	Monitoringsprogramma herstel project Ilperveld	Ad-eco	Drenthe
25	Nijland G.	2002	Transectonderzoek 1981-1991-2001 Smilderner Oosterveld	Ad-eco	Drenthe
26	Nijland G.	2002	Transectonderzoek 1981-1991-2001 Drouwenerzand	Natuurbalans - Limes Divergens	Noord-brabant
27	Goeij, S. de	2004	Beekdalgraslanden langs de Hierdense beek	Oranjewoud	Gelderland
28	Oranjewoud	1997	Blussen van de Brand, drie scenarios voor meer en beter water voor natuurgebied de Brand	Stichting Bargerveen	Friesland
29	Nijssen, M. e.a.	2007	Effecten van verstuivingsmaatregelen op het Wekeromse zand	it Fryske gea	Friesland
30	Rintjema, S.	2006	Inventarisatieverslag it Fryske Gea 2005	Altenburg en Wymenga	Friesland
31	van der Heide e.a.	2002	monitoring van vegetatie, heikikker en zilveren maan in it Butenfjild	it Fryske gea	Friesland
32	Jager	2000	De vegetatie van de Schaopedobbe n 1999	Kurstjens ecologisch advies	Limburg
33	Kurstjens G.	2002	Monitoring Heerenven in 2002	Agens	Noord-holland
34	Witteveldt & van 't Veer	2003	Evaluatie natuurherstelproject plan Watersnip, ilperveld 1997-2003	Grontmij	Zuid-holland
35	Grontmij	2000	Herstel blokboezems Krimpenerwaard, hydrologische bescherming van vier voormalige boezers	onbekend	Overijssel
36	onbekend	2004	OBN-beleidsmonitoring 2004 - bergervennen	van der Goes & Groot	Noord-holland
37	Damm, T.	2005	Watermetingen ilperveld	Altenburg en Wymenga	Overijssel
38	Heikoop & van der Heide	2007	Flora en fauna in de Kamperhoek in 2006	Landschap Overijssel	Overijssel
39	Landschap Overijssel	2003	Monitoringsverslag 2002 Flora en vegetatie		

BIJLAGE 1 GEGEVENS VAN DE 12 LANDSCHAPPEN T/M 2007

Gegevens in het veld verzameld door Piet van de Munkhof.

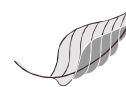
Het Groninger Landschap

1.1 Polder Breebaart 1 (1998)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Bergeend (2001), Brandgans (2001), Oeverwaluw (1999), Smient (2006), Tureluur (1999, 2006), Wulp (2006).			

It Fryske Gea

2.2 Schoapedobbe 1 (1990)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Blauwe knoop	GE	Va	2006.
Blauwe zegge		Pva	2006.
Borstelgras	GE	Va	1991.
Bosdroogbloem	GE	Va	1991.
Bruine snavelbies	GE	Vz	2006.
Drijvende waterweegbree	KW	Z	1991, 2006.
Geelgroene zegge		Pva	2006.
Heidekartelblad	BE	Z	1991, 2006.
Kleine tijm	BE	Z	1991.
Kleine zonnedauw	GE	Pva	2006.
Klokjesgentiaan	GE	Vz	2006.
Kraaihei		Va	2006.
Kruipwilg		Va	2006.
Liggende vleugeltjesbloem	KW	Z	1991, 2006.
Mannetjesereprijs		Pva	2006.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	2006.
Ronde zonnedauw	GE	Pva	2006.
Stekelbrem	GE	Va	1991, 2006.
Sterzegge		Vz	2006.
Tandjesgras		Pa	1991, 2006.
Valkruid	BE	Z	1991, 2006.
Veelstengelige waterbies		Z	2006.
Veenpluis		Pva	2006.
Witte snavelbies	GE	Vz	2006.
Bruine kikker (1991, 2006), Heikikker (1991), Ree (2006), Wulp (1991, 2006).			

2.3 Schoapedobbe 2 (1991)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	1991.
Moerasviooltje		Pva	1991.
Sterzegge		Vz	1991.
Veelstengelige waterbies		Z	2006.
Vlottende bie	KW	Z	1991.

Watersaardbei	GE	Va	1991, 2006.
Waterpostelein		Va	2006.
Adder (2006), Bruine kikker (1991), Goudvink (2006), Groene kikker (2006), Groene specht (2006), Heikikker (1991, 2006), Nijlgans (2006).			

2.7 De Warren 1 (1997)			
SOORT:	RL	UFG	JA(A)R(EN):
Penningkruid		Vz	1999.
Watersaardbei	GE	Va	1999.
Waterdriehlad	GE	Pva	1999.
Waterkruid		Zz	1999.
Aalscholver (1999), Bergeend (1999), Boomvalk (1999), Brandgans (1999), Bruine kiekendief (1999), Gele kwikstaart (1999), Groene kikker (1999), Grutto (1999), Meerkikker (1999), Nijlgans (1999), Oeverwaluw (1999), Regenwulp (1999), Scholekster (1999), Tureluur (1999), Zwarte stern (1999).			

Het Drentse Landschap

3.6 Hijkerveld 2 (1995) ¹⁾			
¹⁾ Incl. 3.16 Hijkerveld 3 (1998)			
SOORT:	RL	UFG	JA(A)R(EN):
Veenpluis		Pva	2000.
Bergeend (2000), Groenpootruiter (2000).			

3.13 Dalerpeel 1 (1997)			
SOORT:	RL	UFG	JA(A)R(EN):
Groene kikker (1999), groene zandloopkever (1999), Koekoek (1999), Oranjetip (1999).			

3.15 Gasterse Duinen 1 (1997)			
SOORT:	RL	UFG	JA(A)R(EN):
Bruine kikker (2000), Gewone pad (2000).			

3.19 Reest 3 (1999)			
SOORT:	RL	UFG	JA(A)R(EN):
Blaaszegge		Vz	2006.
Draadrus	KW	Z	2006.
Grote pimpnel		Pa	2006.
Moeraskartelblad	KW	Zz	2006.
Noordse zegge	KW	Vz	2006.
Penningkruid		Vz	2006.
Schildereprijs		Va	2006.
Watersaardbei	GE	Va	2006.
Waterkruid		Vz	2006.
Wulp (2006).			

3.23 Reest 5 (2000)			
SOORT:	RL	UFG	JA(A)R(EN):

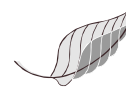
Blauwe knoop	GE	Va	2006.
Blauwe zegge		Pva	2006.
Borstelgras	GE	Va	2006.
Draadrus	KW	Z	2006.
Geelgroene zegge		Pva	2006.
Kleine zonnedauw	GE	Pva	2006.
Moeraskartelblad	KW	Zz	2006.
Moerasviooltje		Pva	2006.
Moeraswederik		Pa	2006.
Penningkruid		Vz	2006.
Pijptorkruid		Z	2006.
Poelruit		Vz	2006.
Stijf struisriet	BE	Zz	2006.
Veenpluis		Pva	2006.
WATERAARDBEI	GE	Va	2006.
Groene kikker (2006), Watersnip (2006).			

Landschap Overijssel

4.1 Brecklenkamperveld 1 (1990)¹⁾

¹⁾Incl. 4.10 Brecklenkamperveld 2 (1996)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Beenbreek	BE	Z	1999.
Blauwe knoop	GE	Va	1999.
Blauwe zegge		Pva	1999.
Borstelbies		Va	1999.
Borstelgras	GE	Va	1999.
Bruine snavelbies	GE	Vz	1999.
Draadgentiaan	BE	Zz	1999.
Draadrus	KW	Zz	1999.
Geelgroene zegge		Pva	1999.
Heidekartelblad	BE	Z	1999.
Kleine zonnedauw	GE	Pva	1999.
Klokjesgentiaan	GE	Vz	1999.
Koningsvaren		Pva	1999.
Moerashertshooi	KW	Z	1999.
Moerasviooltje		Va	1999.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	1999.
Oeverkruid	BE	Z	1999.
Ondergedoken moerasscherm	KW	Z	1999.
Pilvaren		Zz	1999.
Schildereprijs		Va	1999.
Stijve moerasweegbree	BE	Z	1999.
Veelstengelige waterbies		Z	1999.
Veenpluis		Vz	1999.
Vlottende bie	KW	Z	1999.
WATERAARDBEI	GE	Va	1999.
Waterpostelein		Va	1999.

Witte snavelbies	GE	Vz	1999.
Groene kikker (1999), groene zandloopkever (1999), Moerassprinkhaan (1999).			

4.3 Bergvennen 3 (1993)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Beenbreek	BE	Z	1999, 2002.
Borstelgras	GE	Va	1999, 2002.
Bruine snavelbies	GE	Vz	1999, 2002.
Gesteeld glaskroos		Zz	2002.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	1999, 2002.
Klokjesgentiaan	GE	Vz	1999, 2002.
Lavendelhei	KW	Z	2002.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	1999, 2002.
Oeverkruid	BE	Z	1999, 2002.
Veelstengelige waterbies		Z	1999, 2002.
Veenbies	GE	Vz	2002.
Veenpluis		Vz	1999.
Waterlobelia	EB	Zz	1994, 1999, 2002.
Wilde gagel	GE	Va	1999, 2002.
Witte snavelbies	GE	Vz	1999, 2002.
Boomleeuwerik (1999), Bruine kikker (1999), Groene kikker (2002), Groenpootruiter (1999), Heikikker (2002), Roodborsttapuit (1999), Watersnip (1999).			

4.6 De Wildernis 1 (1996)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Bruine snavelbies	GE	Vz	1999.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	1999.
Klein warkruid	KW	Vz	1999.
Veenbies	GE	Vz	1999.
Bruine kikker (1999), Groene kikker (1999), Heikikker (1999).			

4.17 Bergvennen 5 (1997)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Bruine snavelbies	GE	Vz	1999.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	1999.
Oeverkruid	BE	Z	1999.
Veelstengelige waterbies		Z	1999.
Waterlobelia	EB	Zz	1999.
Witte snavelbies	GE	Vz	1999.

4.23 De Wildernis 3 (1998)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Borstelbies		Va	1999.
Moerashertshooi	KW	Z	1999.
Pilvaren		Zz	1999.
Veelstengelige waterbies		Z	1999.
Waterpunge		Z	1999.
Bruine kikker (1999), Groene kikker (1999), Heikikker (1999), Levendbarende hagedis (1999).			

Flevo-landschap

5.6 Schokkerbos 2 (1996)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Appelvink (99-265), Haas (99-265), Kleine watersalamander (99-265), Ree (99-265), Staartmees (99-265).			

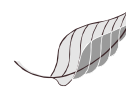
5.7 Staartreservaat 2 (1996)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bruine kiekendief (99-264), Ree (99-264).			

5.12 Kamperhoek 5 (1999) ¹⁾			
¹⁾ Incl. 5.15 Kamperhoek 6 (2000) en 5.16 Kamperhoek 7 (2002)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Baardmannetje (04-885), Bruine kikker (04-884), Groene kikker (04-885), Knobbelzwaan (04-887), Krakeend (04-883), Tafeleend (04-883).			

5.17 Lepelaarsplassen 1 (2004)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bruine kikker (05-1017), Gewone pad (05-1017), Groene kikker (05-1017), Grote zilverreiger (07-770), Putter (05-1017), Waterral (05-1017).			

Geldersch Landschap

6.1 Verbrande Bos 1 (1989) ¹⁾			
¹⁾ Incl. 6.6 Verbrande Bos 2 (1992)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Beekmijtertje	BE		2002.
Beenbreek	BE	Z	1998, 2002, 2005.
Blauwe zegge		Pva	1998, 2005.
Borstelbies		Va	1990.
Bruine snavelbies	GE	Vz	2002, 2005.
Dubbelloof	GE	Vz	2002, 2005.
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	1990, 2002, 2005.
Groot bronkruid		Zz	2002, 2005.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	1998, 2002, 2005.
Kleinste egelskop	BE	Zz	2002.
Moerashertshooi	KW	Z	2002.
Moerasviooltje		Pva	2005.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	1998, 2002, 2005.
Ronde zonnedaauw	GE	Pva	2002.
Schildereprijs		Va	1990.
Veelstengelige waterbies		Z	2002.
Veenbies	GE	Vz	2005.

Veenpluis		Vz	1998, 2002, 2005.
Flottende bie	KW	Z	2002, 2005.
Wilde gagel	GE	Va	2002.
Witte snavelbie	GE	Vz	1990, 1998, 2002, 2005.
Alpenwatersalamander (2005), Bruine kikker (1990, 2002, 2005), Edelhart (1998), Groene kikker (2002, 2005), Kamsalamander (2005), Kievit (2005), Kleine watersalamander (2005), Kruisbek (1990).			

6.2 Hagen 1 (1990)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Blauwe zegge		Pva	1992, 2005.
Borstelbie		Va	1992.
Borstelgras	GE	Va	1992.
Draadzegge	KW	Z	1992, 2005, 2006.
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	1992.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	1992, 2005.
Knolboterbloem		Vz	1992.
Liggend hertshooi		Va	1992.
Loos blaasjeskruid		Z	1992.
Moerashertshooi	KW	Z	1992, 2005, 2006.
Moerasviooltje		Pva	2005, 2006.
Moeraswederik		Z	2005.
Ondergedoken moerasscherm	KW	Z	1992.
Schildereprijs		Va	2005.
Stekelbrem	GE	Va	2005.
Tandjesgras		Pa	2005.
Veelstengelig waterbie		Z	1992, 2005, 2006.
Wateraardbei	GE	Va	1992, 2005, 2006.
Waterpostelein		Va	1992.
Witte waterlelie		Vz	2005, 2006.
Bruine kikker (1992), Groene kikker (1992, 2005, 2006).			

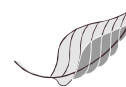
6.4 Erica-Noord 1 (1992) ¹⁾			
¹⁾ Incl. 6.9 Erica-Noord 2 (1995)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Blauwe zegge		Pva	2000.
Bruine snavelbie	GE	Vz	2000, 2003.
Kikkerbeet		Vz	2003.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2000, 2003.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	2000, 2003.
Pijptorkruid		Z	2003.
Schildereprijs		Va	2000, 2003.
Snavelzegge		Vz	2003.
Waterlepelkje	EB	Zz	2003.
Waterpostelein		Va	2000.
Watertorkruid		Pa	2000.
Waterviolier		Pa	2000, 2003.
Witte snavelbie	GE	Vz	2000.
Groene kikker (2000, 2003), groene zandloopkever (2000), Ree (2003).			

6.7 De Dellen 1 (1992)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Klein warkruid	KW	Vz	2007.

6.12 Molenven 1 (1996)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Draadzegge	KW	Z	1998.
Veenpluis		Vz	1998.
Groene kikker (04-853).			

6.15 Wisselse Veen 1 (1996)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Armbloemige waterbies	BE	Zz	2007.
Blauwe knoop	GE	Va	2007.
Blauwe zegge		Pva	2007.
Borstelbies		Va	2000, 2007.
Dubbelloof	GE	Vz	2000.
Fraai hertshooi	BE	Z	2007.
Geelgroene zegge		Pva	2007.
Gevlekte orchis	KW	Vz	2007.
Grote ratelaar		Pva	2007.
Kleine zonnedauw	GE	Pva	2007.
Koningsvaren		Pva	2007.
Moeraskartelblad	KW	Zz	2007.
Moerasviooltje		Pva	2000, 2007.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	2007.
Rietorchis		Z	2007.
Rode bosbes		Va	2007.
Ronde zonnedauw	GE	Pva	2007.
Snavelzegge		Vz	2007.
Sterzegge		Vz	2007.
Stijve ogentroost	GE	Z	2007.
Veelstengelige waterbies		Z	2007.
Veenpluis		Vz	2007.
WATERAARDBEI	GE	Va	2007.
Wilde gagel	GE	Va	2007.
Witte snavelbies	GE	Vz	2007.
Bermpje (2007), Bruine kikker (2000, 2007), Goudvink (2007), Graspieper (2007), Groene kikker (2000, 2007), Haas (2007), Moerassprinkhaan (2007), Ree (2007), Rugstreeppad (2007).			

6.16 Staverden 2 (1996) ¹⁾			
¹⁾ Incl. 6.23 Staverden 3 (1998), 6.41 Staverden 4 (2000) en 6.42 Staverden 5 (2000)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	2002.
Kleine watereppe		Vz	2002.
Penningkruid		Vz	2002.
Waterdrieblad	GE	Z	2002.
Bruine kikker (2002), Driedoornige stekelbaars (2002), Tiendoornige stekelbaars (2002).			

6.27 Tongerense Heide 2 (1998)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Blauwe zegge		Pva	2000.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2000.
Kraaihei		Va	2000.
Rode bosbes		Va	2000.
Veelstengelige waterbies		Z	2000.
Witte snavelbies	GE	Vz	2000.
Boomleeuwerik (2000), Bruine kikker (2000), Gewone pad (2000), Groene kikker (2000), Heikikker (2000), mierenleeuw (2000).			

6.35 Hagen 2 (1999)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Blauwe zegge		Pva	2005, 2006.
Bruine snavelbies	GE	Vz	2006.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2005, 2006.
Moeraswolfsk lau w	KW	Vz	2005, 2006.
Sterzegge		Vz	2005, 2006.
Veelstengelige waterbies		Z	2005, 2006.
Groene kikker (2005, 2006), groene zandloopkever (2005), Heikikker (2006), Hoornaar (2006), Kleine water-/Vinpootsalamander (2006), Kruisbek (2006), Wespenspin (2006).			

6.45 Regulieren 4 (2000)¹⁾			
¹⁾ Incl. 6.49 Regulieren 5 (2001) en 6.56 Regulieren 6 (2002)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Gele plomp		Ma	2005, 2007.
Kikkerbeet		Pa	2005.
Krabbenscheer	GE	Vz	2005, 2007.
Veelwortelig kroos		Va	2004.
Bergeend (2007), Bruine kiekendief (2005), Bruine kikker (2005), Canadese gans (2007), Gewone pad (2007), Grauwe gans (2007), Groene kikker (2005, 2007), Grutto (2007), Haas (2007), Heikikker (2007), Kleine watersalamander (2005), Ree (2007), Tureluur (2007), Watersnip (2007).			

6.55 De Haar 1 (2002)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Gevlekte orchis	KW	Vz	2007.
Grote ratelaar		Pva	2007.
Moerashertshooi	KW	Z	2007.
Tandjesgras		Pa	2007.
Moerassprinkhaan (07-782).			

Landschap Noord-Holland

8.2 Ilperveld 1 (1991)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Ronde zonnedaauw	GE	Pva	1994.

8.5 Ilperveld 3 (1997)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Kleine watereppe		Vz	1999.
Moerasandijvie		Pva	1998.
Ronde zonnedaauw	GE	Pva	1999.
Bruine kikker (1999), Groene kikker (1999), Haas (1998), Krakeend (1999), Meerkikker (1999), Noordse woelmuis (1999).			

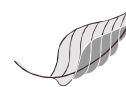
8.15 Zeerijdsdijkje 1 (2002)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Waterpunge		Pva	2005.
Driedoornige stekelbaars (2005), Tiendoornige stekelbaars (2005).			

Zuid-Hollands Landschap

9.1 Duinen van Oostvoorne 1 (1990) ¹⁾			
¹⁾ Incl. 9.2 Duinen van Oostvoorne 2 (1991), 9.3 Duinen van Oostvoorne 3 (1994), 9.4 Duinen van Oostvoorne 4 (1995), 9.7 Duinen van Oostvoorne 5 (1997) en 9.14 Duinen van Oostvoorne 6 (2000)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bleekgele droogbloem		Va	1992, 1999.
Bosaardbei	GE	Pa	2005.
Fijne watterranonkel		Pva	2005.
Herfstbitterling		Pva	1992, 1997.
Kleine lisdodde		Vz	1997.
Lidsteng		Pva	1997, 1998, 1999, 2000, 2002, 2005.
Oeverkruid	BE	Z	1992, 2005.
Ongelijkbladig fonteinkruid	BE	Z	2005.
Penningkruid		Vz	2005.
Schildereprijs		Z	2005.
Stijve moerasweegbree	BE	Z	1992, 1997, 1998, 2000, 2002, 2005.
Teer guichelheil	KW	Zz	2000, 2002, 2005.
Vleeskleurige orchis	KW	Vz	2005.
Wattergentiaan		Z	1992.
Waterpunge		Pva	1992, 1997, 1998, 2002, 2005.
Weegbreefonteinkruid	GE	Uz	1992, 2005.
Wilde akelei		Vz	2005.
Wilde liguster		Va	2005.
Zwarte populier		Pa	1992.
Bruine kikker (1992, 2005), Driedoornige stekelbaars (2005), Gewone pad (1998), Grauwe gans (2005), Groene kikker (1992, 1997, 1998, 2000, 2005), Kleine water-/Vinpootsalamander (2005), Meerkoe (2005), Tiendoornige stekelbaars (2005).			

9.11 Staelduinse Bos 2 (1999)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Grote kroosvaren		Pa	2002, 2005.
Heelblaadjes		Z	2005.
Gewone pad (2005), Groene kikker (2005), Putter (2002), Tiendoornige stekelbaars (2005).			

9.17 Langeveld 1 (2002) ¹⁾			
¹⁾ Incl. 9.19 Langeveld 2 (2003)			

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Watersnip (07-1119).			

Brabants Landschap

11.1 Padvindiersven 1 (1989)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bruine snavelbies	GE	Vz	2006.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2006.
Oeverkruid	BE	Z	1997.
Waterpostelein		Va	1997.
Groene kikker (2006), Dodaars (1995), Kuifeend (2006), Oeverwaluw (2006), Scholekster (1997, 2006), Witgatje (1997).			

11.3 De Krim 1 (1995)¹⁾

¹⁾Incl. 11.14 De Krim 3 (1998), 11.51 De Krim 5 (2001), 11.53 De Krim 6 (2002) en 11.92 De Krim 8 (2005)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bruine snavelbies	GE	Vz	2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2007.
Wespenspin (07-1062).			

11.6 Braakhuizensche Heide 1 (1997)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Blauwe zegge		Pva	2007.
Bruine snavelbies	GE	Vz	2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Klokjesgentiaan	GE	Vz	2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2007.
Veenbies	GE	Vz	2007.
Wilde gagel	GE	Va	2007.
Witte snavelbies	GE	Vz	2007.
Heidesabelsprinkhaan (2007), Kruisbek (2007).			

11.7 Klein Huisven 1 (1997)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bruine snavelbies	GE	Vz	2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Klokjesgentiaan	GE	Vz	2007.
Ronde zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2007.
Levendbarende hagedis (07-944).			

11.8 Bunthorst 1 (1997)¹⁾

¹⁾Incl. 11.14 Bunthorst 2 (1998), 11.21 Bunthorst 3 (1999) en 11.51 Bunthorst 4 (2001)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bruine snavelbies	GE	Vz	2007.

Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Moeraswolfsklaus	KW	Vz	2007.
Heikikker (2007), Ree (2007), Wespenspin (2007).			

11.11 Grijze Steen 1 (1997)¹⁾

¹⁾ Incl. 11.28 Grijze Steen 2 (200) en 11.61 Grijze Steen 3 (2002)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bruine snavelbies	GE	Vz	2006, 2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	1998, 2007.
Moeraswolfsklaus	KW	Vz	2006.
Ronde zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Veenbies	GE	Vz	2006, 2007.
Veenpluis		Pva	2007.
Wilde gagel	GE	Va	2006, 2007.
Groene kikker (2007), Groene zandloopkever (2007), Levendbarende hagedis (2007).			

11.18 Rovertse Heide 1 (1999)¹⁾

¹⁾ Incl. 11.43 Rovertse Heide 2 (2001), 11.82 Rovertse Heide 3 (2004), 11.86 Rovertse Heide 4 (2005) en 11.98 Rovertse Heide 5 (2006)

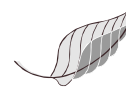
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Blauwe zegge		Pva	2007.
Bruine snavelbies	GE	Vz	2007.
Geelgroene zegge		Pva	2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Moeraswolfsklaus	KW	Vz	2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2007.
Groene kikker (2007), Hoornaar (2007), Watersnip (2007).			

11.25 Meeven 1 (1999)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Heen		Zz	2007.
Moerashertshooi	KW	Vz	2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2007.
Witte waterlelie		Vz	2007.
Hoornaar (2007).			

11.26 Lokker-West 1 (1999)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Blauwe knoop	GE	Va	2007.
Blauwe zegge		Pva	2006, 2007.
Bleekgele droogbloem		Zz	2007.
Borstelbies		Va	2007.
Bruine snavelbies	GE	Vz	2006, 2007.
Draadzegge	KW	Z	2007.
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	2007.
Geelgroene zegge		Pva	2007.
Gesteeld glaskroos		Z	2007.
Gevleugeld sterrenkroos		Nw!	2007.
Klein blaasjeskruid	KW	Vz	2007.

Klein glidkruid	BE	Zz	2007.
Klein warkruid	KW	Vz	2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Kruipwilg		Va	2007.
Moerashertshooi	KW	Vz	2007.
Moeraswederik		Z	2007.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	2006, 2007.
Pilvaren		Z	2007.
Ronde zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Snavelzegge		Vz	2007.
Sterzegge		Vz	2007.
Teer vederkruid	BE	Z	2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2006, 2007.
Flottende bies	KW	Vz	2007.
Waterpostelein		Va	2007.
Wilde gagel	GE	Va	2007.
Witte waterranonkel	BE	Zz	2007.
Bergeend (2007), Boomleeuwerik (2007), Bruine kikker (2007), Gewone pad (2007), Groene kikker (2006, 2007), Groene specht (2006), Haas (2007), Kleine watersalamander (2007), Knobbelswaan (2007), Roodborsttapuit (2007), Snoek (2007), Wespenspin (2007), Ree (2007).			

11.27 Regte Heide 4 (2000)¹⁾			
¹⁾ Incl. 11.41 Regte Heide 5 (2001), 11.62 Regte Heide 6 (2003) en 11.80 Regte Heide 7 (2004)			
SOORT:	RL	Ufk	JA(A)R(EN):
Bruine snavelbies	GE	Vz	2004, 2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Klokjesgentiaan	GE	Vz	2007.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2007.
Veenbies	GE	Vz	2007.
Witte snavelbies	GE	Vz	2007.
Levendbarende hagedis (2007).			

11.29 Landschotse Heide 1 (2000)¹⁾			
¹⁾ Incl. 11.42 Landschotse Heide 3 (2001)			
SOORT:	RL	Ufk	JA(A)R(EN):
Blauwe zegge		Pva	2007.
Bruine snavelbies	GE	Vz	2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Kruipwilg		Va	2007.
Watersnip (2007).			

11.34 Herbertusbossen 2 (2000)¹⁾			
¹⁾ Incl. 11.50 Herbertusbossen 3 (2001), 11.55 Herbertusbossen 4 (2002) en 11.95 Herbertusbossen 5 (2005)			
SOORT:	RL	Ufk	JA(A)R(EN):
Bruine snavelbies	GE	Vz	2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Moerashertshooi	KW	Vz	2007.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	2007.

Veelstengelige waterbies		Vz	2007.
Veenpluis		Pva	2007.
Groene kikker (2007), Heikikker (2007).			

11.36 Mortelen 2 (2001)¹⁾

¹⁾ Incl. 11.58 Mortelen 4 (2002), 11.67 Mortelen 5 (2003), 11.74 Mortelen 6 (2004) en 11.99 Mortelen 8 (2006)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bruine kikker (2007), Hoornaar (2007), Wespenspin (2007).			

11.39 De Hurken 1 (2001)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Draadzegge	KW	Z	2006.
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	2006.
Kleine lisdodde		Vz	2006.
Loos? blaasjeskruid		Z	2006.
Veelstengelige waterbies		Vz	2006.
Amerikaanse hondsviis (2006), Groene kikker (2004, 2006), Grote zilverreiger (2006), IJsvogel (2006).			

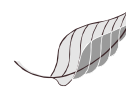
11.40 Lokker-West 2 (2001)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Blauwe zegge		Pva	2007.
Bruine snavelbies	GE	Vz	2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2007.
Wilde gagel	GE	Va	2007.
Witte snavelbies	GE	Vz	2007.
Groene kikker (2007).			

11.45 Nemelaer 1 (2001)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Beenbreek	BE	Z	2007.
Blauwe zegge		Pva	2007.
Bruine snavelbies	GE	Vz	2007.
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	2007.
Geelgroene zegge		Pva	2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Moerashertshooi	KW	Vz	2007.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	2007.
Ronde zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2007.
Veenbies	GE	Vz	2007.
Veenpluis		Pva	2007.
Wilde gagel	GE	Va	2007.
Witte snavelbies	GE	Vz	2007.
Groene kikker (2007), Heikikker (2007), Levendbarende hagedis (2007).			

11.46 Nemelaer 2 (2001)¹⁾

¹⁾ Incl. 11.60 Nemelaer 3 (2002), 11.76 Nemelaer 4 (2004), 11.88 Nemelaer 5 (2005) en 11.105 Nemelaer 8 (2006)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Borstelbies		Va	2007.
Draadzegge	KW	Z	2007.
Kikkerbeet		Vz	2007.
Slangenwortel		Vz	2007.
Snavelzegge		Vz	2007.
Veenpluis		Pva	2007.
Wateraardbei	GE	Va	2007.
Watertorkruid		Pa	2007.
Waterviolier		Pa	2007.
Bruine kikker (2007), Groene kikker (2007), Heikikker (2007), Wespenspin (2007).			

11.47 Grevenschutven 2 (2001)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Blauwe zegge		Pva	2004, 2006.
Bruine snavelbies	GE	Vz	2004, 2006, 2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2002, 2004, 2006, 2007.
Klokjesgentiaan	GE	Vz	2006, 2007.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	2004, 2006, 2007.
Ronde zonnedaauw	GE	Pva	2002, 2004, 2006, 2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2004, 2006.
Veenbies	GE	Vz	2004, 2006.
Veenpluis		Pva	2004, 2006.
Wilde gagel	GE	Va	2006.
Witte snavelbies	GE	Vz	2002, 2004, 2006, 2007.
Bruine kikker (2006), Gewone pad (2007), groene zandloopkever (2004, 2006), Heikikker (2006, 2007), Levendbarende hagedis (2002, 2006).			

11.52 Heezerven 1 (2002)¹⁾			
¹⁾ Incl. 11.70 Heezerven 2 (2004)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Bruine snavelbies	GE	Vz	2005.
Draadzegge	KW	Z	2005.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2005.
Veenpluis		Pva	2005.
Veelstengelige waterbies		Vz	2005.
Bruine zandloopkever (2005), Groene kikker (2005), Levendbarende hagedis (2005), Moerassprinkhaan (2005).			

11.56 Venrode 2 (2002)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Koningsvaren		Pva	2007.
Moerashertshooi	KW	Vz	2007.
Moeraswederik		Z	2007.
Wilde gagel	GE	Va	2007.
Witte waterlelie		Vz	2007.
Groene kikker (2007).			

11.59 Karregat 1 (2002)			
--------------------------------	--	--	--

SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Kruipwilg		Va	2007.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	2007.
Oeverkruid	BE	Z	2007.
Ronde zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2007.
Veenpluis		Pva	2007.
Waterlobelia	EB	Zz	2007.
Witte waterlelie		Vz	2007.
Groene kikker (2007), Groene specht (2007), Moerassprinkhaan (2007), Rugstreeppad (2007), Wespenspin (2007).			

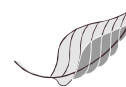
11.64 Landschotse Heide 4 (2003)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Bruine snavelbies	GE	Vz	2007.
Moerashertshooi	KW	Vz	2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2007.
Veenpluis		Pva	2007.
Wilde gagel	GE	Va	2007.
Kleine water-/Vinpootsalamander (2007), Watersnip (2007).			

11.77 Neterselse Heide 1 (2004)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Blauwe zegge		Pva	2007.
Bruine snavelbies	GE	Vz	2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Kruipwilg		Va	2007.
Veenbies	GE	Vz	2007.
Wilde gagel	GE	Va	2007.
Gewone pad (2007), Wespenspin (2007).			

11.78 Oude Hondenberg 2 (2004)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Levendbarende hagedis (2005).			

11.79 Galgenven 3 (2004)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Snavelzegge		Vz	2007.
Wilde gagel	GE	Va	2007.
Dodaars (2007), Groene kikker (2007).			

11.81 Riels Laag 1 (2004)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Bleekgele droogbloem		Zz	2007.
Bruine snavelbies	GE	Vz	2007.
Draadzegge	KW	Z	2007.
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	2007.

Geelgroene zegge		Pva	2007.
Heelblaadjes		Z	2007.
Klein blaasjeskruid	KW	Vz	2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Koningsvaren		Pva	2007.
Loos? Blaasjeskruid		Z	2007.
Moerashertshooi	KW	Vz	2005, 2007.
Moeraskartelblad	KW	Zz	2007.
Moeraswederik		Z	2007.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	2007.
Snavelzegge		Vz	2005, 2007.
Sterzegge		Vz	2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2005, 2007.
Wateraardbei	GE	Va	2005.
Bruine kikker (2005), Groene kikker (2005, 2007), Haas (2007), Ree (2007), Roodborsttapuit (2005), Tiendoornige stekelbaars (2007), Watersnip (2007).			

11.83 Spinsterberg 1 (2004)¹⁾

¹⁾ Incl. 11.96 Spinsterberg 2 (2005) en 11.102 Spinsterberg 3 (2006)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bruine snavelbies	GE	Vz	2007.
Drijvende egelskop	BE	Zz	2007.
Geelgroene zegge		Pva	2007.
Klein warkruid	KW	Vz	2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Klokjesgentiaan	GE	Vz	2007.
Kruipbrem	KW	Vz	2007.
Moerashertshooi	KW	Vz	2007.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	2007.
Ronde zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2007.
Alpenwatersalamander (2007), Bruine kikker (2007), bruine zandloopkever (2007), Gewone pad (2007), Groene kikker (2007), Heikikker (2007), IJsvogel (2007), Kleine water-/ Vinpootsalamander (2007), mierenleeuw (2007), Veldkrekkel (2007).			

11.84 Zwartven 1 (2004)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bruine snavelbies	GE	Vz	2007.
Geelgroene zegge		Pva	2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2007.
Groene kikker (2007), Rugstreeppad (2007).			

11.89 Nemelaer 6 (2005)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Roodborsttapuit (2007).			

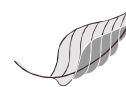
11.91 Karregat 2 (2005)¹⁾

1) Incl. 11.108 Karregat 3 (2006)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
bruine zandloopkever (2007).			

11.94 Braakhuizensche Heide 3 (2005)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bruine snavelbies	GE	Vz	2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2007.
Wilde gagel	GE	Va	2007.
Witte snavelbies	GE	Vz	2007.

Limburgs Landschap

12.1 Banen-Zuid 1 (1989) ¹⁾			
1) Incl. 12.5 Banen-Zuid 2 (1993), 12.9 Banen-Zuid 3 (1994), 12.10 Banen-Zuid 4 (1995), 12.22 Banen-Zuid 5 (1996), 12.32 Banen-Zuid 6 (1997), 12.36 Banen-Zuid 7 (1998), 12.75 Banen-Zuid 9 (2002) en 12.94 Banen-Zuid 10 (2005)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bleekgele droogbloem		Zz	2006.
Drijvende waterweegbree	KW	Z	1992, 1994, 1995, 1996, 1997, 2006.
Geelgroene zegge		Pva	2006.
Gesteeld glaskroos		Z	1992, 1994, 1995, 1996, 2004, 2006.
Haaksterrenkroos		Va	1996.
Kikkerbeet		Vz	1995, 1996, 2000.
Kleine biesvaren	BE	Uz	1992, 1994, 2006.
Kleine lisdodde		Vz	1992.
Kleinste egelskop	BE	Z	1992, 1994.
Kruipende moerasweegbree	KW	Z	1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 2000, 2001, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007.
Loos blaasjeskruid		Z	1992, 1993, 1994, 1997.
Mattenbies		Vz	2006.
Moerasandijvie		Vz	2006.
Moerashertshooi	KW	Vz	1992, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 2000, 2001, 2004, 2005, 2006, 2007.
Moeraswederik		Z	1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 2004, 2006, 2007.
Naaldwaterbies		Va	1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 2006.
Oeverkruid	BE	Z	1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 2006.
Ondergedoken moerasscherm	KW	Z	1994, 2005, 2006.
Ongelijkbladig fonteinkruid	BE	Z	1993, 1994, 1996.
Pilvaren		Z	1992, 1994, 1995, 1996, 2006.
Slijkgroen		Nw!	1992.
Snavelzegge		Vz	2006.
Teer vederkruid	BE	Z	1992, 1993, 1994.
Veelstengelige waterbies		Vz	1992, 1996, 2006, 2007.
Vlottende bies	KW	Vz	1992, 1993, 1994, 1995, 2006.
Wateraardbei	GE	Va	1995, 2006.
Waterpostelein		Va	1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 2001, 2003, 2004,

			2006, 2007.
Waterscheerling		Vz	1993, 1995, 1996, 2000, 2004, 2006, 2007.
Watertorkruid		Va	2006.
Witte waterlelie		Vz	1992, 1995, 1997, 1998.
Zwaardbladig fonteinkruid		Zz	2006.
Aalscholver (1995, 1997, 1998, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007), Amerikaanse hondsvij (1995, 2004), Atalanta (2006), Bergeend (1995, 2007), Blauwborst (1995, 1997, 2007), Blauwe kiekendief (1997), Blauwe reiger (1995, 1997, 1999, 2003, 2004, 2005, 2007), Boerenzwaluw (2006, 2007), Boomvalk (1996, 1997, 1998, 2003, 2006, 2007), Bruine kiekendief (1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1998, 2007), Bruine kikker (1996, 2006), Dodaars (1993, 1994, 1995, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2004, 2007), Fuut (1994, 1995, 1997, 1998, 1999, 2000, 2004, 2005, 2006, 2007), Geoarde fuut (1994, 1995, 1997, 1998, 2000, 2001, 2004), Gewone pad (1996, 2005, 2006, 2007), Grauwe gans (1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007), Grauwe vliegenvanger (1995), Groene kikker (1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2004, 2005, 2006, 2007), Groenpootruiter (1993, 1996, 2005), Grote zaagbek (2007), Grote zilverreiger (2003, 2004, 2005, 2006, 2007), Grutto (1993), Havik (1994), Heikikker (2007), Heilige ibis (2006, 2007), Hoornaar (2002), Isvogel (2006), Kleine plevier (1996), Kleine zilverreiger (2003, 2007), Knobbelswaan (1995, 1998, 1999, 2000, 2001, 2005), Kuifeend (1995, 1997, 1998, 2007), Meerkot (1998, 2007), Medicinale bloedzuiger (1996, 1997), Middelste zaagbek (2004), Moerassprinkhaan (2007), Nijlgans (1994, 1995, 1996, 1998, 2003, 2004, 2005, 2006), Nonnetje (2007), Oeverloper (1994, 2006), Oranjetip (2000, 2007), Ree (1995, 1996, 2003, 2006), Rode ibis (2007), Scholekster (1996), Slobeend (1993, 1995, 2000, 2006, 2007), Smient (2006), Sperwer (1994, 1996), Spiegeldikkopje (1996), Tafelend (1995, 1997, 1998, 2007), Torenavalk (1996), Watersnip (1995, 2005), Wilde eend (1995), Witgatje (1994, 1995, 1996, 1998, 2003, 2005, 2006), Wulp (2005), Zwarte ooievaar (2006, 2007), Zwarte stern (1995).			

12.2 Boshuizer Bergen 1 (1990)¹⁾

¹⁾Incl. 12.47 Boshuizerbergen 2 (2000)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	2001.
Jeneverbes	GE	Vz	2000, 2001.
Alpenwatersalamander (2001), bruine zandloopkever (2000, 2001), Groene kikker (2001), Levendbarende hagedis (2001), mierenleeuw (2001), Poelkikker (2001).			

12.3 Ravenvennen 1 (1991)¹⁾

¹⁾Incl. 12.7 Ravenvennen 2 (1993), 12.53/54 Ravenvennen 7/8 (2001) en 12.82 Ravenvennen 9 (2003)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Borstelgras	GE	Va	1999.
Bruine snavelbies	GE	Vz	2006, 2007.
Draadzegge	KW	Z	2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2006, 2007.
Snavelzegge		Vz	2007.
Veelstengelige waterbies		Z	2006, 2007.
Veenpluis		Vz	2006.
Wateraardbei	GE	Va	2006.
Wilde gagel	GE	Va	2006.
Witte snavelbies	GE	Vz	2006.
Witte waterlelie		Vz	1999, 2006, 2007.
Dodaars (1999), Groene kikker (1999, 2006), Heikikker (2006), Kuifeend (1999), Levendbarende hagedis (2006), Tafelend (1999), Wespenspin (2007), Zomertaling (1999).			

12.4 Zwart Water 1 (1992)¹⁾

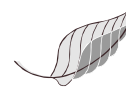
¹⁾Uitvoering in 2000, niet met EGM-subsidie. Uitvoeringsplan en monitoring wel EGM.

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
--------	----	-----	-------------

Blaaszegge		Vz	2006.
Gele plomp		Ma	2001, 2005.
Kleine egelskop		Vz	2005, 2007.
Mattenbies		Vz	2001.
Moerashertshooi	KW	Z	2005, 2006, 2007.
Moeraskartelblad	KW	Zz	2006.
Moeraswederik		Z	2000, 2007.
Naaldwaterbies		Z	2005.
Ronde zonnedaauw	GE	Pva	2000.
Slangenwortel		Vz	2001.
Snavelzegge		Vz	2000.
Sterzegge		Vz	2000, 2006.
Veenpluis		Vz	2000.
Vlottende bies	KW	Z	2007.
Wateraardbei	GE	Va	2000, 2001.
Waterdrieblad	GE	Z	2000.
Waterpostelein		Va	2005, 2006, 2007.
Waterscheerling		Vz	2000.
Aalscholver (2000, 2005, 2007), Boerenzwaluw (2005), Bruine kikker (2000, 2001), Canadese gans (2007), Dodaars (2000, 2002, 2005), Fuut (2005, 2006), Gewone pad (2000), Grauwe gans (2005, 2007), Groene kikker (2000, 2001, 2006), Knobbelzwaan (2005), Krakeend (2005), Kruisbek (2002), Kuifeend (2005), Nijlgans (2001), Oeverloper (2001, 2006), Oeverzwaluw (2001), Smient (2002), Wespandief (2000), Wespenspin (2000), Witgatje (2006).			

12.6 Geldersch Vlies 1 (1993) ¹⁾			
¹⁾ Incl. 12.48 Geldersch Vlies 3 (2000) en 12.66 Geldersch Vlies 4 (2001)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bruine snavelbies	GE	Vz	2005.
Kleine veenbes	KW	Z	1997.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	1997, 2005, 2006.
Moerashertshooi	KW	Z	2006.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	2006.
Snavelzegge		Vz	2006.
Stekelbrem	GE	Va	2005.
Sterzegge		Vz	2005.
Veelstengelige waterbies		Z	2005, 2006.
Veenpluis		Vz	1997, 2001, 2006.
Wilde gagel	GE	Va	2001, 2006.
Witte snavelbies	GE	Vz	1997.
Witte waterlelie		Vz	2006.
Dodaars (2001, 2005), Gewone pad (2001), Grauwe gans (2005), Groene kikker (2005, 2006), Heikikker (2001), Levendbarende hagedis (2005).			

12.11 De Banen Noord 1 (1995) ¹⁾			
¹⁾ Incl. 12.32 Banen-Noord 2 (1997)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bleekgele droogbloem		Zz	2006.
Drijvende waterweegbree	KW	Z	2006.
Gesteeld glaskroos		Z	1998, 2006.
Kleine biesvaren	BE	Uz	1998.
Kruipende moerasweegbree	KW	Z	1998, 2005, 2006.

Moerashertshooi	KW	Vz	2005, 2006.
Naaldwaterbies		Va	1998, 2005, 2006.
Ondergedoken moerasscherm	KW	Z	1998.
Snavelzegge		Vz	2006.
Veelstengelige waterbies		Vz	2006.
Waterpostelein		Va	2006.
Waterscheerling		Vz	2006.
Watertorkruid		Va	2006.
Zwaardbladig fonteinkruid		Zz	2006.
Aalscholver (1998), Boomvalk (1998, 2007), Bruine kikker (2000, 2006, 2007), Fuut (2000), Grauwe gans (1990), Groene kikker (2000, 2006, 2007), Groenpootruiter (2005), Grote zilverreiger (2004), Haas (1998), Heilige ibis (2007), Knobbelzwaan (1998, 2000), Meerkoet (2007), Nijlgans (1998), Oranjetip (2000), Ree (2006), Watersnip (2005), Witgatje (2005, 2006), Zomertaling (2007), Zomertortel (2007).			

12.13 Eckeltse Bergen 1 (1995)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Veldkrekkel (2007).			

12.16 Weerterbos 1 (1995)¹⁾

¹⁾Incl. 12.72 Weerterbos 8 (2002) en 12.94 Weerterbos 10 (2005)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Blauwe zegge		Pva	2000, 2002, 2005.
Draadzegge	KW	Z	2006.
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	1995, 1996, 1998, 2000, 2001, 2006.
Geelgroene zegge		Pva	2000.
Haaksterrenkroos		Va	2006.
Kleine lisdodde		Vz	1998, 2006.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2000, 2002.
Kleinste egelskop	BE	Z	2000.
Moerashertshooi	KW	Vz	2000, 2001, 2002, 2005, 2006.
Pilvaren		Z	1998, 2000, 2001.
Wateraardbei	GE	Va	1996, 2002, 2006.
Wilde gagel	GE	Va	1995.
Sterzegge		Vz	2000, 2002.
Veelstengelige waterbies		Vz	2000, 2001, 2002, 2005, 2006.
Vlottende bias	KW	Vz	2000, 2001, 2002.
Witte waterlelie		Vz	2000, 2002, 2005, 2006.
Bruine kikker (1995, 2000, 2002, 2006), Dodaars (2000), Gewone pad (2005), Groene kikker (2000, 2001, 2002), Groene specht (2006), groene zandloopkever (2002), Usvogel (2001), Kleine bonte specht (2000), Kleine watersalamander (2006), Kleine water-/Vinpootsalamander (2000), Levendbarende hagedis (2005), Moerassprinkhaan (2002, 2006), Roodborsttapuit (1996, 1998), Tiendoornige stekelbaars (2000), Wespenspin (2002).			

12.19 Schoorkuilen 2 (1996)¹⁾

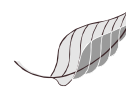
¹⁾Incl. 12.75 Schoorkuilen 4 (2002) en 12.94 Schoorkuilen 5 (2005)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Borstelgras	GE	Va	2007.
Drijvende waterweegbree	KW	Z	1998, 2001, 2006, 2007.
Geelgroene zegge		Pva	2007.

Gesteeld glaskroos		Z	1998.
Kleine egelskop		Vz	2006.
Kleine lisdodde		Vz	1999.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	1998, 2007.
Kleinste egelskop	BE	Z	2007.
Koningsvaren		Pva	2007.
Kruipende moerasweegbree	KW	Z	1998, 1999, 2001, 2003, 2004, 2006, 2007.
Moerashertshooi	KW	Vz	1998, 1999, 2001, 2003, 2006, 2007.
Moeraswederik		Z	2007.
Naaldwaterbies		Va	1998, 1999, 2003, 2006.
Ondergedoken moerasscherm	KW	Z	2001, 2003, 2004, 2006, 2007.
Ongelijkbladig fonteinkruid	BE	Z	1998.
Rosse vossenstaart		Vz	1999.
Snavelzegge		Vz	2006.
Veelstengelige waterbies		Vz	1999, 2006, 2007.
Vlottende bies	KW	Vz	1998.
Watertorkruid		Pa	1997, 1999, 2006, 2007.
Witte waterlelie		Vz	2004.
Bruine kikker (1999), Dodaars (1998), Groene kikker (1998, 1999, 2001, 2005, 2007), Grote bonte specht (2006), Grote zilverreiger (2004), IJsvogel (2006), Knobbelzwaan (1999, 2004, 2005), Meerkoe (1999), Nijlgans (2001), Witgatje (2007), Zeelt (2004).			

12.20 Straelens Broek 2 (1996)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Watertorkruid		Pa	1999.
Bruine kikker (1999), Groene kikker (1999), Tiendoornige stekelbaars (1999), Witgatje (1999).			

12.20 Ravenvennen 5 (1996) ¹⁾			
¹⁾ Incl. 12.53/54 Ravenvennen 7/8 (2001) en 12.82 Ravenvennen 9 (2003)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bruine snavelbies	GE	Vz	1999, 2007.
Draadzegge	KW	Z	2007.
Dubbelloof	GE	Vz	1998.
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	2007.
Eenarig wollegras	KW	Z	1997, 2003, 2007.
Jeneverbes	GE	Vz	2002, 2007.
Klein blaasjeskruid	KW	Z	1998.
Kleine veenbes	KW	Z	1997, 1998, 2003, 2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	1998, 1999, 2007.
Koningsvaren		Pva	2002, 2007.
Lavendelhei	KW	Z	1997, 1998, 2003, 2007.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	1999.
Ronde zonnedaauw	GE	Pva	1999.
Pilvaren		Zz	2007.
Snavelzegge		Vz	1999, 2007.
Veelstengelige waterbies		Z	1998, 1999, 2007.
Veenpluis		Vz	1999, 2007.
Wateraardbei	GE	Va	1999, 2007.
Waterpostelein		Va	2007.

Witte snavelbies	GE	Vz	2007.
Witte waterlelie		Vz	1999, 2007.
Bruine kikker (1998), Groene kikker (1998), Grote gele kwikstaart (1999), Heikikker (1998, 1999), Kleine water-/Vinpootsalamander (1999), Kruisbek (2003), Levendbarende hagedis (1997), Wespenspin (2003, 2007).			

12.20 Valkenbergvennen 2 (1996)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Snavelzegge		Vz	1997, 2001.
Wateraardbei	GE	Va	1997.
Waterdriblad	GE	Z	1997.
Goudvink (1997), Groene kikker (1997, 2001, 2005), Kuifeend (2001), Kuifmees (2007), Levendbarende hagedis (1999), Oranjetip (2001).			

12.21 Turfkoelen 1 (1996) ¹⁾			
¹⁾ Uitvoering niet met EGM-subsidie, opstellen uitvoeringsplan wel.			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Snavelzegge		Vz	2006.
Veenpluis		Vz	2006.
Wilde gagel	GE	Va	2006.
Bruine kikker (2006).			

12.24 Weerterbos 2 (1997) ¹⁾			
¹⁾ Incl. 12.41 Weerterbos 3 (1999) en 12.94 Weerterbos 10 (2005)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	2000, 2004, 2006.
Kleine lisdodde		Vz	2004, 2006.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2006.
Koningsvaren		Pva	2002, 2006.
Loos blaasjeskruid		Z	2002, 2006.
Mattenbies		Vz	2004, 2006.
Moerashertshooi	KW	Vz	2002, 2004, 2006.
Pilvaren		Z	2004, 2006.
Snavelzegge		Vz	2006.
Veelstengelige waterbies		Vz	2002, 2004, 2006.
Vlottende bies	KW	Vz	2000, 2002, 2006.
Wilde gagel	GE	Va	2000, 2002, 2006.
Witte waterlelie		Vz	2006.
Alpenwatersalamander (2000), Amerikaanse hondsvi (2002, 2006), Bokje (2006), Bruine kikker (2006), bruine zandloopkever (2002), Dodaars (2002), Driedoornige stekelbaars (2002, 2004), Gewone pad (2006), Goudvink (2006), Groene kikker (2001, 2002, 2006), IJsvogel (2006), Kruisbek (2002), Nijlgans (2001), Tiendoornige stekelbaars (2000), Watersnip (2002), Wespenspin (2006).			

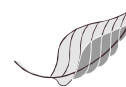
12.27 Kaldenbroek 1 (1997) ¹⁾			
¹⁾ Incl. 12.40 Kaldenbroek 2 (1998), 12.74 Kaldenbroek 5 (2002) en 12.90 Kaldenbroek 6 (2005)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Blauwe knoop	GE	Va	2006, 2007.
Blauwe zegge		Pva	1999, 2000, 2006, 2007.
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	2006, 2007.
Geelgroene zegge		Pva	2006, 2007.

Klein glidkruid	BE	Zz	2006.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2006.
Moerashertshooi	KW	Vz	2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2006, 2007.
Vlottende bie	KW	Vz	2007.
Bruine kikker (1999), Groene kikker (2001, 2006), Kleine plevier (2000), Nijlgans (2001), Tiendoornige stekelbaars (1999, 2000), Watersnip (2007), Waterspitsmuis (2007).			

12.29 Mussenslenk 1 (1997)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Draadzegge	KW	Z	2005, 2006.
Kleine egelskop		Vz	2006.
Kleine veenbes	KW	Z	1998, 1999, 2000, 2005, 2006.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2002, 2005.
Klein warkruid	KW	Vz	2005.
Koningsvaren		Pva	2005.
Kruipbrem	KW	Vz	2001.
Kruipwilg		Va	2005.
Moerashertshooi	KW	Z	2000, 2001, 2005, 2006.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	2005, 2006.
Pilvaren		Zz	2005, 2006.
Snavelzegge		Vz	2005, 2006.
Stekelbrem	GE	Va	2005.
Veelstengelige waterbies		Z	2005, 2006.
Veenpluis		Vz	1999, 2000, 2005, 2006.
Wateraardbei	GE	Va	2000, 2005, 2006.
Witte waterlelie		Vz	2006.
bruine zandloopkever (2001), Dodaars (2001), Goudvink (2006), Graskarper (2005), Grauwe gans (2001), Groene kikker (2000, 2001, 2005, 2006), groene zandloopkever (2001), Kleine watersalamander (2006), Kleine water-/Vinpootsalamander (2006), Kuifeend (2000, 2001, 2005), Wespenspin (2005, 2006), Witgatje (2006), Zomertortel (2005).			

12.33 Valkenbergvennen 3 (1997)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	2005, 2006.
Gesteeld glaskroos		Zz	2006.
Koningsvaren		Pva	2006.
Moerashertshooi	KW	Z	2002, 2005, 2006, 2007.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	2006.
Oeverkruid	BE	Z	2006.
Pilvaren		Zz	2005, 2006, 2007.
Snavelzegge		Vz	2006, 2007.
Veelstengelige waterbies		Z	2005, 2006.
Veenpluis		Vz	2005.
Vlottende bie	KW	Z	2002, 2005, 2006.
Bergeend (1999), Bruine kikker (2005), Canadese gans (2005), Dodaars (2005, 2006), Grauwe gans (2005), Groene kikker (2001, 2005, 2006), Kruisbek (2002), Nijlgans (2005), Oranjetip (2005), Witgatje (1999, 2006).			

12.34 Tuspeel 2 (1998)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	1999, 2003.

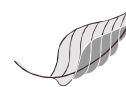
Dwergviltkruid	GE	Vz	2003.
Eenarig wollegras	KW	Z	1998, 1999, 2003.
Kleine veenbes	KW	Z	1998, 1999, 2003.
Koningsvaren		Pva	1998.
Kruipbrem	KW	Vz	2003.
Lavendelhei	KW	Z	1998, 1999, 2003.
Moeraswederik		Z	2003.
Ronde zonnedaauw	GE	Pva	1998, 1999, 2003.
Snavelzegge		Vz	1998, 1999.
Stekelbrem	GE	Va	2003.
Veelstengelige waterbies		Vz	2003.
Veenpluis		Pva	1998, 2003.
Wateraardbei	GE	Va	1998, 1999, 2003.
Waterdriblad	GE	Z	1998, 1999, 2003.
Witte snavelbies	GE	Vz	1998, 1999.
Bergeend (2003), Groene kikker (1998, 2003), Haas (1099), Heikikker (1998, 1999, 2003), Kleine bonte specht (1998), Ree (2003), Wespenspin (1999).			

12.35 Op de Bus 3 (1998)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Adderwortel		Vz	1999.
Borstelbies		Va	2000, 2002.
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	2000, 2001, 2002.
Geelgroene zegge		Pva	2004.
Liggend hertshooi		Va	2001.
Moerashertshooi	KW	Vz	2000, 2002.
Moerasviooltje		Pva	1999.
Pilvaren		Z	2000, 2001, 2002, 2004.
Tweerijige zegge		Vz	1999.
Veelstengelige waterbies		Vz	2000, 2001, 2002.
Vlottende bies	KW	Vz	2000, 2002, 2005.
Wateraardbei	GE	Va	1999.
Waterpostelein		Va	2000.
Amerikaanse hondsvi (2002, 2004), Bruine kikker (2004), Groene kikker (1999, 2000, 2001, 2002, 2004), Grote zilverreiger (2007), Kleine water-/Vinpootsalamander (2004), Middelste groene kikker (2001), Poelkikker (2001), Witgatje (2000).			

12.38 Beesels Broek 2 (1998)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Beekpunge		Pa	2000.
Blauwe zegge		Va	2007.
Borstelbies		Va	2000.
Geelgroene zegge		Pva	2007.
Klein blaasjeskruid	KW	Z	2007.
Ongelijkbladig fonteinkruid	BE	Z	2007.
Rood guichelheil		Z	2000.
Snavelzegge		Vz	2007.
Witte waterlelie		Vz	2000, 2007.
Zeegroene rus		Z	2007.
Bruine kikker (2007), Grauwe gans (2007), Groene kikker (2007), Usvogel (2000), Levendbarende hagedis (2007).			

12.39 Dubbroek 2 (1998)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bosbies		Pa	2007.
Elzenzegge		Pva	2000, 2002, 2006, 2007.
Groot heksenkruid		Z	2007.
Grote boterbloem		Vz	2000, 2002, 2005, 2007.
Kikkerbeet		Vz	2005, 2007.
Kleine valeriaan	KW	Z	2007.
Kleine watereppe		Vz	2007.
Snavelzegge		Vz	2007.
Waterscheerling		Vz	2002, 2007.
Watertorkruid		Pa	2007.
Waterviolier		Pa	2007.
Witte waterlelie		Vz	2007.
Zwarte bes		Pa	2007.
Bruine kikker (2002, 2006, 2007), Bruine rat (2007), Dodaars (2000, 2005, 2007), Driedoornige stekelbaars (2005), Groene kikker (2002, 2005, 2006, 2007), Groene specht (2006), IJsvogel (2007), Meerkoeit (2000, 2005, 2007), Oranjetip (2000), Poelkikker (2007), Tiendoornige stekelbaars (2005), Vijverloper (2007), Wilde eend (2007).			

12.42 Nieuw Heerenven 1 (1999)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bleekgele droogbloem		Zz	2003, 2006.
Borstelbies		Va	2003, 2005, 2006, 2007.
Bosdroogbloem	GE	Va	2006.
Bruin cypergras		Zz	2006.
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	1999, 2000, 2001.
Dwergviltkruid	GE	Vz	2005, 2006.
Geelgroene zegge		Pva	2003, 2006.
Kleine egelskop		Vz	2001, 2006.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2003, 2005, 2006, 2007.
Klein glaskroos		Uz	2006, 2007.
Klein vlooienvrucht		Nw!	2006, 2007.
Klokjesgentiaan	GE	Vz	2003.
Koningsvaren		Pva	2006.
Kruipwilg		Va	2006.
Loos? Blaasjeskruid		Z	2006.
Mannetjesereprijs		Pva	2005, 2006.
Moerashertshooi	KW	Z	2006.
Moeraswolfsklauw	KW	Vz	2006.
Pilvaren		Zz	2006.
Ronde zonnedaauw	GE	Pva	2005, 2006.
Slijkgroen		Zz	2006.
Veelstengelige waterbies		Z	1999, 2000, 2001, 2003, 2006, 2007.
Vlottende bie	KW	Z	1999, 2000, 2001, 2003, 2005, 2006.
Waterpostelein		Va	2005, 2006, 2007.
Wijdbloeiende rus	BE	Zz	2006.
Witte waterranonkel	BE	Zz	2000, 2003, 2005, 2006.
Zilte greppelrus		Zz	2006.

Bergeend (2005, 2007), Blauwe kiekendief (2001), Blauwe reiger (2003, 2006, 2007), Boomvalk (2003), Brandgans (2005), Bruine kikker (2002, 2003, 2006), bruine zandloopkever (2003), Casarca (2005), Gele lucernevlinder (2006), Grauwe gans (2000, 2001, 2002, 2005), Groene kikker (1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2005, 2006, 2007), groene zandloopkever (2002), Groenpootruiter (2002, 2005), Grote zilverreiger (2004), Haas (2002), Heikikker (2003), Hoornaar (2006), IJsvogel (2005), Kleine plevier (2002), Kleine zilverreiger (2002), Kolgans (2006), Meerkoet (2005), Nijlgans (2000, 2002, 2005), Oeverzwaluw (2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007), Ooievaar (2005), Pijlstaart (2005, 2006), Ree (2002, 2003), Rugstreeppad (2003, 2006, 2007), Slobeend (2005, 2006), Steltkluit (2007), Weidebeekjuffer (2003), Wespenspin (2006).

12.43 Wellenstein 2 (1999)¹⁾

¹⁾Incl. 12.75 Wellenstein 3 (2002)

SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2005, 2006.
Klokjesgentiaan	GE	Vz	2006.
Veelstengelige waterbies		Vz	2005, 2006.
Bruine kikker (2005).			

12.46 Oud Heerenven 1 (2000)¹⁾

¹⁾Incl. 12.81 Oud Heerenven 2 (2002) en 12.93 Oud Heerenven 3 (2005)

SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Blauwe zegge		Va	2006.
Bruine snavelbies	GE	Vz	2004, 2006, 2007.
Draadzegge	KW	Z	2006.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2002, 2004, 2006, 2007.
Klokjesgentiaan	GE	Vz	2006.
Moeraswolfsk lau w	KW	Vz	2006.
Ronde zonnedaauw	GE	Pva	2006, 2007.
Veelstengelige waterbies		Z	2004, 2006.
Veenpluis		Vz	2004, 2006, 2007.
Waterpostelein		Va	2004, 2006, 2007.
Witte snavelbies	GE	Vz	2007.

Bruine kiekendief (2005), Boomleeuwerik (2006), Bruine kikker (2006), Dodaars (2006), Goudvink (2006), Graspieper (2006), Grauwe gans (2005), Groene kikker (2006), Haas (2006), Heidesabelsprinkhaan (2007), Heikikker (2006, 2007), Kleine watersalamander (2004), Ree (2004), Nijlgans (2005), Scholekster (2005), Sprinkhaanrietzanger (2005), Veldkrekkel (2007), Watersnip (2007), Wespenspin (2006).

12.55 Wittenberg 1 (2001)

SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Moeraswolfsk lau w	KW	Vz	2007.
Kruisbek (2002).			

12.57 Roeventer Peel 2 (2001)¹⁾

¹⁾Incl. 12.85 Roeventer Peel 3 (2004) en 12.94 Roeventer Peel 4 (2005)

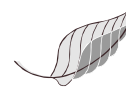
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Geelgroene zegge		Pva	2007.
Kleine egelskop		Vz	2007.
Kleine zonnedaauw	GE	Pva	2007.
Moerashertshooi	KW	Vz	2003, 2004, 2007.

Moeraswolfskluuw	KW	Vz	2007.
Stomp fonteinkruid	KW	Z	2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2003, 2004, 2007.
Watertorkruid		Pa	2003, 2004, 2007.
Bruine kikker (2007), Gewone pad (2007), Groene kikker (2007), IJsvogel (2007), Moerassprinkhaan (2007).			

12.58 Straelens Broek 3 (2001)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bosbies		Pa	2006.
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	2006.
Mattenbies		Vz	2006.
Pilvaren		Zz	2006.
Blauwe reiger (2006), Bruine kikker (2006), Groene kikker (2003, 2006), Staafwants (2006).			

12.59 Weerterbos 5 (2001) ¹⁾			
¹⁾ Incl. 12.94 Weerterbos 10 (2005)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Beekmijtertje	BE		2001.
Blaaszegge		Vz	2006.
Blauwe zegge		Pva	2006, 2007.
Borstelbies		Va	2005.
Dubbeloof	GE	Vz	2006.
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	2004, 2005, 2006.
Elzenzegge		Pva	2001, 2006, 2007.
Geelgroene zegge		Pva	2006, 2007.
Haaksterrenkroos		Va	2007.
Klein? Blaasjeskruid	KW	Vz	2006.
Kleine egelskop		Vz	2006.
Moerashertshooi	KW	Vz	2001, 2004, 2005, 2006, 2007.
Moeraswolfskluuw	KW	Vz	2007.
Pilvaren		Z	2005, 2006.
Schildereprijs		Va	2004, 2005, 2006, 2007.
Sterzegge		Vz	2006, 2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2005, 2006, 2007.
Vlottende bies	KW	Vz	2005, 2006, 2007.
Waterviolier		Pa	2006, 2007.
Alpenwatersalamander (2007), Bruine kikker (2001, 2004, 2006, 2007), Dodaars (2006), Driedoornige stekelbaars (2005, 2007), Gewone pad (2007), Groene kikker (2001, 2005, 2006, 2007), groene zandloopkever (2006, 2007), IJsvogel (2006, 2007), Kleine watersalamander (2007), Kruisbek (2006), Ree (2006), Staafwants (2005), Tiendoornige stekelbaars (2005, 2007), Tuimelaar (2005), Wespenspin (2006).			

12.62 Cottessen 1 (2001)			
SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Bosbies		Pa	2004.
Brede orchis	KW	Vz	2004.
Geoord helmkruid		Pva	2004.
Moerasmuur		Z	2004.
Moerassstrepzaad	KW	Z	2004.
Tweerijige zegge		Vz	2004.

Bruine kikker (2004), Grauwe klauwier (2004).

12.68 Lommer Broek 2 (2002)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Veenpluis		Vz	2006.

12.71 Weerterbos 7 (2002) ¹⁾			
¹⁾ Incl. 12.94 Weerterbos 10 (2005)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Bleekgele droogbloem		Zz	2006.
Draadzegge	KW	Z	2006.
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	2005, 2006.
Geelgroene zegge		Pva	2006, 2007.
Moerashertshooi	KW	Vz	2006, 2007.
Pilvaren		Z	2005, 2006, 2007.
Schildereprijs		Va	2006.
Snavelzegge		Vz	2006.
Veelstengelige waterbies		Vz	2005, 2006, 2007.
Waterpostelein		Va	2005, 2006, 2007.
Alpenwatersalamander (2004, 2006), Amerikaanse hondsviis (2005, 2006, 2007), Boomleeuwerik (2007), Bruine kikker (2004, 2006, 2007), Driedoornige stekelbaars (2005, 2006, 2007), Gewone pad (2007), Groene kikker (2005, 2007), Kleine plevier (2006), Kruisbek (2005), Tiendoornige stekelbaars (2006, 2007).			

12.77 Groote Heide 1 (2002) ¹⁾			
¹⁾ Incl. 12.79 Groote Heide 2 (2003)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Dwergviltkruid	GE	Vz	2005.
Echt duizendguldenkruid		Vz	2005.
Geelhartje	KW	Zz	2005.
Geel walstro		Va	2005.
Ijzerhard		Zz	2005.
Klein warkruid	KW	Vz	2005.
Liggend walstro		Pva	2005.
Rode dophei	GE	Uz	2005.
Stekelbrem	GE	Va	2005.
Tandjesgras		Pa	2005.
Viltganzerik		Va	2005.
Boomleeuwerik (2005), bruine zandloopkever (2005), Groene specht (2005), Levendbarende hagedis (2005), Roodborsttapuit (2005).			

12.88 Weerterbos 9 (2004)			
SOORT:	RL	U FK	JA(A)R(EN):
Duizendknoopfonteinkruid		Vz	2006.
Moerashertshooi	KW	Vz	2006, 2007.
Pilvaren		Z	2007.
Veelstengelige waterbies		Vz	2006, 2007.
Vlottende bieis	KW	Vz	2006.
Alpenwatersalamander (2007), Bruine kikker (2007), Canadese gans (2007), Gewone pad (2007), Groene kikker (2006,			

2007), Kleine plevier (2007), Nijlgans (2007), Tiendoornige stekelbaars (2007), Witgatje (2006).

12.90 Straelens Broek 4 (2005)

SOORT:	RL	UFK	JA(A)R(EN):
Tweerijige zegge		Vz	2006.
Groene kikker (2006).			